

359/1999 Sb.

ZÁKON

ze dne 9. prosince 1999
o sociálně-právní ochraně dětí

Změna: 257/2000 Sb.
Změna: 272/2001 Sb.
Změna: 320/2002 Sb., 518/2002 Sb.
Změna: 222/2003 Sb.
Změna: 315/2004 Sb.
Změna: 52/2004 Sb.
Změna: 436/2004 Sb.
Změna: 57/2005 Sb.
Změna: 501/2004 Sb., 381/2005 Sb.
Změna: 134/2006 Sb.
Změna: 165/2006 Sb.
Změna: 112/2006 Sb.
Změna: 176/2007 Sb.
Změna: 124/2008 Sb.
Změna: 259/2008 Sb.
Změna: 295/2008 Sb.
Změna: 305/2008 Sb.
Změna: 41/2009 Sb.
Změna: 73/2011 Sb.
Změna: 227/2009 Sb.
Změna: 420/2011 Sb.
Změna: 375/2011 Sb.
Změna: 399/2012 Sb., 401/2012 Sb., 505/2012 Sb.
Změna: 103/2013 Sb.
Změna: 306/2013 Sb.
Změna: 303/2013 Sb.
Změna: 64/2014 Sb.
Změna: 250/2014 Sb.
Změna: 205/2015 Sb.
Změna: 314/2015 Sb.
Změna: 298/2016 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Sociálně-právní ochrana dětí

(1) Sociálně-právní ochranou dětí (dále jen "sociálně-právní ochrana") se rozumí zejména

- a) ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu,
- b) ochrana oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění,
- c) působení směřující k obnově narušených funkcí rodiny,
- d) zabezpečení náhradního rodinného prostředí pro dítě, které nemůže být trvale nebo dočasně vychovááno ve vlastní rodině.

(2) Nedotčeny zůstávají zvláštní právní předpisy, které upravují též ochranu práv a oprávněných zájmů dítěte.

(3) Tento zákon se použije na právní vztahy, které nejsou upraveny přímo použitelným předpisem Evropské unie v oblasti dávek pěstounské péče⁵⁵⁾.

§ 2

(1) Pro účely tohoto zákona se dítětem rozumí nezletilá osoba.¹⁾ V případě nezletilých dětí, které nabyly plné svéprávnosti, se sociálně-právní ochrana poskytuje pouze v rozsahu stanoveném v § 8 odst. 1, § 10 odst. 1 písm. e), § 10 odst. 3 písm. a), b), § 29, § 32 odst. 4, § 33 a 34. Při poskytování sociálně-právní ochrany v těchto případech je příslušný orgán sociálně-právní ochrany povinen plně respektovat vůli dítěte, které nabylo plné svéprávnosti.

(2) Sociálně-právní ochrana se poskytuje dítěti, které na území České republiky

- a) má trvalý pobyt,
- b) má podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo je hlášeno k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů,
- c) podalo žádost o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky,
- d) je oprávněno trvale pobývat,²⁾
- e) pobývá s rodičem, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany nebo oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky nebo které pobývá na základě uděleného oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu,^{2a)}
- f) pobývá s rodičem, který na území České republiky pobývá na základě potvrzení o strpění pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶³⁾ nebo který je azylantem anebo osobou požívající doplňkové ochrany, nebo
- g) je azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany.

(3) V rozsahu stanoveném tímto zákonem (§ 37 a 42) se sociálně-právní

ochrana poskytuje také dítěti, které nemá na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo není hlášeno k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani není oprávněno podle zvláštního právního předpisu²⁾ trvale pobývat na území České republiky.

§ 3

(1) Zřizuje se Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí (dále jen "Úřad") se sídlem v Brně. Úřad je správním úřadem s celostátní působností; je podřízen Ministerstvu práce a sociálních věcí (dále jen "ministerstvo").

(2) V čele Úřadu je ředitel; jeho výběr, jmenování a odvolání se řídí zákonem o státní službě.

§ 4

(1) Sociálně-právní ochranu zajišťují orgány sociálně-právní ochrany, jimiž jsou

- a) krajské úřady,
- b) obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
- c) obecní úřady a újezdní úřady; ustanovení tohoto zákona o obecních úřadech se vztahují i na újezdní úřady,
- d) ministerstvo,
- e) Úřad,
- f) Úřad práce České republiky - krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“).

(2) Sociálně-právní ochranu dále zajišťují

- a) obce v samostatné působnosti,
- b) kraje v samostatné působnosti,
- c) komise pro sociálně-právní ochranu dětí,
- d) další právnické a fyzické osoby, jsou-li výkonem sociálně-právní ochrany pověřeny, (dále jen "pověřená osoba").

§ 4a

Vymezení některých pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte fyzická osoba, které bylo dítě svěřeno do výchovy rozhodnutím příslušného orgánu,

- b) osobou pečující o dítě (dále jen „osoba pečující“) jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte,
1. která je pěstounem,
 2. která byla do dosažení zletilosti dítěte jeho pěstounem nebo poručníkem, a to po dobu, po kterou má nezaopatřené dítě⁵⁶⁾ nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte,
 3. které je před rozhodnutím soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče rozhodnutím soudu dočasně svěřeno do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem, a to po dobu trvání takové péče,
 4. která je poručníkem dítěte, jestliže o dítě osobně pečuje, nebo
 5. která má v osobní péči dítě, k němuž nemá vyživovací povinnost, a to po dobu, po kterou probíhá soudní řízení o ustanovení této osoby poručníkem,
- c) osobou v evidenci fyzická osoba, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu.

ČÁST DRUHÁ

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

§ 5

Předním hlediskem sociálně-právní ochrany je zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči. Přitom se přihlíží i k širšímu sociálnímu prostředí dítěte.

§ 6

Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti,

- a) jejichž rodiče
1. zemřeli,
 2. neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti, nebo
 3. nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti;
- b) které byly svěřeny do výchovy jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřeni dítěte do její výchovy;
- c) které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, jsou ohroženy závislostí, žijí se prostitutí, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem,⁴⁾ opakovaně nebo soustavně páchají přestupky⁵⁾ nebo jinak ohrožují občanské soužití;
- d) které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;
- e) na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu,

jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu;

- f) které jsou na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umísťovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči o děti nebo jejich umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců;
- g) které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;
- h) které jsou žadateli o udělení mezinárodní ochrany, azylanty nebo osobami požívajícími doplňkové ochrany, a které se na území České republiky nacházejí bez doprovodu rodičů nebo jiných osob odpovědných za jejich výchovu;

pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.

§ 7

(1) Každý je oprávněn upozornit na závadné chování dětí jejich rodiče.

(2) Každý je oprávněn upozornit orgán sociálně-právní ochrany na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti, na skutečnost, že rodiče nemohou plnit povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti, nebo na skutečnosti uvedené v § 6 písm. b) až h); tím není dotčena povinnost vyplývající ze zvláštního právního předpisu.⁶⁾

§ 8

(1) Dítě má právo požádat orgány sociálně-právní ochrany a zařízení sociálně-právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů⁷⁾ přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatele zdravotních služeb o pomoc při ochraně svého života a dalších svých práv; tyto orgány, právnické a fyzické osoby a pověřené osoby jsou povinny poskytnout dítěti odpovídající pomoc. Dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.

(2) Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálně-právní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte. Vyjádření dítěte se při projednávání všech záležitostí týkajících se jeho osoby věnuje náležitá pozornost odpovídající jeho věku a rozumové vyspělosti. Při své činnosti bere orgán sociálně-právní ochrany v úvahu přání a pocity dítěte s přihlédnutím k jeho věku a vývoji tak, aby nedošlo k ohrožení nebo narušení jeho citového a psychického vývoje.

(3) Dítě, které je schopno s ohledem na svůj věk a rozumovou vyspělost posoudit dosah a význam rozhodnutí vyplývajících ze soudního nebo správního řízení, kterého je účastníkem, nebo jde-li o jiné rozhodnutí vztahující se k jeho osobě, obdrží od orgánu sociálně-právní ochrany informace o všech závažných věcech jeho osoby se týkajících; o dítěti starším 12 let se má za to, že je schopno informaci přijmout, vytvořit si vlastní názor a tento sdělit.

§ 9

Rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte má právo při výkonu svých práv a povinností požádat o pomoc orgán sociálně-právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů⁷⁾ přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, popřípadě pověřené osoby; tyto orgány v rozsahu své působnosti a pověřené osoby v rozsahu svého pověření jsou tuto pomoc povinny poskytnout.

§ 9a

(1) Nastane-li situace, která ohrožuje řádnou výchovu a příznivý vývoj dítěte, kterou rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte nemohou nebo nejsou schopni sami řešit, je nezbytné přijmout na ochranu dítěte a k poskytnutí pomoci rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte potřebné opatření sociálně-právní ochrany podle části třetí.

(2) Opatření sociálně-právní ochrany musí být zvolena tak, aby na sebe navazovala a vzájemně se ovlivňovala. Při výkonu a realizaci opatření mají přednost ta, která zabezpečí řádnou výchovu a příznivý vývoj dítěte v jeho rodinném prostředí a není-li to možné v náhradním rodinném prostředí; při tom se postupuje s využitím metod sociální práce a postupů odpovídajících současným vědeckým poznatkům.

(3) Orgány sociálně-právní ochrany, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a pověřené osoby jsou povinny se řídit při výkonu sociálně-právní ochrany standardy kvality sociálně-právní ochrany, které jsou kritérii určujícími úroveň kvality poskytování sociálně-právní ochrany. Plnění standardů kvality sociálně-právní ochrany se hodnotí systémem bodů.

(4) Standardy kvality sociálně-právní ochrany obsahují

- a) principy a bodové hodnocení výkonu sociálně-právní ochrany,
- b) standardy sociální práce s klientem,
- c) standardy personálního a organizačního zajištění výkonu sociálně-právní ochrany,
- d) technicko-provozní zajištění sociálně-právní ochrany.

ČÁST TŘETÍ

OPATŘENÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

HLAVA I

PREVENTIVNÍ A PORADENSKÁ ČINNOST

§ 10

(1) Obecní úřad je povinen

- a) vyhledávat děti uvedené v § 6,
- b) působit na rodiče, aby plnili povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti,
- c) projednat s rodiči odstranění nedostatků ve výchově dítěte,
- d) projednat s dítětem nedostatky v jeho chování,
- e) sledovat, zda je na základě kontrolních oprávnění⁸⁾ zamezováno v přístupu dětí do prostředí, které je z hlediska jejich vývoje a výchovy ohrožující,
- f) poskytnout nebo zprostředkovat rodičům na jejich žádost poradenství při uplatňování nároků dítěte podle zvláštních právních předpisů,⁹⁾
- g) oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6.

(2) Obec v samostatné působnosti a kraj v samostatné působnosti vytvářejí předpoklady pro kulturní, sportovní, jinou zájmovou a vzdělávací činnost dětí.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen

- a) sledovat nepříznivé vlivy působící na děti a zjišťovat příčiny jejich vzniku,
- b) činit opatření k omezování působení nepříznivých vlivů na děti,
- c) pravidelně vyhodnocovat situaci dítěte a jeho rodiny, a to zejména z hlediska posouzení, zda se jedná o dítě uvedené v § 6, podle druhu a rozsahu opatření nezbytných k ochraně dítěte, a poskytovat pomoc rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte,
- d) zpracovat na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny podle písmene c) individuální plán ochrany dítěte, který vymezuje příčiny ohrožení dítěte, stanoví opatření k zajištění ochrany dítěte, k poskytnutí pomoci rodině ohroženého dítěte a k posílení funkcí rodiny a stanoví časový plán pro provádění těchto opatření, a to ve spolupráci s rodiči nebo jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte, dítětem a odborníky, kteří se podílejí na řešení problému dítěte a jeho rodiny,
- e) pořádat případové konference pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin, a to ve spolupráci s rodiči a jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte, dalšími přizvanými osobami, zejména zástupci škol, školských

zařízení, zařízení poskytovatelů zdravotních služeb, orgánů činných v sociální oblasti, orgánů policie, státních zástupců, odborných pracovníků v oblasti náhradní rodinné péče, poskytovatelů sociálních služeb a pověřených osob; pro účast na případové konferenci platí § 38 odst. 7 obdobně.

(4) Státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatelé zdravotních služeb, popřípadě další zařízení určená pro děti, jsou povinni oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6, a to bez zbytečného odkladu poté, kdy se o takové skutečnosti dozví. Pokud o to ten, kdo učinil oznámení podle věty první, požádá, obecní úřad obce s rozšířenou působností ho informuje ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy oznámení obdržel, zda na základě skutečností uvedených v oznámení shledal či neshledal, že jde o dítě uvedené v § 6. Zřizovatel zařízení uvedeného v § 39 odst. 1 písm. c) má při přijetí dítěte do zařízení povinnost tuto skutečnost ohlásit bez zbytečného odkladu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu má dítě trvalý pobyt, a není-li tento pobyt znám, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází zařízení, do kterého bylo dítě přijato. Při plnění povinností podle věty první a třetí se nelze dovolávat povinnosti zachovat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu.

(5) Individuální plán ochrany dítěte se

- a) zpracovává s důrazem na přijetí opatření, které umožní setrvání dítěte v péči rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte,
- b) vypracovává od počátku doby poskytování sociálně-právní ochrany, nejpozději do 1 měsíce od zařazení dítěte do evidence obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) pravidelně aktualizuje, zejména v situacích, kdy je uloženo výchovné opatření, nařízena ústavní výchova, ochranná výchova nebo kdy je dítě svěřeno do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, do pěstounské péče nebo jiné náhradní výchovy.

§ 10a

(1) Poskytovatel zdravotních služeb je povinen neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že matka po narození dítěte dítě opustila a zanechala je v jeho zdravotnickém zařízení.

(2) Každý, kdo se souhlasem rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte a bez rozhodnutí příslušného orgánu převezme dítě do své péče s úmyslem přijmout dítě do své trvalé péče, je povinen tuto skutečnost neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

(3) Při plnění povinností podle odstavců 1 a 2 platí § 10 odst. 4 věta poslední obdobně.

(4) Orgánem sociálně-právní ochrany, který jsou rodiče osvojovaného dítěte

povinni podle občanského zákoníku informovat o tom, že dítě bylo předáno do péče budoucímu osvojiteli, je obecní úřad obce s rozšířenou působností.

§ 11

Poradenská činnost

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) pomáhá rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě,
- b) poskytuje nebo zprostředkovává rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené,
- c) pořádá v rámci poradenské činnosti přednášky a kurzy zaměřené na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou,
- d) poskytuje osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče, zejména v otázkách výchovy dítěte,
- e) poskytuje pomoc při uplatňování nároku dítěte na výživné a při vymáhání plnění vyživovací povinnosti k dítěti, včetně pomoci při podávání návrhu soudu; přitom spolupracuje zejména s orgány pomoci v hmotné nouzi, povinnými osobami, orgány činnými v trestním řízení a soudy.

(2) Krajský úřad zajišťuje

- a) přípravu fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny a poskytuje těmto osobám poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče, včetně speciální přípravy k přijetí dítěte pěstounem na přechodnou dobu; časový rozsah přípravy k zařazení žadatele do evidence pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče činí nejméně 48 hodin a u žadatelů o zařazení do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu nejméně 72 hodin; časový rozsah přípravy žadatelů, kteří přípravu již jednou dokončili, může krajský úřad snížit,
- b) přípravu dětí žijících v rodině osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny; příprava dětí se provádí přiměřeně vzhledem k jejich věku, rozumové vyspělosti a v nezbytném rozsahu,
- c) osvojitelům nebo pěstounům poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče, zejména v otázkách výchovy.

(3) Krajský úřad může zajišťovat přípravu a poradenskou pomoc podle odstavce 2 také v případech poručenství, jestliže poručník o dítě osobně pečuje, nebo v případech svěřením dítěte do péče jiné osoby.

(4) Krajský úřad je povinen alespoň jednou v roce zabezpečit konzultace o výkonu pěstounské péče. Konzultací se kromě odborníků na řešení výchovných a sociálních problémů zúčastňují také pěstouni, kteří mají trvalý pobyt na území kraje; konzultací se mohou zúčastnit též děti svěřené těmto pěstounům do

pěstounské péče a další fyzické osoby, které tvoří s pěstounem domácnost.

(5) Preventivní a poradenská činnost podle § 10 odst. 1 písm. b), c) a f) a poradenská činnost podle odstavce 1 písm. a) a b) se poskytuje i jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

§ 12

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může uložit rodičům povinnost využít odbornou poradenskou pomoc, pokud rodiče

- a) nezajistili dítěti odbornou poradenskou pomoc, ačkoliv dítě takovou pomoc nezbytně potřebuje a obecní úřad obce s rozšířenou působností takovou pomoc předtím doporučil,
- b) nejsou schopni řešit problémy spojené s výchovou dítěte bez odborné poradenské pomoci, zejména při sporech o úpravě výchovy dítěte nebo úpravě styku s dítětem,
- c) nevyužili možnosti odborné poradenské pomoci potřebné k překonání problémů rodiny a k odvrácení umístění dítěte do náhradní péče nebo nedbali na doporučení spolupracovat s pověřenými osobami, poskytovateli odborných poradenských služeb nebo mediátorem.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen poskytnout rodiči pomoc po umístění dítěte do zařízení pro výkon ústavní výchovy (§ 28), nebo do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (§ 42), spočívající zejména v pomoci uspořádat rodinné poměry, které by umožnily návrat dítěte do rodiny, při řešení životní a sociální situace, včetně hmotné úrovně rodiny, v pomoci při spolupráci s orgány sociálního zabezpečení, krajskými pobočkami Úřadu práce a dalšími státními a jinými orgány, a za tím účelem také zprostředkuje rodiči odbornou poradenskou pomoc.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může povinnosti uvedené v odstavci 1 uložit a pomoc podle odstavce 2 poskytnout i jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte."

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zruší rozhodnutí o uložení povinnosti podle odstavců 1 a 3,

- a) jestliže splní svůj účel, nebo
- b) jestliže nesplní svůj účel; přitom může rozhodnout o uložení výchovného opatření podle § 13 nebo zvolit jiné vhodné opatření sociálně-právní ochrany.

Výchovná opatření

§ 13

nadpis vypuštěn

(1) Vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, může obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) napomenout vhodným způsobem dítě, rodiče, jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, popřípadě toho, kdo narušuje řádnou péči o dítě,
- b) stanovit nad dítětem dohled a provádět jej za součinnosti školy, popřípadě dalších institucí a osob, které působí zejména v místě bydliště nebo pracoviště dítěte,
- c) uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte omezení bránící působení škodlivých vlivů na výchovu dítěte, zejména zákaz určitých činností, návštěv určitých míst, akcí nebo zařízení nevhodných vzhledem k osobě dítěte a jeho vývoji, nebo
- d) uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte povinnost využít odbornou poradenskou pomoc nebo uložit povinnost účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem v rozsahu 3 hodin nebo terapie; ustanovení § 12 odst. 1 tím není dotčeno.

Neučinil-li tak obecní úřad obce s rozšířenou působností, může o těchto výchovných opatřeních za stejných podmínek rozhodnout soud.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností při rozhodování o výchovných opatřeních podle odstavce 1 přihlédne k tomu, že projednávání nedostatků podle § 10 odst. 1 písm. b) až d) nebo uložení povinnosti podle § 12 odst. 1 a 3 nevedlo k nápravě.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může požádat příslušný obecní úřad, aby sledoval, zda jsou dodržována výchovná opatření, o nichž rozhodl.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zruší jím uložené výchovné opatření,

- a) jestliže splní svůj účel, nebo
- b) jestliže nesplní svůj účel; přitom může rozhodnout o uložení jiného výchovného opatření nebo zvolit jiné vhodné opatření sociálně-právní ochrany,
- c) změní-li se poměry; písmeno b) věta za středníkem platí obdobně.

§ 13a

(1) Vyžaduje-li to zájem dítěte a výchovná opatření podle § 13 odst. 1 nevedla k nápravě, může soud dočasně odejmout dítě z péče rodičů nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte; přitom dítěti nařídí nejdéle na 3 měsíce pobyt ve

- a) středisku výchovné péče nebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, nebo
- b) zařízení poskytovatele zdravotních služeb nebo v domově pro osoby se zdravotním postižením.

(2) Není-li možné zajistit dítěti potřebnou ochranu a pomoc jiným výchovným opatřením nebo opatřením sociálně-právní ochrany a zároveň není možné zajistit péči o dítě náhradní rodinnou péčí, zejména pěstounskou péčí na přechodnou dobu, může soud rozhodnout o svěřeni dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle odstavce 1 písm. a), jde-li o dítě,

- a) které se ocitlo ve stavu nedostatku řádné péče anebo je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jeho jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo narušen,
- b) které se ocitlo bez péče přiměřené jeho věku,
- c) tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané, nebo
- d) které se ocitlo v prostředí nebo situaci, které závažným způsobem ohrožují jeho základní práva.

(3) Soud v rozhodnutí označí zařízení, do kterého má být dítě podle odstavce 1 umístěno. Přitom přihlédne k zájmům dítěte a k vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Soud dbá na umístění dítěte co nejbližší bydlišti rodičů nebo jiných osob dítěti blízkých.

(4) V souvislosti s řešením sporu rodičů o výchově dítěte může soud rozhodnout o pobytu dítěte v zařízení poskytovatele zdravotních služeb podle odstavce 1 písm. b), jen vyžaduje-li to zdravotní stav dítěte a za podmínek, že

- a) je prokázáno, že existuje naléhavá potřeba umístění dítěte do tohoto zařízení s ohledem na zájem dítěte a jeho další citový, psychický a rozumový vývoj,
- b) nepostačuje využití jiných opatření k ochraně dítěte,
- c) je soudem předem omezena doba pobytu dítěte v zařízení poskytovatele zdravotních služeb a
- d) současně je rodičům uložena povinnost využít odbornou poradenskou pomoc směřující k nápravě vztahů v rodině.

(5) Soud může dobu trvání výchovného opatření podle odstavce 1 zcela výjimečně prodloužit, zejména v případě, že si rodiče nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte prokazatelně upravuje své poměry tak, aby mohla převzít dítě do osobní péče. Celková doba nepřetržitého trvání výchovného opatření podle odstavce 1 nesmí přesáhnout 6 měsíců.

(6) Doby pobytu dítěte ve středisku výchovné péče, v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v zařízení poskytovatele zdravotních služeb nebo v domově pro osoby se zdravotním postižením, který je uložen na základě předběžné úpravy poměrů dítěte na nezbytně nutnou dobu podle § 924 občanského zákoníku nebo výchovného opatření podle odstavce 1, se pro účely posouzení celkové doby nepřetržitého trvání výchovného opatření podle odstavce 5 sčítají. Povolení přechodného pobytu (návštěvy) u rodičů nebo jiných osob podle § 30 nemá na celkovou dobu trvání výchovného opatření podle odstavce 5 vliv.

HLAVA II

OPATŘENÍ NA OCHRANU DĚTÍ

§ 14

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností podává za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem¹¹⁾ návrh soudu

- a) na rozhodnutí, zda je třeba souhlasu rodiče k osvojení dítěte,
- b) na omezení nebo zbavení rodičovské odpovědnosti anebo omezení nebo pozastavení jejího výkonu,
- c) na nařízení ústavní výchovy,
- d) na prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy,
- e) na svěřeni dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, na prodloužení doby trvání tohoto svěřeni a na zrušení rozhodnutí o svěřeni dítěte do tohoto zařízení,
- f) na svěřeni dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu a jeho zrušení,
- g) na nařízení výchovného opatření podle § 13a, na prodloužení doby trvání tohoto výchovného opatření nebo na jeho zrušení,
- h) na přemístění dítěte do jiného zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy,
- i) na pozastavení výkonu povinnosti a práva péče o dítě u nezletilého rodiče,
- j) na zachování povinnosti a práva péče o dítě a osobního styku s dítětem u rodiče omezeného ve svéprávnosti,
- k) na zbavení rodiče práva dát souhlas k osvojení nebo dalších povinností a práv osobní povahy, zbavil-li soud rodiče rodičovské odpovědnosti.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen před podáním návrhu soudu podle odstavce 1, nebo byl-li návrh podán rodičem nebo jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte anebo státním zastupitelstvím podle zvláštního právního předpisu

- a) projednat s rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte důvody, pro které má dojít nebo došlo k podání návrhu soudu, poučit je srozumitelně a prokazatelně o jejich právech a povinnostech vyplývajících z rodičovské odpovědnosti a důsledcích neplnění těchto povinností; to neplatí v případě, že rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte je nezvěstná, pro dlouhodobý pobyt v cizině nedosažitelná nebo pokud onemocněla chorobou, která znemožňuje takové projednání,
- b) v rámci případové konference předem projednat důvody podání návrhu podle odstavce 1 a zabývat se možnými způsoby jejich řešení; to neplatí, je-li zřejmé, že uspořádání případové konference by bylo nemožné nebo zjevně neúčelné,
- c) uspořádat případovou konferenci v průběhu řízení soudu o svěřeni dítěte do náhradní péče, pokud nebyla uspořádána podle písmene b) již před zahájením tohoto řízení; ustanovení písmene b) věty za středníkem platí obdobně,
- d) uskutečnit opatření sociálně-právní ochrany vyplývající z vyhodnocení situace dítěte a individuálního plánu ochrany dítěte, zejména poskytnout

nebo zprostředkovat poradenství a pomoc při výchově rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte, popřípadě uložit povinnost využít odborné pomoci podle § 12,

e) zvážit uložení výchovných opatření s hodnocením výsledků jejich využití.

(3) Součástí návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností

a) podle odstavce 1 je zpráva pro soud o projednání a přijetí opatření podle odstavce 2 písm. a) až d),

b) podle odstavce 1 písm. c) až i) a k) je vyhodnocení, že důvodem podání návrhu nejsou pouze nedostatečné bytové poměry nebo majetkové poměry rodičů dítěte nebo osob, kterým bylo dítě svěřeno do péče, jestliže jsou jinak tyto osoby nebo rodiče způsobilí zabezpečit řádnou výchovu dítěte a plnění povinností vyplývajících z jejich rodičovské odpovědnosti.

(4) Jestliže soud rozhoduje o nařízení ústavní výchovy dítěte nebo o přemístění dítěte do jiného zařízení pro výkon ústavní výchovy, podává obecní úřad obce s rozšířenou působností soudu vyjádření pro potřeby určení zařízení pro výkon ústavní výchovy, do kterého má být dítě umístěno.

(5) Jestliže opatření učiněná soudem vedla k nápravě v chování dítěte, v jednání rodičů nebo dalších osob, kteří narušovali řádnou výchovu dítěte, může podat obecní úřad obce s rozšířenou působností návrh soudu na zrušení těchto opatření.

(6) Obecní úřad podává soudu podněty k opatřením týkajícím se výchovy dětí podle zvláštního právního předpisu¹²⁾. O podání podnětu soudu obecní úřad neprodleně uvědomí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

(7) Obecní úřad obce s rozšířenou působností poskytuje součinnost soudu při výkonu rozhodnutí o výchově nezletilých dětí podle zvláštního právního předpisu^{12a)}.

(8) Obecní úřad obce s rozšířenou působností a osoby účastníci se provádění výkonu rozhodnutí postupují ve vzájemné součinnosti podle odstavce 7 s cílem

a) dosažení vynucení povinnosti uložené soudním rozhodnutím a

b) působit na povinného, aby se soudnímu rozhodnutí podrobil dobrovolně.

(9) Obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo osoby, které se účastní provádění výkonu rozhodnutí, jsou povinny dítěti poskytnout potřebné vysvětlení nastalé situace, a to způsobem odpovídajícím jeho věku a rozumové vyspělosti, nevylučují-li to okolnosti případu.

(10) Za součinnost podle odstavce 7 se považuje též poskytnutí nebo zprostředkování odborné pomoci dítěte, popřípadě jeho rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

(11) Obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo osoby, které se účastní

provádění výkonu rozhodnutí, jsou povinny při provádění výkonu rozhodnutí postupovat s maximální možnou rychlostí.

§ 15

(1) Ocitne-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku, zejména v důsledku úmrtí rodičů nebo jejich hospitalizace, je obecní úřad povinen zajistit takovému dítěti neodkladnou péči; při zajištění této péče zpravidla dá přednost příbuznému dítěti. O uvedeném opatření obecní úřad neprodleně uvědomí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností posoudí, zda jsou v případě uvedeném v odstavci 1 dostatečně zajištěna práva dítěte a uspokojovány jeho odůvodněné potřeby, nebo zda je potřebné učinit další opatření směřující k ochraně dítěte.

§ 16

(1) Ocitne-li se dítě ve stavu nedostatku řádné péče anebo je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jeho jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo narušen, je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen podat neprodleně návrh soudu na vydání předběžného opatření¹³⁾.

(2) Jestliže je dítě vystaveno tělesnému nebo duševnímu násilí ze strany rodiče nebo jiné osoby, která žije s dítětem ve společné domácnosti, může obecní úřad obce s rozšířenou působností podat jménem dítěte soudu návrh na vydání předběžného opatření na uložení opatření k ochraně dítěte před domácím násilím⁷⁰⁾.

§ 16a

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen posoudit, zda je nutné učinit opatření směřující k ochraně dítěte, jestliže dítě je se souhlasem rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte bez rozhodnutí příslušného orgánu předáno do péče osoby, která má úmysl přijmout dítě do své trvalé nebo dlouhodobé péče, nebo jestliže je dítě se souhlasem rodičů a bez rozhodnutí soudu předáno do péče budoucího osvojitele. Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen taková opatření učinit zejména v případě, kdy osoba, která převzala dítě do své péče, bez zbytečného odkladu nepodá příslušnému orgánu návrh na osvojení dítěte, na svěřeni dítěte do pěstounské péče nebo do předpěstounské péče, návrh na svěřeni dítěte do péče jiné osoby nebo návrh na jinou právní úpravu svého vztahu k dítěti.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností poskytuje osobě, které bylo dítě předáno do péče podle odstavce 1 věty první, pomoc při řešení problémů

spojených s péčí o dítě, při podávání návrhů příslušným orgánům na úpravu právního vztahu této osoby k dítěti a při uplatňování nároků, zejména v sociální oblasti.

§ 17

Obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) vykonává funkci opatrovníka a poručníka;¹⁴⁾ může být ustanoven opatrovníkem i v případě zastupování dítěte ve vztahu k cizině,
- b) vykonává poručenství jako veřejný poručník do doby, kdy soud jmenuje dítěti poručníka nebo dokud se poručník neujme funkce¹⁵⁾.

§ 18

zrušen

HLAVA III

ČINNOST ORGÁNŮ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY PŘI SVĚŘENÍ DÍTĚTE DO VÝCHOVY JINÉ OSOBY ODPOVĚDNÉ ZA VÝCHOVU DÍTĚTE

§ 19

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen

- a) poskytovat soudu součinnost při zjišťování místa pobytu rodiče pro potřeby udělení souhlasu rodiče k osvojení dítěte,
- b) poučit rodiče o možných důsledcích neprojevení opravdového zájmu o dítě, a to bez zbytečného odkladu po umístění dítěte do zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc anebo po předání dítěte do náhradní péče fyzické osoby. Poučení musí být poskytnuto ve všech případech, kdy se dítě nachází mimo péči rodiče; poučení se nevyžaduje, jestliže rodič opustil místo, kde se dříve zdržoval, aniž sdělil, kde se nyní zdržuje, a nepodařilo se ani za 3 měsíce zjistit místo, kde se rodič zdržuje,
- c) poskytnout rodiči spolu s poučením o možných důsledcích neprojevení opravdového zájmu o dítě poradenství a pomoc v rozsahu stanoveném v § 12 odst. 2,
- d) vykonávat na žádost soudu dohled nad úspěšností osvojení a podávat soudu na jeho žádost nebo i bez této žádosti zprávy o průběhu dohledu,
- e) přijímat oznámení soudu o udělení souhlasu rodiče s osvojením a informovat bezodkladně o této skutečnosti krajský úřad, pokud je dítě zařazeno v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(2) Je-li svěřeno dítě do pěstounské péče nebo do předpěstounské péče zájemci o pěstounskou péči, podává krajská pobočka Úřadu práce, která poskytuje příspěvek na úhradu potřeb dítěte, návrh soudu na stanovení výživného na toto dítě, a pokud povinná fyzická osoba neplatí stanovené výživné, podává návrh na výkon rozhodnutí.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může kdykoli v době, po kterou je dítě rozhodnutím soudu předáno do péče budoucího osvojitele, do péče před osvojením nebo do předpěstounské péče, ověřit, zda nedošlo ke změně skutečností rozhodných pro osvojení dítěte nebo pro svěřeni dítěte do pěstounské péče, zejména zda jsou rodiče nebo jiné osoby dítěti blízké schopny a ochotny převzít dítě do své péče. Zjistí-li takové skutečnosti, podá návrh na zrušení rozhodnutí soudu. V případě, že došlo ke svěřeni dítěte po předchozím zprostředkování krajským úřadem, oznámí podání tohoto návrhu krajskému úřadu.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností sleduje vývoj dětí, které byly svěřeny do výchovy jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte a vývoj dětí v předpěstounské péči. Zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou přitom povinni navštěvovat rodinu, kde dítě žije, popřípadě jiné prostředí, kde se dítě zdržuje, nejméně jednou za 3 měsíce v období prvních 6 měsíců péče nahrazující péči rodičů a předpěstounské péče, a poté v souladu se zájmy dítěte podle potřeby, nejméně však jednou za 6 měsíců, a to na základě zvláštního oprávnění vydaného obecním úřadem obce s rozšířenou působností, v němž je uvedeno jméno a příjmení zaměstnance, jeho další osobní údaje a vymezena činnost, kterou může tento zaměstnanec vykonávat.

HLAVA IV

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ OSVOJENÍ A PĚSTOUNSKÉ PÉČE

§ 19a

(1) Zprostředkování osvojení a pěstounské péče spočívá

- a) ve vyhledávání dětí uvedených v § 2 odst. 2, kterým je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou pěstounské péče nebo osvojení,
- b) ve vyhledávání fyzických osob vhodných stát se osvojitelem nebo pěstouny,
- c) v odborné přípravě fyzických osob vhodných stát se osvojitelem nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny,
- d) ve výběru určité fyzické osoby vhodné stát se osvojitelem nebo pěstounem určitého dítěte, jemuž se osvojení nebo pěstounská péče zprostředkovává, a v zajištění osobního seznámení se dítěte s touto osobou.

(2) Zprostředkování osvojení a pěstounské péče podle odstavce 1 písm. d) nesmí provádět jiné orgány, právnické nebo fyzické osoby, než jsou orgány sociálně-právní ochrany uvedené v § 4 odst. 1.

§ 20

Zprostředkování osvojení a pěstounské péče orgány sociálně-právní ochrany

(1) Osvojení nebo pěstounská péče v České republice a osvojení dětí z ciziny do České republiky se zprostředkuje jen na žádost fyzické osoby, která má zájem osvojit dítě nebo přijmout dítě do pěstounské péče (dále jen „žadatel“). Žádost občana České republiky nebo cizince, kterému vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁷⁾ nebo který má na území České republiky povolen trvalý pobyt anebo který podle zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt cizinců na území České republiky^{1a)} přechodně pobývá na území České republiky nepřetržitě po dobu nejméně 365 dnů, se podává u obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

(2) Zprostředkování

- a) osvojení a svěření dítěte do pěstounské péče v České republice zajišťují krajské úřady,
- b) osvojení dětí z České republiky do ciziny nebo dětí z ciziny do České republiky zajišťuje Úřad.

(3) Zprostředkování

- a) osvojení se neprovádí v případě,
 1. že rodiče dali souhlas k osvojení dítěte předem s určením pro určitou osobu jako osvojitele,
 2. podal-li návrh na osvojení manžel rodiče dítěte, pozůstalý manžel po rodiči nebo osvojiteli dítěte, nebo
 3. podal-li návrh na osvojení příbuzný dítěte nebo jiná osoba blízká dítěti, u které není vyloučeno osvojení dítěte;
- b) pěstounské péče se neprovádí, podala-li návrh na svěření dítěte do pěstounské péče fyzická osoba dítěti příbuzná nebo fyzická osoba blízká dítěti nebo jeho rodině.

§ 21

Postup obecního úřadu obce s rozšířenou působností při zprostředkování osvojení a pěstounské péče

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vyhledává děti uvedené v § 19a odst. 1 a fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny; tyto děti a osoby může vyhledávat a doporučit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností také obec a pověřené osoby. Obecní úřad obce s rozšířenou působností založí spisovou dokumentaci o dítěti podle odstavce 4 pro účely zprostředkování náhradní rodinné péče na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a na základě individuálního plánu ochrany dítěte; tuto spisovou dokumentaci založí obecní úřad obce s rozšířenou působností vždy po podání návrhu soudu podle § 14 odst. 1 písm. a) až f), i) a k) nebo pokud bylo jinak zahájeno řízení soudu, které může vést k

odebrání dítěte z péče rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.

(2) V žádosti o zařazení do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podané obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností žadatel uvede údaje a připojí doklady uvedené v odstavci 5 potřebné pro vedení spisové dokumentace.

(3) Po obdržení žádosti obecní úřad obce s rozšířenou působností žádost na základě údajů v ní uvedených a připojených dokladů posoudí a žádost zamítne, pokud

- a) nejsou splněny podmínky uvedené v § 20 odst. 1 a 3, nebo
- b) zjistí, že osoba, která žádá o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče dítěte s obvyklým bydlištěm v České republice, splňuje podmínku pobytu na území České republiky podle § 20 odst. 1, avšak její obvyklé bydliště se nachází mimo území České republiky; zároveň jí sdělí, že žádost musí podat příslušnému orgánu státu, ve kterém má obvyklé bydliště.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede spisovou dokumentaci o dítěti uvedeném v § 19a odst. 1; spisová dokumentace obsahuje

- a) osobní údaje,
- b) doklad o státním občanství²¹⁾, o povolení k trvalému pobytu na území České republiky nebo o hlášení k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky nebo doklad o oprávnění trvale pobývat na území České republiky podle zvláštního právního předpisu²⁾ anebo doklad o podání žádosti na zahájení řízení o udělení mezinárodní ochrany,
- c) údaje o sociálních poměrech dítěte, jeho rodičů, sourozenců, popřípadě prarodičů,
- d) doklad, že dítě splňuje podmínky pro osvojení,
- e) rozhodnutí příslušných orgánů o výchově dítěte, bylo-li vydáno,
- f) zprávu o zdravotním stavu a vývoji dítěte.

(5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede spisovou dokumentaci o žadateli; spisová dokumentace obsahuje

- a) žádost, v níž jsou obsaženy žadatelovy osobní údaje, jimiž jsou jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu;
- b) doklad o státním občanství nebo o povolení k trvalému pobytu na území České republiky nebo o nepřetržitém přechodném pobytu na území České republiky po dobu nejméně 365 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky; jde-li o občana Evropské unie, je možné po žadateli požadovat rovněž předložení jiného dokladu, na základě kterého lze prokázat, že se tento žadatel zdržuje nepřetržitě na území České republiky nejméně po dobu 365 dnů, nejde-li o cizince, kterému vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁷⁾;
- c) opis z evidence Rejstříku trestů²³⁾ vyžádaný obecním úřadem obce s rozšířenou působností; žádost o vydání opisu z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to

způsobem umožňujícím dálkový přístup;

- d) doklad obdobný opisu z evidence Rejstříku trestů vydaný ve státech, ve kterých se žadatel zdržoval nepřetržitě déle než 3 měsíce v době od dovršení patnáctého roku věku do podání žádosti; ustanovení § 27 odst. 3 se použije obdobně;
- e) zprávu o zdravotním stavu předloženou žadatelem;
- f) údaje o ekonomických a sociálních poměrech;
- g) písemné vyjádření žadatele, zda
 1. souhlasí s tím, aby po uplynutí lhůty uvedené v § 22 odst. 8 písm. b) byl zařazen také do evidence Úřadu pro zprostředkování osvojení dětí z ciziny,
 2. žádá výlučně o osvojení dítěte z ciziny;
- h) písemný souhlas s tím, že orgán sociálně-právní ochrany zprostředkující osvojení nebo pěstounskou péči je oprávněn
 1. zjišťovat další údaje potřebné pro zprostředkování, zejména o tom, zda způsobem života bude žadatel zajišťovat pro dítě vhodné výchovné prostředí,
 2. kdykoliv zjistit, zda nedošlo ke změně rozhodných skutečností uvedených ve spisové dokumentaci;
- i) písemný souhlas s účastí na přípravě fyzických osob k přijetí dítěte do rodiny;
- j) stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností k žádosti o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče;
- k) vyjádření obecního úřadu, krajského úřadu, pověřené osoby nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který není příslušný k vedení spisové dokumentace o žadateli, pokud s nimi žadatel uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, protože již má svěřeno dítě do pěstounské péče.

(6) Obecní úřad obce s rozšířenou působností postupuje kopii spisové dokumentace o dítěti uvedeném v § 19a odst. 1 a spisové dokumentace o žadateli neprodleně krajskému úřadu.

(7) Obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodne o zastavení řízení o zařazení do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, jestliže osoba, která o zprostředkování žádala,

- a) vezme svou žádost zpět před postoupením spisové dokumentace krajskému úřadu, nebo
- b) ani na výzvu obecního úřadu obce s rozšířenou působností nesdělí údaje a nedoloží doklady potřebné pro vedení spisové dokumentace.

§ 22

Vedení evidence pro zprostředkování osvojení a pěstounské péče krajským úřadem

(1) Krajský úřad vede pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče evidenci dětí uvedených v § 19a odst. 1 (dále jen „evidence dětí“) a

evidenci žadatelů vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny (dále jen „evidence žadatelů“).

(2) Evidence dětí obsahuje

- a) kopii spisové dokumentace podle 21.4;
- b) odborné posouzení podle § 27, je-li ho třeba s ohledem na
 1. věk dítěte,
 2. stanovisko odborného lékaře, nebo
 3. jiné vážné skutečnosti;
- c) vyjádření dítěte zajištěné krajským úřadem (§ 8 odst. 2);
- d) další doklady potřebné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(3) Evidence žadatelů obsahuje

- a) kopii spisové dokumentace podle § 21 odst. 5,
- b) odborné posouzení podle § 27,
- c) další doklady potřebné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(4) Pokud žadatel chce osvojit výlučně dítě z ciziny [§ 21 odst. 5 písm. g) bod 2], krajský úřad provede odborné posouzení podle § 27 a neprodleně zašle kopii údajů obsažených v evidenci žadatelů Úřadu k zařazení do evidence pro zprostředkování osvojení z ciziny.

(5) Krajský úřad řízení o zařazení žadatele do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče

- a) přeruší, je-li proti žadateli nebo proti jeho manželovi, druhovi, dítěti nebo jiné osobě tvořící s žadatelem společnou domácnost^{9b)} vedeno trestní řízení pro trestný čin směřující proti životu, zdraví, svobodě, lidské důstojnosti, mravnímu vývoji nebo jmění dítěte, nebo pro jiný trestný čin, jehož spáchání může mít vliv na způsobilost žadatele k řádné výchově dítěte, a to až do vydání konečného rozhodnutí v tomto trestním řízení,
- b) může přerušit, zjistí-li na straně žadatele důvody bránící jeho odbornému posouzení podle § 27, a to na nezbytně nutnou dobu.

(6) Krajský úřad rozhoduje o zařazení žadatele do evidence žadatelů neprodleně po odborném posouzení žadatele podle § 27. Pokud krajský úřad v průběhu řízení zjistí závažné důvody, pro které nelze žadatele zařadit do evidence žadatelů, může rozhodnout o zamítnutí žádosti i před provedením odborného posouzení žadatele v rozsahu stanoveném v § 27. V rozhodnutí o zařazení žadatele do evidence žadatelů krajský úřad stanoví žadateli povinnost hlásit krajskému úřadu všechny změny rozhodné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče do 15 dnů ode dne jejich vzniku.

(7) Krajský úřad oznámí, zda byl žadatel zařazen do evidence žadatelů,

- a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,
- b) obecnímu úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, krajskému úřadu nebo pověřené osobě, s nimiž žadatel uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, s výjimkou případu, kdy žadatel uzavřel dohodu s krajským

úřadem, který rozhodl o zařazení žadatele do evidence žadatelů,
a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení do evidence žadatelů.

(8) Jestliže krajský úřad nezprostředkuje osvojení

- a) do 6 kalendářních měsíců ode dne zařazení dítěte do evidence dětí, nebo
- b) do 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení žadatele do evidence žadatelů,

zpřístupní údaje z těchto evidencí Úřadu pro zprostředkování osvojení ve vztahu k cizině a současně zašle oznámení o těchto skutečnostech obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

(9) Krajský úřad postupuje

- a) podle odstavce 8 písm. a) pouze tehdy, pokud je ze všech okolností zřejmé, že dítěti nelze zprostředkovat pěstounskou péči ani osvojení v České republice, nebo nelze předpokládat, že by v budoucnu mohla převzít dítě do péče osoba dítěti příbuzná nebo jemu blízká; tyto skutečnosti je krajský úřad povinen odůvodnit, nebo
- b) podle odstavce 8 písm. b) pouze tehdy, pokud žadatel vyjádřil souhlas podle § 21 odst. 5 písm. g) bodu 1.

(10) Krajský úřad může zjistit kdykoliv v době, kdy je dítě vedeno v evidenci dětí nebo žadatel zařazen do evidence žadatelů, zda nedošlo ke změně skutečností rozhodných pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, zejména je oprávněn provést nové odborné posouzení dítěte nebo žadatele podle § 27.

§ 23

zrušen

§ 24

Zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče krajským úřadem

(1) Pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče vyhledává krajský úřad pro děti vedené v evidenci tohoto krajského úřadu žadatele z evidence žadatelů vedené tímto krajským úřadem a z evidence žadatelů vedené jinými krajskými úřady. Krajský úřad při zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče přihlíží k výsledkům odborného posouzení dítěte a žadatelů podle § 27, k vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a k plnění opatření vyplývajících z individuálního plánu ochrany dítěte.

(2) Zjistí-li krajský úřad, že v jím vedené evidenci žadatelů, nebo v evidenci žadatelů, kterou vede jiný krajský úřad, je zařazen žadatel vhodný stát se osvojitelem nebo pěstounem dítěte, které je v evidenci dětí vedené tímto krajským úřadem, oznámí písemně tuto skutečnost

- a) žadateli,
- b) jinému krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo pověřené osobě, pokud s nimi žadatel uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, protože již má svěřeno dítě do pěstounské péče,
- c) Úřadu, jde-li o dítě, které je i v evidenci dětí vedené Úřadem,
- d) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, není-li tato povinnost splněna oznámením podle písmene b).

(3) Na základě písemného oznámení krajského úřadu podle odstavce 2 písm. a) má žadatel právo seznámit se s dítětem a ten, u něhož se dítě nachází, je povinen toto seznámení umožnit. Žadatel má možnost seznámit se s dítětem a podat soudu návrh na předání dítěte do péče budoucího osvojitele, na svěřeni dítěte do péče před osvojením nebo na svěřeni dítěte do předpěstounské péče nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy mu bylo doručeno písemné oznámení krajského úřadu podle odstavce 2; tuto lhůtu může krajský úřad v odůvodněných případech prodloužit, nejvýše však o 30 dnů.

(4) Krajský úřad může dávat podněty ke zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče i v případech, kdy jde o děti, které jsou v evidenci dětí vedené jiným krajským úřadem nebo Úřadem; tento jiný krajský úřad nebo Úřad jsou povinny se těmito podněty zabývat.

§ 24a

zrušen

§ 24b

Přerušeni zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče krajským úřadem

(1) Zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče se přeruší, jestliže

- a) žadatel písemně o takové přerušeni požádá, a to po dobu, kterou v žádosti označí, nebo
- b) žadateli bylo krajským úřadem podle § 24 odst. 2 písemně oznámeno, že v evidenci dětí je dítě, pro něž je vhodným osvojitelem nebo pěstounem, a to po dobu ode dne odeslání uvedeného písemného oznámení do dne, do něhož trvá zprostředkování krajským úřadem podle § 24 odst. 3, anebo do dne, kdy došlo k rozhodnutí o svěřeni dítěte do péče podle písmena c), nebo
- c) na základě rozhodnutí soudu bylo dítě předáno do péče budoucího osvojitele, svěřeno do péče před osvojením nebo do předpěstounské péče, a to po dobu trvání této péče, nebo
- d) krajský úřad v době, kdy žadateli zprostředkovává osvojení nebo pěstounskou péči podle § 24, zjistí podle § 22 odst. 10 závažné skutečnosti, které jsou překážkou zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(2) O přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podle odstavce 1 písm. d) vydá krajský úřad rozhodnutí. Doba přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče se nezapočítává do lhůt uvedených v § 22 odst. 8.

(3) Žadatel je povinen v žádosti uvedené v odstavci 1 písm. a) uvést důvod, pro který žádá o přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče. Žadatel zasílá žádost krajskému úřadu. V případě přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče oznámí krajský úřad tuto skutečnost obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a Úřadu, jde-li o žadatele vedené Úřadem, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne podání žádosti, nebo ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(4) Datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o předání dítěte do péče budoucího osvojitele, o svěřeni dítěte do péče před osvojením nebo o svěřeni dítěte do předpěstounské péče, je povinen pro účely přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče neprodleně oznámit

- a) obecní úřad obce s rozšířenou působností krajskému úřadu,
- b) krajský úřad bezodkladně poté, kdy mu toto datum sdělil obecní úřad obce s rozšířenou působností, Úřadu, jsou-li děti nebo žadatelé vedeni v evidenci Úřadu.

§ 24c

Vyřazení z evidence dětí nebo evidence žadatelů vedené krajským úřadem

(1) Krajský úřad

- a) vyřadí dítě z jím vedené evidence dětí
 1. na základě rozhodnutí o osvojení nebo o svěřeni dítěte do pěstounské péče, nebo
 2. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze dítěti zprostředkovat osvojení nebo pěstounskou péči,
- b) vyřadí žadatele z jím vedené evidence žadatelů
 1. na základě rozhodnutí o osvojení nebo o svěřeni dítěte do pěstounské péče, pokud žadatel nežadá o osvojení dalšího dítěte nebo o svěřeni dalšího dítěte do pěstounské péče,
 2. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze žadateli zprostředkovat osvojení nebo pěstounskou péči,
 3. poruší-li žadatel závažným způsobem povinnost sdělovat změny v údajích rozhodných pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, nebo
 4. požádá-li o to žadatel,
- c) může vyřadit žadatele z jím vedené evidence žadatelů, jestliže se bez vážného důvodu nezúčastnil přípravy k přijetí dítěte do rodiny, i když byl k účasti na této přípravě vyzván.

(2) O vyřazení žadatele z evidence žadatelů vydá krajský úřad rozhodnutí jen v případech uvedených v odstavci 1 písm. b) bodech 2 a 3 a odstavci 1 písm. c). V

ostatních případech krajský úřad žadatelům vyřazení z evidence písemně oznámí.

(3) Krajský úřad zašle do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o vyřazení žadatele z evidence žadatelů oznámení o tomto vyřazení obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, jinému krajskému úřadu, obecnímu úřadu nebo pověřené osobě uvedené v § 21 odst. 5 písm. k).

(4) Datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo o svěření dítěte do pěstounské péče je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen pro účely vyřazení žadatele z evidence oznámit krajskému úřadu.

§ 24d

Postup ministerstva při zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče

(1) Ministerstvo je oprávněno podávat podněty krajskému úřadu a Úřadu ke zprostředkování osvojení a pěstounské péče; krajský úřad nebo Úřad je povinen ministerstvo vyrozumět o tom, jak s podnětem naložil.

(2) Krajský úřad je povinen umožnit ministerstvu za účelem kontroly přístup do evidence dětí nebo evidence žadatelů pro zprostředkování osvojení a pěstounské péče.

§ 25

Zprostředkování osvojení Úřadem

(1) Úřad vede pro účely zprostředkování osvojení evidenci

- a) dětí uvedených v § 2 odst. 2 vhodných k osvojení v cizině,
- b) dětí vhodných k osvojení v České republice, které nemají na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo nejsou hlášeny k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani nejsou oprávněny podle zvláštního právního předpisu²⁾ trvale pobývat na území České republiky,
- c) žadatelů vhodných stát se osvojiteli dětí uvedených v písmenu b),
- d) fyzických osob vhodných stát se osvojiteli dětí uvedených v písmenu a), pokud tyto osoby nemají na území České republiky povolen trvalý pobyt, nepobývají přechodně na území České republiky po nepřetržitou dobu nejméně 365 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani nejde o cizince, kterému vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁷⁾.

(2) Děti uvedené

- a) v odstavci 1 písm. a) jsou vedeny v evidenci na základě oznámení krajského

úřadu (§ 22 odst. 8),

- b) v odstavci 1 písm. b) jsou zařazovány do evidence na základě oznámení státních orgánů České republiky nebo státních orgánů nebo jiných organizací cizího státu řádně pověřených ve svém státě výkonem povinností při mezinárodním osvojení. Těmto orgánům nebo organizacím Úřad oznamuje zařazení dítěte uvedeného v odstavci 1 písm. b) do evidence.

(3) Žadatelé uvedení v odstavci 1 písm. c) a fyzické osoby uvedené v odstavci 1 písm. d) jsou zařazováni do evidence na základě rozhodnutí Úřadu. Do evidence nelze zařadit osobu vhodnou stát se osvojitelem dětí uvedených v odstavci 1 písm. b), jestliže sice splňuje podmínku pobytu na území České republiky podle § 20 odst. 1, avšak její obvyklé bydliště se prokazatelně nachází mimo území České republiky.

(4) Úřad vyřadí z evidence

- a) dítě, žadatele nebo osobu uvedenou v odstavci 1 písm. d), došlo-li ke zprostředkování osvojení, a to ke dni rozhodnutí o osvojení;
- b) žadatele nebo osobu uvedenou v odstavci 1 písm. d),
1. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze osvojení zprostředkovat,
 2. poruší-li žadatel nebo uvedená osoba závažným způsobem povinnost sdělovat údaje rozhodné pro tuto evidenci, nebo
 3. požádají-li o to žadatel nebo uvedená osoba;
- c) dítě, požádají-li o to orgán nebo organizace uvedené v odstavci 2 písm. b).

(5) Úřad vydá rozhodnutí o vyřazení z evidence jen v případech žadatelů a osob uvedených v odstavci 1 písm. d), nejde-li o vyřazení z evidence proto, že bylo rozhodnuto o osvojení. Úřad zasílá krajskému úřadu rozhodnutí o vyřazení žadatelů a osob uvedených v odstavci 1 písm. d); oznámení o vyřazení dítěte uvedeného v odstavci 1 písm. b) zasílá Úřad orgánům nebo organizacím uvedeným v odstavci 2 písm. b) a krajskému úřadu.

(6) Pro vedení evidence, jde-li o dítě uvedené v odstavci 1 písm. a) nebo jde-li o osobu uvedenou v odstavci 1 písm. c), platí přiměřeně § 22 odst. 2, 3, 6 a 10.

(7) Úřad přeruší zprostředkování osvojení po doby uvedené v § 24b odst. 1, jde-li o děti, které jsou vedeny také v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení do ciziny nebo evidenci dětí vhodných k osvojení v České republice [odstavec 1 písm. a) a b)], nebo jde-li o žadatele uvedené v odstavci 1 písm. c).

(8) Pro účely vedení evidence Úřadem je krajský úřad povinen

- a) na žádost Úřadu zjistit potřebné údaje a doplnit spisovou dokumentaci o dítěti vhodném k osvojení v cizině nebo o žadateli vhodném stát se osvojitelem dítěte z ciziny,
- b) na žádost Úřadu prošetřit poměry, v nichž dítě žije, jde-li o dítě, které bylo v České republice osvojeno na základě zprostředkování osvojení z ciziny nebo které má být z ciziny osvojeno a nachází se v České republice v péči budoucích osvojitelů,

- c) neprodleně oznámit Úřadu datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení dítěte.

(9) Osvojení dítěte do ciziny je Úřad povinen oznámit

- a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,
- b) matričnímu úřadu příslušnému podle zvláštního právního předpisu^{23a)},
- c) krajskému úřadu, na základě jehož oznámení Úřad do evidence dítě zařadil.

§ 26

Pro zprostředkování osvojení Úřadem, jde-li o osvojení v České republice, platí § 24 odst. 1 a 3 přiměřeně.

§ 27

Odborné posuzování pro účely zprostředkování osvojení a pěstounské péče

(1) Odborné posouzení pro zprostředkování osvojení a pěstounské péče zahrnuje

- a) posouzení dítěte a žadatele podle odstavce 2,
- b) zhodnocení přípravy k přijetí dítěte do rodiny, včetně speciální přípravy k přijetí dítěte pěstounem na přechodnou dobu (§ 11 odst. 2),
- c) vyjádření dětí žadatele k přijetí osvojovaného dítěte nebo dítěte svěřovaného do pěstounské péče do rodiny, jsou-li takového vyjádření schopny s ohledem na jejich věk a rozumovou vyspělost,
- d) posouzení schopnosti dětí žijících v domácnosti žadatele přijmout dítě do rodiny,
- e) zjištění bezúhonnosti žadatele, jeho manžela, druha, dítěte a jiné osoby tvořící s žadatelem společnou domácnost; za bezúhonného se pro tyto účely nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin, který směřoval proti životu, zdraví, svobodě, lidské důstojnosti, mravnímu vývoji nebo jmění dítěte, nebo pro jiný trestný čin, jehož spáchání může mít vliv na způsobilost žadatele k řádné výchově dítěte,
- f) u žadatelů o zařazení do evidence osob vhodných pro výkon pěstounské péče na přechodnou dobu posouzení schopnosti pečovat o děti vyžadující speciální péči a schopnost spolupráce s rodiči těchto dětí.

(2) Pro účely zprostředkování osvojení a pěstounské péče se

- a) u dětí
 1. posuzuje úroveň tělesného a duševního vývoje dítěte, včetně jeho specifických potřeb a nároků, sociální prostředí, ze kterého dítě pochází, jakož i jeho statusová práva, a etnické, náboženské a kulturní prostředí dítěte,
 2. posuzuje vhodnost náhradní rodinné péče a jejích forem;

b) u žadatelů posuzuje charakteristika osobnosti, psychický stav, zdravotní stav, jenž zahrnuje posouzení, zda zdravotní stav žadatele z hlediska duševního, tělesného a smyslového nebrání dlouhodobé péči o dítě, předpoklad vychovávat dítě, motivace, která vedla k žádosti o osvojení dítěte nebo k jeho svěřeni do pěstounské péče, stabilita manželského vztahu a prostředí v rodině, sociální prostředí, zvláště bydlení a domácnost, etnické, náboženské a kulturní prostředí žadatele, popřípadě další skutečnosti rozhodné pro osvojení dítěte nebo jeho svěřeni do pěstounské péče.

Posouzení krajský úřad provede do 30 dnů ode dne zjištění všech potřebných skutečností.

(3) Za účelem zjištění bezúhonnosti podle odstavce 1 písm. e) si orgán sociálně-právní ochrany vyžádá podle zvláštního právního předpisu^{28a)} opis z evidence Rejstříků trestů nebo doklad obdobný opisu z evidence Rejstříku trestů vydávaný ve státech, ve kterých se žadatel, jeho manžel, druh, dítě a jiné osoby tvořící s žadatelem společnou domácnost zdržovali nepřetržitě déle než 3 měsíce v době od dovršení patnáctého roku věku do podání žádosti; tyto doklady nesmí být starší než 3 měsíce. V případě, že cizí stát opis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad nevydává, odmítá jej žadateli vydat nebo je jeho opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou, může žadatel doklad takového státu nahradit svým čestným prohlášením. Žádost o opis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence Rejstříků trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(4) Odborné posuzování provádí krajský úřad, jde-li o děti nebo žadatele, které zařazuje do evidence dětí nebo žadatelů krajský úřad, a to před zařazením do takové evidence, nebo kteří jsou v evidenci dětí nebo v evidenci žadatelů vedené krajským úřadem.

(5) Krajský úřad je oprávněn vyzvat žadatele a fyzické osoby uvedené v § 25 odst. 1 písm. d) k osobnímu jednání za účelem posouzení jejich předpokladů a skutečností rozhodných pro svěřeni dítěte. Krajský úřad přitom spolupracuje s obecními úřady obcí s rozšířenou působností, obcemi, poskytovateli zdravotních služeb a školskými zařízeními i dalšími odbornými zařízeními, pověřenými osobami a s odborníky pro otázky výchovy a péče o dítě.

(6) Zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu mohou za účelem přípravy podkladů pro odborné posouzení podle odstavce 2 navštívit dítě nebo pozvat dítě k jednání, je-li to přiměřené jeho věku a schopnostem. Právnícké nebo fyzické osoby, u nichž se dítě nachází, jsou povinny tuto návštěvu, účast dítěte na uvedeném jednání a posouzení dítěte umožnit.

(7) Pro zpracování vyjádření krajského úřadu podle § 18 platí odstavce 2 až 6 přiměřeně.

(8) Pro účely odvolacího řízení je ministerstvo oprávněno provést nové odborné posouzení žadatele.

HLAVA V

PĚSTOUNSKÁ PÉČE NA PŘECHODNOU DOBU

§ 27a

(1) Krajský úřad vede pro účely zajištění pěstounské péče pro dítě na přechodnou dobu evidenci osob, které mohou pěstounskou péči po přechodnou dobu vykonávat. Do evidence se osoby zařazují na základě žádosti podané u obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen po doplnění žádosti o údaje a doklady uvedené v odstavci 3 neprodleně žádost postoupit krajskému úřadu.

(2) Do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu, se zařazují osoby, které na základě odborného posouzení mají předpoklady pro výkon takové péče o dítě, a to zejména z hlediska krátkodobosti takové péče a péče o dítě krátce po jeho narození.

(3) Evidence obsahuje

- a) žadatelovy osobní údaje uvedené v § 21 odst. 5 písm. a),
- b) doklady uvedené v § 21 odst. 5 písm. b) až f) a i),
- c) písemný souhlas s tím, že krajský úřad je oprávněn kdykoliv
 1. zjišťovat další údaje potřebné pro zařazení do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu,
 2. zjišťovat, zda nedošlo ke změně skutečností uvedených v žádosti,
- d) stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností k žádosti o zařazení žadatele do evidence,
- e) stejnopis správního rozhodnutí podle § 47b s vyznačením právní moci nebo stejnopis dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b,
- f) údaje o charakteristice a počtu dětí, kterým je osoba v evidenci schopna poskytovat pěstounskou péči na přechodnou dobu.

(4) Odborné posouzení žadatele se provede na základě žádosti podané podle odstavce 3; pro odborné posouzení žadatele platí § 27 obdobně.

(5) Krajský úřad rozhodne o zařazení žadatele do evidence uvedené v odstavci 1 a o jeho vyřazení z této evidence nebo o tom, že žadatel do této evidence zařazen nebyl. Opis rozhodnutí uvedeného v předchozí větě zašle krajský úřad obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. O vedení evidence o zařazení žadatele do evidence a o jeho vyřazení platí § 22 až 24c přiměřeně.

(6) Krajský úřad předá opis seznamu osob zařazených do evidence osob, které mohou po přechodnou dobu vykonávat pěstounskou péči, a to včetně údajů uvedených v odstavci 3, obecním úřadům obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu. Krajský úřad je povinen tento seznam bezodkladně doplňovat na základě změn, ke kterým v evidenci podle odstavce 1 došlo, a toto doplnění sdělit také

uvedeným obecním úřadům obcí s rozšířenou působností.

(7) Soud může na návrh orgánu sociálně-právní ochrany svěřit dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu osobám v evidenci, a to na

- a) dobu, po kterou nemůže rodič ze závažných důvodů dítě vychovávat,
- b) dobu, po jejímž uplynutí může matka dát souhlas k osvojení nebo po kterou může rodič souhlas k osvojení dítěte odvolat, nebo
- c) dobu do nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tom, že souhlasu rodičů k osvojení není třeba.

(8) Bylo-li dítě svěřeno do pěstounské péče podle odstavce 7, je soud povinen nejméně jednou za 3 měsíce přezkoumat, zda důvody, pro které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče, stále trvají. Za tím účelem si vyžaduje zejména zprávy příslušného orgánu sociálně-právní ochrany. Soud rozhodne o výchově dítěte vždy, odpadnou-li důvody, pro které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče podle odstavce 7.

(9) Pěstounská péče na přechodnou dobu může trvat nejdéle 1 rok. To neplatí, pokud jsou do pěstounské péče téhož pěstouna svěřeni sourozenci dítěte, kteří byli do této péče svěřeni později, ne však na dobu delší, než po kterou má trvat pěstounská péče podle věty první u sourozence, který byl do pěstounské péče na přechodnou dobu témuž pěstounovi svěřen jako poslední.

HLAVA VI

ÚSTAVNÍ VÝCHOVA A OCHRANNÁ VÝCHOVA

§ 28

Po právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy obecní úřad obce s rozšířenou působností sjedná dobu a místo přijetí dítěte do příslušného zařízení pro výkon ústavní výchovy, které je označeno v rozhodnutí soudu; přitom vyzve rodiče nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte, aby dítě ve stanoveném termínu předali určenému zařízení, popřípadě s jejich souhlasem může zabezpečit umístění sám. Je-li po právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy nezbytné přemístit dítě ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, sjedná obecní úřad obce s rozšířenou působností dobu přijetí dítěte do zařízení pro výkon ústavní výchovy, které je označeno v rozhodnutí soudu. Převoz dítěte zabezpečí příslušné zařízení pro výkon ústavní výchovy ve spolupráci se zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc, ve kterém se dítě nachází. Nepodrobí-li se rodiče nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte rozhodnutí soudu, podá obecní úřad obce s rozšířenou působností soudu návrh na výkon rozhodnutí.²⁴⁾

§ 29

Sledování výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností sleduje dodržování práv dítěte ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy,²⁶⁾ v domovech pro osoby se zdravotním postižením a v dětských domovech pro děti do 3 let věku²⁸⁾ a v obdobných ústavech (zařízeních), umožňují-li zvláštní právní předpisy, aby byly zřízeny právníckými nebo fyzickými osobami, (dále jen "ústavní zařízení"); sleduje zejména rozvoj duševních a tělesných schopností dětí, zda trvají důvody pro pobyt dítěte v ústavním zařízení, zjišťuje, jak se vyvíjejí vztahy mezi dětmi a jejich rodiči. Obecní úřad obce s rozšířenou působností působí k tomu, aby byli v ústavním zařízení sourozenci umístěni společně.

(2) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je povinen

- a) nejméně jednou za 3 měsíce navštívit dítě, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova,
- b) nejméně jednou za 3 měsíce navštívit rodiče dítěte, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova,
- c) navštívit dítě uvedené v § 10a odst. 1 bezodkladně poté, kdy se o něm dozví, a dále podle potřeb dítěte,

a to na základě zvláštního oprávnění vydaného obecním úřadem obce s rozšířenou působností, v němž je uvedeno jméno, popřípadě jména a příjmení zaměstnance, titul, zaměstnavatel a vymezena činnost, kterou může tento zaměstnanec vykonávat.

(3) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je oprávněn hovořit s dítětem bez přítomnosti dalších osob, zejména zaměstnanců ústavního zařízení, a má právo nahlížet do dokumentace, kterou ústavní zařízení o dítěti vede.

(4) Zjistí-li zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu, že ústavní zařízení porušilo povinnosti vyplývající z tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů, je povinen tuto skutečnost neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a zřizovateli tohoto ústavního zařízení, popřípadě orgánu, který je zřizovateli nadřízen, a soudu, který nařídil ústavní výchovu nebo uložil ochrannou výchovu; tím není dotčena povinnost vyplývající ze zvláštního právního předpisu.⁶⁾

(5) Jestliže zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu oznámil porušení povinností ústavním zařízením, sleduje příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, zda došlo k odstranění zjištěných nedostatků, a působí k přijetí potřebných opatření vedoucích k nápravě.

(6) Ústavní zařízení jsou povinna

- a) zajistit zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazenému do obecního úřadu obce s rozšířenou působností přístup do ústavního zařízení a poskytnout mu potřebné listiny, doklady nebo zprávy vztahující se k dítěti a jeho rodičům, pokud je ústavní zařízení má k dispozici,
- b) umožnit styk zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do

obecního úřadu obce s rozšířenou působností s dítětem, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova,

- c) oznamovat neprodleně obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností děti, které přicházejí v úvahu jako vhodné k osvojení nebo ke svěřeni do pěstounské péče,
- d) odeslat neprodleně písemné podání dítěte adresované soudu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, jinému státnímu orgánu nebo pověřené osobě bez kontroly jeho obsahu,
- e) vyžádat si písemný souhlas obecního úřadu obce s rozšířenou působností k pobytu dítěte podle § 30,
- f) informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností o nadcházejícím propuštění dítěte z ústavního zařízení,
- g) informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností a soud, který dítěti nařídil ústavní výchovu nebo uložil ochrannou výchovu, o útěku dítěte z ústavního zařízení a o přemístění dítěte do jiného ústavního zařízení.

(7) Ústavní zařízení uvedené v odstavci 1 může navštívit také zaměstnanec kraje zařazený do krajského úřadu nebo zaměstnanec státu zařazený k výkonu práce v ministerstvu. Pro zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu nebo zaměstnance státu zařazeného k výkonu práce v ministerstvu platí obdobně odstavce 3 až 6 a pro povinnost mít zvláštní oprávnění k návštěvě ústavního zařízení platí obdobně odstavec 2. Oprávnění vydává, jde-li o zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu, krajský úřad, a jde-li o zaměstnance státu zařazeného k výkonu práce v ministerstvu, ministerstvo.

§ 30

Pobyt dítěte mimo ústav

(1) Ředitel ústavního zařízení může jen po předchozím písemném souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností povolit dítěti, které je v ústavním zařízení umístěno na základě rozhodnutí soudu, pobyt u rodičů, popřípadě jiných fyzických osob, a to nejvýše v rozsahu 30 kalendářních dnů při prvním pobytu u těchto osob. Tato doba, s výjimkou případů, kdy byla na základě rozhodnutí soudu uložena ochranná výchova, může být prodloužena, jde-li o pobyt u těchto osob, na základě písemného souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

(2) Písemný souhlas obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle odstavce 1 musí obsahovat určení osob, u nichž bude dítě pobývat, délku pobytu dítěte mimo ústav, na kterou se souhlas vydává, a místo pobytu dítěte.

(3) Při vydávání písemného souhlasu s pobytem dítěte mimo ústav podle odstavce 1 obecní úřad obce s rozšířenou působností přihlíží zejména k rodinnému a sociálnímu prostředí, v němž bude dítě pobývat, a individuálnímu plánu ochrany dítěte, je-li zpracován. V případě pobytu dítěte u jiných fyzických osob než rodičů, prarodičů nebo sourozenců, posuzuje se jejich bezúhonnost podle § 27 odst. 1 písm. e). Pro účely vydání souhlasu může obecní úřad obce s rozšířenou působností požádat krajský úřad o odborné posouzení fyzické osoby jiné než

rodiče, u níž má dítě pobývat. Pro odborné posouzení platí § 27 přiměřeně. Za účelem doložení bezúhonnosti takové osoby si může obecní úřad obce s rozšířenou působností vyžádat podle zvláštního právního předpisu^{28a)} výpis z evidence Rejstříku trestů; o skutečnosti, že si vyžádal výpis z evidence Rejstříku trestů, tuto osobu bez zbytečného odkladu vyrozumí. Žádost o vydání výpisu a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(4) Krajský úřad je povinen odborné posouzení jiné fyzické osoby podle odstavce 3 provést.

(5) Je-li místo trvalého pobytu dítěte odlišné od místa trvalého pobytu rodičů nebo jiných fyzických osob, u nichž má dítě pobývat, může obecní úřad obce s rozšířenou působností vydat písemný souhlas podle odstavce 1 jen na základě vyjádření jiného příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností [§ 61 odst. 3 písm. c)].

HLAVA VII

PÉČE O DĚTI VYŽADUJÍCÍ ZVÝŠENOU POZORNOST

§ 31

(1) Péče o děti uvedené v § 6 spočívá v poskytování pomoci při překonávání nepříznivých sociálních podmínek a výchovných vlivů, s cílem umožnit jim začlenění do společnosti, včetně začlenění pracovního.

(2) Péče o děti uvedené zejména v § 6 písm. c) a d) je obecním úřadem obce s rozšířenou působností zabezpečována prostřednictvím sociální kurately pro děti a mládež (dále jen „sociální kuratela“); sociální kuratela spočívá v provádění opatření směřujících k odstranění, zmírnění nebo zamezení prohlubování anebo opakování poruch psychického, fyzického a sociálního vývoje dítěte.

(3) Sociální kuratelu vykonává kurátor pro děti a mládež, který je zaměstnancem obce s rozšířenou působností zařazeným do obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Kurátor pro děti a mládež se při výkonu sociální kurately prokazuje zvláštním oprávněním vydaným obecním úřadem obce s rozšířenou působností. Zvláštní oprávnění musí obsahovat jméno, popřípadě jména a příjmení kurátora, titul, označení zaměstnavatele a vymezení činností, které může vykonávat.

§ 32

(1) Obecní úřad při péči o děti uvedené v § 6

a) zaměřuje svoji pozornost na využívání volného času těchto dětí,

- b) zaměřuje svoji pozornost na děti vyhledávající styky s fyzickými osobami nebo skupinami těchto osob požívajícími alkoholické nápoje nebo návykové látky nebo páchajícími trestnou činností,
- c) sleduje u dětí projevy nesnášenlivosti a násilí,
- d) věnuje pozornost dětem z rodin s nízkou sociální úrovní,
- e) zabraňuje pronikání nepříznivých sociálních a výchovných vlivů mezi ostatní skupiny dětí,
- f) nabízí dětem programy pro využití volného času se zřetelem k zájmům dětí a jejich možnostem,
- g) spolupracuje se školami, pověřenými osobami, zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností při péči o děti uvedené v § 6

- a) působí proti opakovaným poruchám v chování a jednání dětí se zvláštní pozorností věnovanou pachatelům trestné činnosti,
- b) upozorňuje krajské úřady na potřebu napomáhat dětem, které ukončily školní docházku, při získávání možnosti pokračovat v další přípravě na povolání, zejména jde-li o děti propuštěné z ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo výkonu trestu odnětí svobody,
- c) spolupracuje s krajskými pobočkami Úřadu práce při zprostředkování vhodného zaměstnání pro tyto děti,
- d) usměrňuje péči o tyto děti podle programů péče o problémové skupiny dětí zpracovaných státními orgány, obcemi, pověřenými osobami a dalšími právníky a fyzickými osobami,
- e) pomáhá dětem překonat problémy, které mohou vést k negativním projevům v jejich chování.

(3) Zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu při péči o děti uvedené v § 6

- a) jsou v osobním styku s dítětem, jeho rodiči nebo osobami odpovědnými za jeho výchovu,
- b) volí prostředky působení na děti tak, aby účinně působily na děti podle druhu a povahy poruchy v chování dítěte a jeho sociálního postavení,
- c) řeší problémy dítěte, je-li to účelné, v prostředí, kde se dítě zpravidla zdržuje.

(4) Sociální kurátela se zaměřuje zejména na

- a) analyzování situace v oblasti sociálně patologických jevů u dětí a mládeže a navrhování preventivních opatření,
- b) účast na přestupkovém řízení vedeném proti mladistvému v souladu se zákonem o přestupcích, trestním řízení vedeném proti mladistvému a řízení o činech jinak trestných u dětí mladších 15 let podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾,
- c) návštěvy dětí s nařízenou ústavní výchovou z důvodu závažných výchovných problémů, dětí s uloženou ochrannou výchovou, dětí vzatých do vazby a ve výkonu trestního opatření odnětí svobody a rovněž rodičů těchto dětí,

- d) spolupráci s příslušným střediskem Probační a mediační služby, a to zejména při zjišťování poměrů mladistvého pro účely trestního řízení a u dětí mladších 15 let pro účely řízení o činech jinak trestných, a při výkonu opatření uložených dítěti či mladistvému podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾,
- e) pomoc dětem uvedeným v písmenu c) po propuštění z ochranné nebo ústavní výchovy a po propuštění z výkonu trestního opatření odnětí svobody s cílem působit k obnovení jejich narušených sociálních vztahů, jejich začlenění do rodinného a sociálního prostředí a k zamezení opakování protiprávní činnosti,
- f) zajištění návazné péče dětem uvedeným v písmenu c) i po dosažení zletilosti, zejména dojde-li k prodloužení ústavní nebo ochranné výchovy; při zajištění návazné péče je kurátor pro děti a mládež povinen spolupracovat zejména s obcemi v samostatné i přenesené působnosti, s krajskou pobočkou Úřadu práce, s poskytovateli sociálních služeb a zařízeními pro výkon ústavní a ochranné výchovy.

§ 33

(1) Orgánem sociálně-právní ochrany příslušným podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže²⁹⁾ je obecní úřad obce s rozšířenou působností.

(2) Orgánem sociálně-právní ochrany příslušným podle zákona o přestupcích³¹⁾, je obecní úřad obce s rozšířenou působností; ústního jednání o přestupku, je-li obviněným mladistvý, je povinen se účastnit zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do tohoto obecního úřadu.

§ 34

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností spolupracuje s věznicemi³²⁾ při řešení sociálních a výchovných problémů dětí uvedených v § 6.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností se na žádost vyjadřuje podle zvláštního právního předpisu³³⁾

- a) k formě a obsahu přípravy dítěte na budoucí povolání zabezpečovaného věznicí,
- b) zda je ve prospěch dítěte, aby o něj odsouzená nebo obviněná žena ve věznici pečovala, a
- c) k prodloužení doby přerušení výkonu trestu odnětí svobody odsouzené ženě, je-li důvodem návštěva dítěte.

(3) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je povinen alespoň jednou za 3 měsíce navštívit dítě,

- a) které je ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, a projednat s ním zejména možnost zaměstnání nebo přípravy na budoucí povolání nebo

zaměstnání po ukončení výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody,
b) o něž ve věznici pečuje odsouzená nebo obviněná žena.

(4) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu obce s rozšířenou působností je při návštěvě ve věznici oprávněn nahlížet do dokumentace vztahující se k přípravě odsouzeného mladistvého na budoucí povolání, k dítěti, o něž ve věznici pečuje odsouzená nebo obviněná žena, a k péči této ženy o dítě.

(5) Věznice³²⁾ jsou povinny zajistit zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazenému do obecního úřadu přístup do věznice, umožnit nahlížení do dokumentace podle odstavce 4 a umožnit styk tohoto zaměstnance s dítětem, které je ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, a s dítětem, o něž ve věznici pečuje žena odsouzená k trestu odnětí svobody nebo žena ve výkonu vazby. Věznice a ústavy pro výkon zabezpečovací detence jsou povinny informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností o nástupu dítěte do výkonu trestního opatření odnětí svobody nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence, a o tom, kdy bude dítě z výkonu trestního opatření odnětí svobody nebo z výkonu zabezpečovací detence propuštěno. Pro návštěvu zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do obecního úřadu vydá tento orgán zaměstnanci zvláštní oprávnění, v němž je uvedeno jméno, popřípadě jména a příjmení zaměstnance, titul a zaměstnavatel a vymezena činnost, kterou může tento zaměstnanec vykonávat.

HLAVA VIII

SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA VE VZTAHU K CIZINĚ

§ 35

(1) Úřad zajišťuje sociálně-právní ochranu ve vztahu k cizině, jde-li o

- a) děti uvedené v § 2 odst. 2,
- b) děti, které jsou občany České republiky a nemají na jejím území trvalý pobyt,
- c) děti, které nejsou občany České republiky a nemají na jejím území povolen trvalý pobyt nebo nejsou hlášeny k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani se na jejím území nezdržují, jestliže jejich rodiče nebo jiné fyzické osoby mající vůči těmto dětem vyživovací povinnost se zdržují v České republice.

(2) Při zajišťování sociálně-právní ochrany ve vztahu k cizině Úřad

- a) vykonává funkci přijímacího a odesílacího orgánu a funkci ústředního orgánu při provádění mezinárodních smluv a pro účely prohlášení o vzájemnosti podle zvláštního právního předpisu^{33a)} a plní další povinnosti vyplývající pro Českou republiku z mezinárodních smluv týkajících se

- sociálně-právní ochrany dítěte³⁴⁾,
- b) vykonává funkci opatrovníka dítěte,
 - c) vyžaduje od příslušných orgánů a dalších právnických a fyzických osob na žádost rodičů žijících v České republice nebo orgánů sociálně-právní ochrany zprávy o poměrech dětí, které jsou občany České republiky a nemají na jejím území trvalý pobyt,
 - d) zprostředkuje zaslání osobních dokladů a jiných listin do ciziny a opatřuje doklady a jiné listiny z ciziny,
 - e) spolupracuje se státními orgány nebo jinými organizacemi cizího státu obdobnými Úřadu, pokud jsou řádně pověřeny ve svém státě k činnostem sociálně-právní ochrany, a je-li to účelné, také s dalšími orgány, zařízeními a právnickými osobami,
 - f) pomáhá pátrat po rodičích dítěte, pokud rodiče nebo jeden z nich žijí v cizině, rodinných příslušnících a osobách povinných výživou zjišťovat majetkové a výdělkové poměry pro stanovení výživného, zprostředkovává podávání návrhů směřujících k zabezpečení plnění vyživovací povinnosti, a to zejména návrhů na úpravu vyživovací povinnosti, výchovy a určení otcovství,
 - g) pro účely osvojení v cizině a pro účely osvojení dítěte z ciziny zjišťuje, v jakém sociálním prostředí a v jakých rodinných poměrech dítě žije,
 - h) plní úkoly vyplývající ze zprostředkování osvojení a jedná s příslušnými orgány, fyzickými a právnickými osobami, vyžaduje-li to plnění úkolů vyplývajících pro Úřad z tohoto zákona,
 - i) dává souhlas k osvojení dítěte do ciziny,
 - j) pomáhá pátrat po rodinných příslušnících dítěte, které podalo žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterému byl udělen azyl nebo doplňková ochrana podle zvláštního právního předpisu a na území České republiky se nachází bez doprovodu osoby starší 18 let, která za dítě zodpovídá podle právního řádu platného na území státu, jehož občanství dítě má, nebo v případě, že je dítě osobou bez státního občanství, ve státě svého posledního bydliště^{34a)}.
 - k) spolupracuje ve věcech rodičovské odpovědnosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie^{34c)},
 - l) plní úkoly ústředního orgánu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁸⁾,
 - m) zajišťuje překlady listin potřebných pro výkon působnosti v sociálně-právní ochraně podle mezinárodních smluv a přímo použitelných předpisů Evropské unie.

(3) K předání nebo předávání osobních údajů Úřadem do jiných států se nevyžaduje povolení Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zvláštního právního předpisu.^{34b)}

(4) Pro výkon působnosti Úřadu podle odstavce 2 písm. f) a l) jsou příslušné orgány a další fyzické a právnické osoby povinny poskytnout Úřadu v potřebném rozsahu požadovanou součinnost, přičemž platí přiměřeně ustanovení exekučního řádu o součinnosti třetích osob⁵⁹⁾.

§ 35a

Obecní úřad obce s rozšířenou působností vydává zákonnému zástupci dítěte nebo jiné osobě odpovědné za výchovu dítěte pro účely uplatňování nároků dítěte na výživné vůči povinné osobě žijící v cizině potvrzení o tom, že dítě je naživu a nachází se v péči zákonného zástupce nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte; potvrzení vydává obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost zákonného zástupce.

§ 36

Zajišťování návratu dětí nacházejících se v cizině bez doprovodu

(1) Zastupitelský úřad České republiky je povinen oznámit

- a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, nebo
- b) ministerstvu, není-li místo trvalého pobytu tohoto dítěte na území České republiky známo,

že se na území cizího státu nachází dítě uvedené v § 2 odst. 2 bez doprovodu rodičů nebo jiné osoby odpovědné za dítě, a zajistit návrat dítěte na území České republiky; současně sdělí, kdy, v jakém místě a kým bude dítě dopraveno na území České republiky.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen učinit opatření potřebná pro převzetí dítěte a současně sdělit zastupitelskému úřadu, kým bude dítě na území České republiky při návratu převzato; může též dohodnout, že dítě bude převzato v cizině.

(3) Převzít dítě při jeho návratu je povinen

- a) rodič dítěte nebo jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte; jestliže nejsou schopni nebo ochotni dítě převzít, převezme je obecní úřad obce s rozšířenou působností
- b) zařízení příslušné podle zvláštního právního předpisu k přijetí dítěte na útěku,³⁵⁾ jde-li o dítě, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova.

(4) Náklady související s převzetím dítěte na území České republiky hradí

- a) rodič nebo jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte, která je povinna dítě převzít,
- b) ústavní zařízení uvedené v odstavci 3 písm. b), nebo
- c) obecní úřad obce s rozšířenou působností v případě, že náklady nebyly rodičem, jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte nebo ústavním zařízením uhrazeny. V těchto případech může obecní úřad obce s rozšířenou působností požadovat úhradu těchto nákladů po uvedených osobách nebo zařízeních.

(5) Jde-li o případ uvedený v odstavci 1 písm. b), určí ministerstvo, který obecní úřad obce s rozšířenou působností učiní opatření podle odstavců 2 až 4.

HLAVA IX

SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA VE ZVLÁŠTNÍCH PŘÍPÁDECH

§ 37

(1) Obecní úřad je povinen učinit opatření k ochraně života a zdraví a zajistit uspokojování základních potřeb v nejnútnejším rozsahu včetně zdravotních služeb²⁸⁾ dítěti uvedenému v § 2 odst. 3, ocitlo-li se takové dítě bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny.

(2) O opatřeních uvedených v odstavci 1 uvědomí obecní úřad neprodleně obecní úřad obce s rozšířenou působností, který je povinen učinit další nezbytná opatření směřující k ochraně dítěte, a uvědomit, je-li to možné, o této skutečnosti neprodleně zastupitelský úřad státu, jehož je dítě občanem; současně je povinen projednat s ním způsob spojení dítěte s rodiči nebo jinými osobami za dítě odpovědnými. O skutečnostech uvedených ve větě první obecní úřad obce s rozšířenou působností informuje Úřad.

(3) Nezbytnými opatřeními, která obecní úřad obce s rozšířenou působností učiní, jsou zejména

- a) podání návrhu na nařízení předběžného opatření,¹³⁾
- b) podání návrhu na ustanovení poručníka nebo opatrovníka dítěte,
- c) podání návrhu na ústavní výchovu dítěte,³⁷⁾
- d) zprostředkování umístění dítěte v azylovém zařízení.

HLAVA X

KOMISE PRO SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANU DĚTÍ A PORADNÍ SBORY

§ 38

(1) Starosta obce s rozšířenou působností zřizuje jako zvláštní orgán obce³⁸⁾ komisi pro sociálně-právní ochranu dětí (dále jen "komise").

(2) Komise

- a) rozhoduje o vydání pověření k výkonu sociálně-právní ochrany (§ 48 a 49), pokud právnická nebo fyzická osoba žádá pouze o pověření ke zřízení zařízení uvedeného v § 39 odst. 1 písm. d), a o odnětí tohoto pověření (§ 50),
- b) navrhuje a posuzuje předložené sociálně preventivní programy na ochranu týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí a zajišťuje projednání

jednotlivých případů týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí v komisi, za účelem navržení opatření k účinné pomoci dítěti a rodině,

- c) doporučuje provést opatření, která by měla být uskutečněna v oblasti ochrany dětí před sociálně patologickými jevy, a připravuje programy péče o problémové skupiny dětí,
- d) na žádost tajemníka obecního úřadu posuzuje jednotlivé případy provádění sociálně-právní ochrany a vydává k nim stanoviska,".
- e) koordinuje výkon sociálně-právní ochrany na území správního obvodu obce s rozšířenou působností,
- f) v rozsahu své působnosti podle písmen a) až e) pořádá případové konference.

(3) Starosta obce s rozšířenou působností jmenuje a odvolává předsedu komise, jeho zástupce a ostatní členy komise z členů obecních zastupitelstev a fyzických osob, které spolupůsobí při sociálně-právní ochraně, zejména pedagogických pracovníků, psychologů, zdravotnických pracovníků, zástupců pověřených osob (§ 48), občanských sdružení, církví a jiných právnických nebo fyzických osob. U předsedy komise se nevyžaduje prokazování zvláštní odborné způsobilosti v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Tajemníkem komise je zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu na úseku sociálně-právní ochrany.

(4) Komise je schopna jednat a usnášet se, je-li přítomen předseda komise nebo jeho zástupce a nejméně další dva členové komise. Komise se usnáší většinou hlasů členů přítomných na jednání komise. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy komise, a není-li přítomen předseda, rozhoduje hlas jeho zástupce.

(5) K jednání komise je možno podle potřeby přizvat

- a) dítě, je-li to přiměřené jeho věku a schopnostem, spolu s rodiči nebo jinými fyzickými osobami odpovědnými za jeho výchovu;
- b) rodiče dítěte nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte;
- c) zástupce
 1. poskytovatele zdravotních služeb, školy, kterou dítě navštěvuje, školského nebo ústavního zařízení nebo jiného zařízení,
 2. zaměstnavatele dítěte nebo právnické osoby, u které se dítě připravuje na budoucí povolání,
 3. pověřených osob,
 4. občanských sdružení, církví a dalších právnických osob;
- d) fyzické osoby, pokud jsou
 1. zřizovateli škol nebo jiných zařízení uvedených v písmenu c) bodu 1,
 2. zaměstnavateli dětí nebo se u nich dítě připravuje na budoucí povolání,
 3. pověřenými osobami;
- e) soudce;
- f) státní zástupce;
- g) jiné fyzické osoby;
je-li to účelné k objasnění rozhodujících skutečností.

(6) Osoby uvedené v odstavci 5 písm. c) až g) se přizvou k jednání vždy, jestliže daly k tomuto jednání podnět.

(7) Účast členů komise a osob uvedených v odstavci 5 na jednání komise je jiným úkonem v obecném zájmu,³⁹⁾ při němž náleží členům komise a osobám uvedeným v odstavci 5 písm. c) až g) náhrada mzdy (platu). Členům komise a osobám uvedeným v odstavci 5, kteří nejsou v pracovním poměru ani v poměru obdobném pracovnímu poměru, jsou však výdělečně činní, přísluší náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena komise v jimi prokázané výši, nejvýše však 120 Kč za hodinu nebo 1 020 Kč za jeden den. Členům komise a osobám uvedeným v odstavci 5 náleží náhrada jízdních výdajů v prokázané výši; způsob dopravy určí předseda komise. Náhradu jízdních výdajů a náhradu ušlého výdělku vyplácí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

§ 38a

(1) Hejtman kraje zřizuje k plnění úkolů kraje a krajského úřadu na úseku sociálně-právní ochrany poradní sbor. Poradní sbor zejména

- a) spolupracuje na vytváření programů a koncepcí kraje v oblasti zajištění a rozvoje služeb pro rodiny s dětmi, náhradní rodinné péče, prevence sociálně patologických jevů a vytváření předpokladů pro kulturní, sportovní, jinou zájmovou a vzdělávací činnost dětí,
- b) posuzuje záměry kraje na zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany podle § 39 a jiných zařízení pro péči o děti,
- c) na žádost krajského úřadu posuzuje žádosti o změnu pověření nebo o vydání nového pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí v případě, že pověřená osoba chce na území kraje zřídit nové zařízení sociálně-právní ochrany nebo jiné pracoviště téhož zařízení sociálně-právní ochrany,
- d) na žádost krajského úřadu projednává a posuzuje další otázky spojené s plněním úkolů krajského úřadu podle tohoto zákona a s výkonem sociálně-právní ochrany na území kraje.

(2) Hejtman kraje jmenuje a odvolává předsedu poradního sboru, jeho zástupce a ostatní členy poradního sboru. Tajemníkem poradního sboru je zaměstnanec kraje zařazený do krajského úřadu, který vykonává činnost na úseku sociálně-právní ochrany. Tajemník je členem poradního sboru. U předsedy poradního sboru se nevyžaduje prokazování zvláštní odborné způsobilosti v oblasti sociálně-právní ochrany.

(3) Poradní sbor tvoří odborníci působící v oblasti sociálně-právní ochrany. Zejména jde o odborníky z oborů pediatrie, psychologie, pedagogiky, zástupce obcí, pověřených osob, poskytovatelů sociálních služeb, škol a školských zařízení, poskytovatelů zdravotních služeb, orgánů policie, státních zastupitelství, zaměstnance krajského úřadu a obecního úřadu obcí s rozšířenou působností zařazené na úseku sociálně-právní ochrany. Poradní sbor má nejméně 5 členů. Pro jednání poradního sboru a způsob usnášení platí § 38 odst. 4 a 5 obdobně.

(4) Pro účast členů na jednání poradního sboru a stanovení náhrad platí § 38 odst. 7 obdobně s tím, že náhradu jízdních výdajů a náhradu ušlého výdělku vyplácí krajský úřad.

§ 38b

(1) Ministerstvo zřizuje k plnění úkolů ministerstva na úseku sociálně-právní ochrany poradní sbor. Poradní sbor má nejméně 5 členů a je usnášeníschopný, jestliže je přítomna nadpoloviční většina členů.

(2) Ministr práce a sociálních věcí jmenuje a odvolává předsedu poradního sboru, jeho zástupce a ostatní členy poradního sboru. Tajemníkem poradního sboru je zaměstnanec státu zařazený k výkonu práce v ministerstvu, který vykonává činnost v oblasti sociálně-právní ochrany. Tajemník je členem poradního sboru.

(3) Pro složení poradního sboru, jeho jednání a způsob usnášení platí § 38a odst. 3 obdobně. Pro účast členů na jednání poradního sboru platí § 38 odst. 5 obdobně a pro stanovení náhrad platí § 38 odst. 7 obdobně s tím, že náhradu jízdních výdajů a náhradu ušlého výdělku vyplácí ministerstvo.

ČÁST ČTVRTÁ

ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

§ 39

nadpis vypuštěn

(1) Zařízeními sociálně-právní ochrany jsou

- a) zařízení odborného poradenství pro péči o děti,
- b) zařízení sociálně výchovné činnosti,
- c) zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- d) výchovně rekreační tábory pro děti.

(2) Zařízení sociálně-právní ochrany mohou zřizovat fyzické osoby, právnické osoby nebo obce a kraje v samostatné působnosti na základě pověření k výkonu sociálně-právní ochrany podle § 49.

§ 40

Zařízení odborného poradenství pro péči o děti

(1) Zařízení odborného poradenství pro péči o děti poskytuje zejména doporučení zaměřená na řešení vzájemných vztahů rodičů a jejich dětí a na péči rodičů o děti zdravotně postižené. V rámci odborného poradenství se poskytují nebo zprostředkovávají rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dětí rady ve věcech výchovy a výživy dětí a v dalších otázkách týkajících se jejich rodinných, sociálních a mezigeneračních problémů vyplývajících z péče o děti.

(2) Zařízení odborného poradenství pro péči o děti mohou poskytovat nebo zprostředkovávat také poradenství pro fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny.

§ 41

Zařízení sociálně výchovné činnosti

Zařízení sociálně výchovné činnosti jsou určena zejména dětem uvedeným v § 6; těmto dětem nabízí programy rozvíjení sociálních dovedností, výchovných činností a využití volného času.

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

§ 42

nadpis vypuštěn

(1) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytují ochranu a pomoc dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy anebo ocitlo-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku (§ 15), jde-li o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané anebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva. Ochrana a pomoc takovému dítěti spočívá v uspokojování základních životních potřeb, včetně ubytování, v zajištění zdravotních služeb a v psychologické a jiné obdobné nutné péči.

(2) Dítě se umísťuje v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

- a) na základě rozhodnutí soudu; § 13a odst. 3 platí obdobně,
- b) na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) na základě žádosti zákonného zástupce dítěte, nebo
- d) požádá-li o to dítě.

(3) Počet dětí umístěných v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nesmí přesáhnout 28 dětí, a to i v případě, že toto zařízení je umístěno ve více budovách; tento počet dětí může být překročen jen v případě, že do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc budou svěřeni sourozenci. Ministerstvo práce a sociálních věcí může v odůvodněných případech na žádost zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc udělit výjimku z nejvýše povoleného počtu

děti umístěných v jednom zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na nezbytnou dobu, jejíž délku zároveň určí.

(4) Jeden zaměstnanec zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může současně zajišťovat osobní péči nejvýše o 4 děti svěřené do péče zařízení.

(5) Délka pobytu dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může trvat nejdéle po dobu

- a) 3 měsíců od jeho umístění do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě žádosti zákonného zástupce dítěte; v případě opakované žádosti zákonného zástupce o umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může být dítě přijato do péče zařízení v délce dalších 3 měsíců jen s předchozím písemným souhlasem obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- b) 6 měsíců, je-li dítě umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo na základě žádosti dítěte, jestliže s pobytem dítěte vyslovil souhlas rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte; výjimečně lze tuto dobu prodloužit v případě, že si rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte prokazatelně upravují své poměry tak, aby mohli převzít dítě do osobní péče; celková doba nepřetržitého pobytu dítěte v zařízení nesmí přesáhnout dobu 12 měsíců,
- c) stanovenou v rozhodnutí soudu o výchovném opatření podle § 13a, kterým byl nařízen pobyt dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, nebo po dobu, po kterou trvá rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 971 odst. 2 občanského zákoníku.

(6) Jde-li o dítě, které se umísťuje do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě skutečnosti uvedené v odstavci 2 písm. b) a d), je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen neprodleně podat návrh soudu na nařízení předběžného opatření, pokud nelze do doby, do níž musí o předběžném opatření rozhodnout soud^{39b}), zajistit souhlas rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte s pobytem dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

(7) Je-li dítě umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu,

- a) je zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu povinen navštívit dítě podle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce,
- b) může být povolen pobyt dítěte mimo toto zařízení u rodičů nebo jiných fyzických osob obdobně podle § 30,
- c) platí pro plnění povinností zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc § 29 obdobně.

(8) Dítě může být umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě žádosti zákonného zástupce dítěte, jen jestliže byla mezi uvedeným zařízením a zákonným zástupcem dítěte uzavřena písemná dohoda, která obsahuje

- a) název zařízení, jeho adresu a adresu sídla jeho zřizovatele,

- b) jméno a příjmení dítěte, datum jeho narození, adresu místa trvalého pobytu dítěte, případně též jeho obvyklého bydliště,
- c) jméno a příjmení, datum narození, adresu místa trvalého pobytu, případně též obvyklého bydliště zákonných zástupců dítěte,
- d) údaje o zdravotním stavu dítěte a způsob zajištění zdravotních služeb,
- e) důvody pro umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- f) datum a čas dohodnutého přijetí dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- g) souhlas zákonného zástupce s tím, že při pobytu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc budou se na pobyt dítěte vztahovat pravidla stanovená ve vnitřním řádu tohoto zařízení,
- h) podmínky a způsob osobního, telefonického a písemného styku dítěte s dalšími osobami a vymezení okruhu těchto osob,
- i) způsob a výše úhrady příspěvku za pobyt dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc s tím, že výše příspěvku může být sjednána nejvýše v částce uvedené v § 42c odst. 1 podle věku dítěte,
- j) podpis dohody zástupcem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a zákonným zástupcem dítěte.

(9) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinno poskytovat služby a zajistit jeho provoz nepřetržitě.

(10) V zařízení se poskytuje ochrana a pomoc dítěti v případech uvedených též v § 37 odst. 1, a to po dobu, než rozhodne soud o návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na nařízení předběžného opatření¹³⁾.

(11) Zřizovatel zařízení je povinen vést evidenci dětí, které byly přijaty do zařízení, v níž musí být uvedeny

- a) datum přijetí dítěte do zařízení,
- b) jméno a příjmení dítěte, pokud je známo,
- c) datum narození dítěte, pokud je známo; není-li známo datum narození dítěte, uvede se přibližný věk dítěte,
- d) záznam o splnění povinnosti stanovené v § 10 odst. 4 větě třetí,
- e) datum a čas propuštění dítěte ze zařízení.

(12) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je při přijetí dítěte do tohoto zařízení povinno tuto skutečnost neprodleně ohlásit zřizovateli a příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany.

§ 42a

(1) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

- a) zabezpečuje plné přímé zaopatření dítěte v zařízení spočívající v poskytování ubytování, stravování a ošacení,

- b) poskytuje výchovnou péči,
- c) zajišťuje poskytnutí zdravotních služeb²⁸⁾,
- d) poskytuje poradenství dítěti, jeho rodičům nebo osobám odpovědným za výchovu dítěte,
- e) zajišťuje pomoc při přípravě dětí na školní vyučování a doprovod dětí do školy,
- f) vytváří podmínky pro zájmovou činnost dětí,
- g) je povinno poskytovat dítěti odbornou péči prostřednictvím sociálního pracovníka a psychologa,
- h) je povinno spolupracovat s rodinou dítěte a poskytnout této rodině pomoc při vyřizování a zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, zajistit jim terapii, nácvik rodičovských a dalších dovedností, které rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nezbytně potřebuje pro péči a výchovu dítěte, a to v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte zpracovaným orgánem sociálně-právní ochrany,
- i) je povinno vydat vnitřní řád zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který vychází z vymezení činnosti zařízení tímto zákonem.

(2) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc vede o dětech v tomto zařízení

- a) evidenci, která obsahuje
 1. jméno a příjmení dítěte, pokud je známo,
 2. datum narození dítěte, pokud je známo; není-li známo datum narození dítěte, uvede se přibližný věk dítěte,
 3. adresu místa trvalého pobytu; není-li známa adresa místa trvalého pobytu, uvede se jiný údaj o místě pobytu dítěte před přijetím do zařízení,
 4. datum a čas přijetí dítěte do zařízení a datum jeho ukončení,
 5. důvod přijetí dítěte do zařízení,
- b) spisovou dokumentaci, která obsahuje
 1. údaje uvedené v evidenci v písmenu a) bodech 1 až 5,
 2. kopie rozhodnutí soudu o umístění dítěte v zařízení, žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností o umístění dítěte v zařízení, doklad o přijetí dítěte a písemnou dohodu podle § 42 odst. 8,
 3. záznamy o spolupráci zařízení s orgány sociálně-právní ochrany, s dalšími orgány, právníckými i fyzickými osobami,
 4. záznamy o pomoci a léčbě poskytnuté dítěti, o přijatých opatřeních ve vztahu k dítěti, o poskytnuté lékařské péči a jejich důvodech,
 5. kopie hlášení obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností o tom, že dítě pobývá v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
 6. další údaje potřebné pro poskytování sociálně-právní ochrany.

(3) Ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je

- a) oprávněn
 1. zakázat nebo přerušit návštěvu rodičů nebo jiných osob v zařízení v případě jejich nevhodného chování, které by nepříznivě působilo na výchovu dětí, jde-li o děti umístěné v zařízení na základě

rozhodnutí soudu,

2. být přítomen při otevření listovní nebo balíkové zásilky dítětem, pokud je důvodné podezření, že zásilka má z výchovného hlediska závadný obsah nebo by mohla ohrozit zdraví či bezpečnost dětí, a uschovat ji na dobu omezenou dnem propuštění dítěte ze zařízení, a provést o tom záznam do spisové dokumentace o dítěti,
3. převzít od dítěte do dočasné úschovy finanční hotovost a předměty ohrožující výchovu, zdraví či bezpečnost dětí a v odůvodněných případech i cenné předměty; písemný zápis o převzetí a jeho důvodech ověřený ředitelem, dalším odborným pracovníkem zařízení a dítětem je založen do spisové dokumentace o dítěti,
4. povolit dětem umístěným podle § 42 odst. 2 písm. b) cestovat bez dozoru mimo zařízení do místa pobytu rodičů nebo jiných fyzických osob,
5. zastoupit dítě v běžných záležitostech,
6. nařídit vyšetření dítěte, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky,

b) povinen

1. seznámit dítě s jeho právy a povinnostmi,
2. předat dítě podle rozhodnutí příslušného orgánu do péče budoucího osvojitele nebo pěstouna,
3. dát příslušnému soudu podnět ke zrušení umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, pokud pominuly důvody pro další pobyt dítěte v tomto zařízení, a vyrozumět o tom příslušný orgán sociálně-právní ochrany,
4. dát příslušnému soudu podnět k úpravě styku rodičů nebo jiných osob s dítětem v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, vyžádali-li to zájem dítěte, a vyrozumět o tom příslušný orgán sociálně-právní ochrany,
5. podávat informace o dítěti zákonným zástupcům, jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte nebo orgánům sociálně-právní ochrany na jejich žádost,
6. projednat předem opatření zásadní důležitosti s dítětem, s přihlédnutím k jeho věku a rozumové vyspělosti, a se zákonnými zástupci dítěte, nehrozí-li nebezpečí z prodlení, a bezodkladně je informovat o provedeném opatření; nejsou-li zákonní zástupci dosažitelní, dát soudu podnět k ustanovení opatrovníka,
7. propustit dítě poté, co se dozvěděl o rozhodnutí soudu, kterým bylo zrušeno svěření dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, ne však dříve, než dítě převezme osoba odpovědná za jeho výchovu.

(4) Ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc rozhoduje o právech a povinnostech v oblasti státní správy sociálně-právní ochrany, pokud jde o zamítnutí žádosti o povolení pobytu mimo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Nadřízeným správním orgánem ředitele je krajský úřad, v jehož obvodu se nachází adresa sídla zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Odvolání proti rozhodnutí ředitele nemá odkladný účinek.

(5) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinen určit

zástupce ředitele, který má, v případě, že zastupuje ředitele, oprávnění a povinnosti podle odstavců 3 a 4.

(6) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může vykonávat činnost jen v objektu nebo prostorách, které umožňují zajištění přijetí dítěte, ubytování a přípravu dětí na školní vyučování, stravování, zájmovou a další činnost ve volném čase.

(7) Přemístění dítěte umístěného v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc do jiného takového zařízení je možné jen

- a) na základě rozhodnutí soudu, pokud bylo dítě do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc umístěno na základě rozhodnutí soudu, a po předchozím oznámení o přemístění příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany,
- b) s předchozím souhlasem obecního úřadu obce s rozšířenou působností a rodiče či jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, pokud bylo dítě do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc umístěno podle § 42 odst. 2 písm. b), nebo
- c) s předchozím písemným souhlasem zákonného zástupce dítěte, který uzavřel dohodu o umístění dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42 odst. 8.

(8) Ustanovení odstavce 7 se nepoužije pouze v případě, že ve stávajícím zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc není možné zajistit péči o dítě z vážných provozních důvodů a přemístění dítěte nesnese odkladu. V tomto případě je zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinno bezodkladně oznámit přemístění dítěte a důvody, které vedly k přemístění dítěte, osobám, jejichž souhlasu je třeba k přemístění podle odstavce 7 písm. b) a c), příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo soudu, jenž má vydat rozhodnutí podle odstavce 7 písm. a). K přemístění dítěte do jiného zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle odstavce 7 písm. a) je nutný souhlas příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí a návrh soudu na vydání nového rozhodnutí.

(9) Stejně podmínky jako pro přemístění dítěte do jiného zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc stanovené v odstavcích 7 a 8 platí také v případě, že má dojít k přemístění dítěte do jiného pracoviště téhož zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Příspěvek na úhradu pobytu a péče

§ 42b

(1) Povinnost hradit příspěvek na úhradu pobytu a péče poskytované v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen "příspěvek") podle § 42c až 42f, bylo-li dítě umístěno do tohoto zařízení na základě rozhodnutí soudu nebo žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností, mají

- a) rodiče dítěte nebo rodič, kterému bylo dítě rozhodnutím soudu svěřeno do výchovy, popřípadě jiná osoba povinná výživou dítěte,
- b) nezletilý rodič umístěný společně s dítětem v takovém zařízení,

c) příjemce sirotčího důchodu oboustranně osiřelého dítěte.

(2) Rodiče se na hrazení příspěvku podílejí rovným dílem.

(3) O příspěvku podle odstavce 1 rozhoduje ředitel zařízení. O odvolání proti rozhodnutí o příspěvku podle odstavce 1 rozhoduje krajský úřad.

§ 42c

(1) Výše příspěvku činí za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak, nejvýše 1,6násobek částky životního minima osoby, která je posuzována jako druhá nebo další v pořadí, stanovené pro toto dítě^{39f)}. Výši příspěvku v jednotlivých případech stanoví ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc rozhodnutím.

(2) Věk dítěte rozhodný podle zákona o životním a existenčním minimu^{39f)} pro stanovení částek podle odstavce 1 je věk, kterého dítě dosáhne v kalendářním měsíci, za který dávka náleží.

(3) Pokud se zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc vyplácí přídavek na dítě podle zvláštního právního předpisu^{39d)}, snižuje se o jeho výši příspěvek podle odstavce 1.

(4) Výše příspěvku nezletilých matek umístěných společně s dítětem v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc činí za kalendářní měsíc 10 % z výše rodičovského příspěvku poskytovaného podle zvláštního právního předpisu^{39e)}.

(5) Za období kratší než kalendářní měsíc se výše příspěvku stanoví podle počtu dnů. Denní úhrada nákladů činí jednu třicetinu výše příspěvku za kalendářní měsíc.

(6) Příspěvek se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

§ 42d

(1) Příspěvek se na žádost osob uvedených v § 42b odst. 1 nebo z podnětu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc sníží nebo nevyžaduje, jestliže po zaplacení příspěvku by jejich příjem nebo příjem jejich rodiny poklesl pod součet částky životního minima podle zákona o životním a existenčním minimu^{39f)} a částky normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře. Příspěvek se rovněž nevyžaduje, jestliže osoba uvedená v § 42b odst. 1 nebo osoba s ní společně posuzovaná je příjemcem dávky pomoci v hmotné nouzi podle zvláštního právního předpisu^{39g)}. Příspěvek se nevyžaduje ani v případě, kdy by po snížení podle věty první byl nižší než 100 Kč.

(2) Osoby uvedené v § 42b odst. 1 jsou povinny doložit výši svých příjmů nebo příjmů jejich rodiny pro snížení nebo nevyžadování příspěvku podle odstavce 1 a vždy po uplynutí 6 měsíců od posledního doložení příjmů prokazovat, že splňují podmínky pro snížení nebo nevyžadování příspěvku. Dále jsou tyto osoby povinny bezodkladně oznamovat změny v příjmech, které by mohly mít vliv na výši příspěvku stanovenou podle odstavce 1. V případě nesplnění těchto povinností se příspěvek zvýší na částku stanovenou podle § 42c odst. 1, a to od doby, kdy marně uplynula lhůta pro prokázání splnění podmínek, nebo i zpětně od doby, kdy došlo ke změně v příjmech.

(3) Příjmy podle odstavců 1 a 2 a osobami společně posuzovanými podle odstavce 1 se rozumí příjmy a osoby uvedené v zákoně o životním a existenčním minimu^{39f}).

§ 42e

Výše příspěvku ze sirotčího důchodu^{39h}) oboustranně osiřelého dítěte činí za kalendářní měsíc částku stanovenou v § 42c odst. 1 podle věku dítěte.

§ 42f

(1) Příspěvek za kalendářní měsíc se hradí nejpozději do patnáctého dne následujícího kalendářního měsíce. Příspěvek náleží zařízení od prvního dne pobytu dítěte v zařízení, pokud bylo dítě k pobytu přijato v době do 15.00 hodin.

(2) Pobývá-li dítě mimo zařízení po dobu alespoň 2 dnů po sobě jdoucích, snižuje se měsíční částka úhrady za každý takový den o jednu třicetinu; denní úhrada se nesnižuje, odejde-li dítě ze zařízení v době po patnácté hodině nebo vrátí-li se do zařízení před patnáctou hodinou.

(3) Zařízení provede vyúčtování přeplatků a nedoplatků do patnáctého dne kalendářního měsíce následujícího po ukončení pobytu dítěte v zařízení. Výsledky vyúčtování písemně oznámí osobě, která příspěvek hradí. Během pobytu dítěte tak učiní po skončení kalendářního roku.

Státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

§ 42g

(1) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má nárok na státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti v tomto zařízení na základě rozhodnutí soudu nebo na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Nárok na státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti vzniká také v případě, že obecní úřad obce s rozšířenou

působností považuje umístění dítěte v zařízení za důvodné. Vyjádření o důvodnosti umístění s uvedením počátečního data důvodného pobytu zašle obecní úřad obce s rozšířenou působností zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc do osmi dnů ode dne doručení ohlášení o přijetí dítěte podle § 42 odst. 12. Shledá-li obecní úřad obce s rozšířenou působností, že další pobyt dítěte v zařízení již není důvodný, vyrozumí o tom zařízení a jeho zřizovatele.

(2) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinen využít státní příspěvek pouze pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v němž je dítě umístěno.

(3) Státní příspěvek

- a) náleží měsíčně za každé dítě ve výši 22 800 Kč,
- b) se snižuje o jednu třicetinu za každý den, v němž dítě pobývá mimo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a pobyt mimo toto zařízení trvá po dobu 2 po sobě jdoucích kalendářních dnů; den, ve kterém dítě odejde ze zařízení v době po patnácté hodině, nebo den, ve kterém se vrátí do zařízení před patnáctou hodinou, se do doby 2 dnů po sobě jdoucích nezahrnuje,
- c) náleží i po nabytí právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy dítěte umístěného dosud v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jestliže je dítěti nadále poskytována péče v tomto zařízení, a to až do dne přijetí dítěte do příslušného zařízení pro výkon ústavní výchovy sjednaného obecním úřadem obce s rozšířenou působností podle § 28.

(4) Nárok na státní příspěvek zaniká

- a) dnem, kterým bylo zrušeno nebo pozbylo platnosti rozhodnutí soudu, kterým bylo dítě svěřeno do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, nejde-li o případ uvedený v odstavci 3 písm. c); pokud dítě pobývá v péči zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc i po tomto dni, zaniká nárok na státní příspěvek dnem, kdy dítě opustilo zařízení, nebo
- b) za předpokladu, že dítě bylo svěřeno do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na žádost orgánu sociálně-právní ochrany, zákonného zástupce nebo dítěte, dnem, v němž obecní úřad obce s rozšířenou působností odeslal zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc sdělení, že nepovažuje nadále umístění dítěte v tomto zařízení za důvodné.

(5) Jestliže splňuje dítě po část kalendářního měsíce podmínky pro stanovení státního příspěvku v nižší výměře a po část kalendářního měsíce ve zvýšené výměře, stanoví se výše státního příspěvku ve vyšší výměře.

§ 42h

(1) Státní příspěvek se vyplácí měsíčně v české měně, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za který náleží, nejpozději do 30 dnů od vykonatelnosti rozhodnutí o přiznání státního příspěvku nebo o změně výše státního příspěvku. Před uplynutím této lhůty rozhodne krajský úřad bezodkladně na žádost zřizovatele o přiznání části státního příspěvku, u které byl nárok na státní příspěvek

prokázán.

(2) Výše státního příspěvku se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

(3) Státní příspěvek vyplácí krajský úřad.

(4) Státní příspěvek se poukazuje na účet zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který o státní příspěvek požádal.

§ 42i

(1) Nárok na státní příspěvek vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem.

(2) Nárok na výplatu státního příspěvku vzniká dnem podání žádosti o přiznání příspěvku u příslušného krajského úřadu.

§ 42j

(1) Nebylo-li požádáno o státní příspěvek nebo jeho část, zaniká nárok na státní příspěvek nebo jeho část za kalendářní měsíc uplynutím 1 roku od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, za který státní příspěvek náležel.

(2) Byl-li státní příspěvek neprávem

- a) přiznán v nižší částce, než v jaké náležel,
- b) vyplácen nebo vyplacen v nižší částce, než v jaké náležel,
- c) přiznán od pozdějšího data než náležel, nebo
- d) odepřen,

přizná se nebo zvýší ode dne, od něhož státní příspěvek nebo jeho část náleží, nejvýše však 3 roky nazpět ode dne, kdy to krajský úřad rozhodující o státním příspěvku zjistil, nebo ode dne, kdy o zvýšení státního příspěvku nebo jeho přiznání zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc požádal.

(3) Státní příspěvek neprávem

- a) přiznaný,
- b) vyplácený, nebo
- c) vyplácený nebo vyplacený ve vyšší částce, než v jaké náleží,

se odejme, nebo se jeho výplata zastaví nebo sníží, a to dnem následujícím po dni, jímž uplynulo období, za které už byl vyplácen. Ustanovení § 42k odst. 3 zůstává nedotčeno.

(4) Lhůty podle odstavců 1 až 3 neplynou po dobu řízení o státním příspěvku.

§ 42k

(1) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinen písemně ohlásit krajskému úřadu, který státní příspěvek přiznal, do 8 dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na státní příspěvek, jeho výši nebo výplatu, nejde-li o skutečnosti uvedené v § 42n.

(2) Je-li zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc vyzván krajským úřadem, který o státním příspěvku rozhoduje, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na státní příspěvek, jeho výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do 8 dnů, pokud krajský úřad nestanoví lhůtu delší.

(3) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který nesplnil některou z uložených povinností nebo přijal státní příspěvek nebo jeho část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo jinak způsobil, že byl státní příspěvek vyplacen neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen neprávem přijaté částky vrátit.

(4) Nárok na vrácení státního příspěvku poskytnutého neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byl státní příspěvek vyplacen.

(5) O povinnosti vrátit státní příspěvek nebo jeho část podle odstavce 3 rozhodne krajský úřad, který státní příspěvek vyplatil. Částky neprávem vyplacené mohou být srazeny také z později přiznaného státního příspěvku náležejícího zřizovateli zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který má povinnost podle odstavce 3 částky státního příspěvku neprávem přiznaného vrátit.

§ 42l

(1) O státním příspěvku rozhoduje krajský úřad.

(2) Řízení o přiznání státního příspěvku se zahajuje na základě písemné žádosti podané zřizovatelem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

(3) Žádost o státní příspěvek musí obsahovat

- a) název zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jeho adresu a identifikační číslo osoby (dále jen „identifikační číslo“), je-li zřizovatelem zařízení obec nebo kraj,
- b) název zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jeho adresu, identifikační číslo, datum právní moci rozhodnutí o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany s uvedením orgánu, který rozhodnutí vydal, je-li zřizovatelem zařízení pověřená osoba,
- c) název a adresu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v němž jsou umístěny děti, jejichž pobyt a péče o ně zakládá nárok na státní příspěvek,

- d) číslo účtu nebo účtů, na které se státní příspěvek vyplácí,
- e) seznam dětí v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které zakládají zřizovateli nárok na státní příspěvek; seznam musí obsahovat jméno a příjmení dítěte, jeho rodné číslo nebo datum jeho narození, nebylo-li mu rodné číslo přiděleno, místo trvalého pobytu, datum přijetí a datum ukončení pobytu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, byl-li pobyt ukončen, jméno, příjmení a adresu zákonného zástupce dítěte nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte,
- f) doklad prokazující, že dítě je v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc umístěno na základě rozhodnutí soudu nebo na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo žádost zákonného zástupce podle § 42 odst. 2 písm. c) a vyjádření o důvodnosti podle § 42g odst. 1.

(4) Je-li žádáno o státní příspěvek z důvodu pobytu a péče o děti ve více zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc zřízených jedním zřizovatelem, uvádí se údaje uvedené v odstavci 3 písm. c), e) a f) za každé takové zařízení samostatně.

§ 42m

(1) Zřizovatel zařízení pro péči o děti vyžadující okamžitou pomoc může pověřit jinou osobu, aby namísto něho plnila povinnosti uvedené v § 42k odst. 1 a 2 a § 42n a aby namísto zřizovatele podávala žádost o státní příspěvek. Tuto skutečnost písemně sdělí zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc krajskému úřadu příslušnému k rozhodování o státním příspěvku do 8 dnů od tohoto pověření.

(2) Jestliže zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc pověřil jinou osobu podle odstavce 1 k podávání žádosti, musí být v žádosti o státní příspěvek uveden údaj o tomto pověření a jméno a příjmení osoby, která je tímto zastupováním pověřena.

§ 42n

(1) Byl-li přiznán státní příspěvek, je zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinen pro nárok na výplatu státního příspěvku a jeho výši za kalendářní měsíc příslušnému krajskému úřadu oznámit, zda v kalendářním měsíci, za který se má státní příspěvek poskytnout, došlo ke změně počtu dětí, délce jejich pobytu v uvedeném zařízení a změně věku dětí ve srovnání s kalendářním měsícem předcházejícím tomuto kalendářnímu měsíci. Zřizovatel je povinen sdělit tento údaj písemně krajskému úřadu nejpozději do desátého dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, na který se má státní příspěvek poskytnout.

(2) Došlo-li ke změně počtu dětí, ke změně délky jejich pobytu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo ke změně věku dětí, je zřizovatel

zařízení povinen sdělit příslušnému krajskému úřadu údaje uvedené v § 42l odst. 3 písm. e), a v případě, že bylo do zařízení dítě nově umístěno, též údaje uvedené v § 42l odst. 3 písm. f).

(3) O změně výše státního příspěvku vydá krajský úřad rozhodnutí.

(4) Krajský úřad rozhodne o zastavení výplaty státního příspěvku, pokud zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nesplnil povinnosti podle odstavců 1 a 2. Nesplnil-li zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinnosti uvedené v odstavcích 1 a 2 ani po uplynutí 2 kalendářních měsíců následujících po měsíci, ve kterém měla být povinnost podle odstavců 1 a 2 splněna, nárok na státní příspěvek zaniká. Po dodatečném splnění povinností lze státní příspěvek přiznat zpětně nejdéle za dobu 1 roku (§ 42j).

§ 43

Výchovně rekreační tábory pro děti

(1) Výchovně rekreační tábory pro děti se zřizují zpravidla v době školních prázdnin a jsou určeny zejména pro děti uvedené v § 6. Pobyť ve výchovně rekreačním táboře se dítěti poskytuje na žádost zákonných zástupců dítěte nebo s jejich souhlasem.

(2) Účelem pobytu ve výchovně rekreačních táborech pro děti je výchovné působení na děti směřující k odstranění nebo potlačení poruch chování a k získání potřebných společenských a hygienických návyků.

nadpis vypuštěn

§ 44

zrušen

§ 45

zrušen

§ 46

zrušen

§ 47

zrušen

ČÁST PÁTÁ

PĚSTOUNSKÁ PÉČE

HLAVA I

PRÁVA A POVINNOSTI PŘI VÝKONU PĚSTOUNSKÉ PÉČE

§ 47a

Práva a povinnosti osoby pečující a osoby v evidenci

(1) Pro účely tohoto zákona se jako pěstounská péče posuzuje péče o dítě poskytovaná osobou pečující nebo skutečnost, že je fyzická osoba osobou v evidenci.

(2) Osoba pečující a osoba v evidenci má

- a) právo na poskytnutí trvalé nebo dočasné pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě; tato pomoc spočívá zejména v zajištění krátkodobé péče
 1. po dobu, kdy je osoba pečující nebo osoba v evidenci uznána dočasně práce neschopnou nebo při ošetřování osoby blízké,
 2. při narození dítěte,
 3. při vyřizování nezbytných osobních záležitostí,
 4. při úmrtí osoby blízké,
- b) právo na poskytnutí pomoci se zajištěním celodenní péče o svěřené dítě nebo děti, která je přiměřená věku dítěte, v rozsahu alespoň 14 kalendářních dnů v kalendářním roce, jestliže svěřené dítě dosáhlo alespoň věku 2 let,
- c) právo na zprostředkování psychologické, terapeutické nebo jiné odborné pomoci alespoň jednou za 6 měsíců,
- d) právo na zprostředkování nebo zajištění bezplatné možnosti zvyšovat si znalosti a dovednosti podle písmene f),
- e) právo na pomoc při plnění povinností podle písmene h), včetně pomoci při zajištění místa pro uskutečňování styku oprávněných osob s dítětem a při zajištění asistence při tomto styku,
- f) povinnost zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě v rozsahu 24 hodin v době 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích,
- g) povinnost umožnit sledování naplňování dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b odst. 5 a spolupracovat se zaměstnancem pověřeným sledovat vývoj dětí podle § 19 odst. 6,
- h) v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte povinnost udržovat, rozvíjet a prohlubovat sounáležitost dítěte s osobami dítěti blízkými, zejména s rodiči a umožnit styk rodičů s dítětem v pěstounské péči, pokud

soud rozhodnutím nestanoví jinak.

Dohoda o výkonu pěstounské péče

§ 47b

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má trvalý pobyt osoba pečující nebo osoba v evidenci, navrhne této osobě uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, která upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a a současně informuje o možnosti uzavřít dohodu o výkonu pěstounské péče podle odstavce 4.

(2) Pokud nebude dohoda o výkonu pěstounské péče uzavřena do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí příslušného orgánu o svěřeni prvního dítěte do péče osoby pečující nebo rozhodnutí o zařazení osoby v evidenci do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt, upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a svým rozhodnutím.

(3) Dohoda o výkonu pěstounské péče nebo rozhodnutí příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností musí být v souladu s rozhodnutím soudu o svěřeni dítěte do péče osoby pečující nebo osoby v evidenci a s individuálním plánem ochrany dítěte, pokud byl zpracován. Při vydávání rozhodnutí nebo uzavírání dohody o výkonu pěstounské péče se přihlíží k zájmům a individuálním potřebám dítěte a k potřebám osoby pečující nebo osoby v evidenci, pokud jsou spojeny s výkonem péče o svěřené dítě.

(4) Pokud není dohoda o výkonu pěstounské péče uzavřena s příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností, může dohodu o výkonu pěstounské péče se souhlasem příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností uzavřít s osobou pečující nebo osobou v evidenci obecní úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu nemá osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt, krajský úřad nebo pověřená osoba. Obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu nemá osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt, obecní úřad, krajský úřad nebo pověřená osoba o této skutečnosti bezodkladně informuje příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností a zašle tomuto obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností opis dohody o výkonu pěstounské péče.

(5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, obecní úřad, krajský úřad nebo pověřená osoba, pokud uzavřely dohodu o výkonu pěstounské péče, nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, který vydal rozhodnutí podle odstavce 2, jsou povinny sledovat naplňování dohody o výkonu pěstounské péče nebo rozhodnutí podle odstavce 1 nebo 2 prostřednictvím svých zaměstnanců, kteří jsou povinni minimálně jednou za 2 měsíce být v osobním styku s osobou pečující nebo osobou v evidenci a s dětmi svěřenými do její péče. O průběhu výkonu pěstounské péče zpracuje zaměstnanec obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu nemá

osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt, obecního úřadu, krajského úřadu nebo pověřená osoba jednou za 6 měsíců zprávu, kterou předá obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt.

(6) Osoba pečující nebo osoba v evidenci uzavírá jedinou dohodu o výkonu pěstounské péče bez ohledu na počet svěřených dětí.

(7) Jsou-li oba manželé osobou pečující nebo osobou v evidenci, společně uzavírají jedinou dohodu o výkonu pěstounské péče bez ohledu na počet svěřených dětí a bez ohledu na skutečnost, zda některé nebo všechny svěřené děti jsou svěřeny do jejich společné péče. To neplatí v případě dětí svěřených do výlučné péče jen jednoho z manželů, pokud manželé spolu nejméně po dobu tří měsíců prokazatelně nežijí a obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost jednoho z manželů rozhodne, že se ke skutečnosti, že oba manželé jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci, nepřihlíží.

§ 47c

(1) Dohoda o výkonu pěstounské péče trvá po dobu, po kterou

- a) trvá pěstounská péče,
- b) trvá péče fyzické osoby, které bylo před rozhodnutím soudu o svěřením dítěte do pěstounské péče dítě rozhodnutím soudu dočasně svěřeno do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem,
- c) je osoba rozhodnutím krajského úřadu vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu,
- d) je fyzická osoba poručníkem, jestliže o dítě osobně pečuje, nebo
- e) probíhá soudní řízení o ustanovení fyzické osoby poručníkem dítěte, k němuž nemá vyživovací povinnost.

(2) Obecní úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad nebo pověřená osoba mohou vypovědět dohodu o výkonu pěstounské péče

- a) pro závažné nebo opakované porušování povinností, ke kterým se osoba pečující nebo osoba v evidenci zavázala v dohodě o výkonu pěstounské péče,
- b) pro opakované maření sledování naplňování dohody o výkonu pěstounské péče nad výkonem pěstounské péče,
- c) pro odmítnutí přijetí dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu bez vážného důvodu na straně osoby v evidenci.

(3) Osoba pečující nebo osoba v evidenci mohou vypovědět dohodu o výkonu pěstounské péče bez udání důvodu.

(4) Smluvní strana, která dohodu o výkonu pěstounské péče s osobou pečující nebo s osobou v evidenci vypověděla, o tom bez zbytečného odkladu informuje obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt. To neplatí, pokud je smluvní stranou vypovězené

dohody o výkonu pěstounské péče obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt.

(5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt, je povinen poté, co se dozví o vypovězení dohody o výkonu pěstounské péče podle odstavce 2, do 30 dnů vydat rozhodnutí, které upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a.

(6) Pokud bude dohoda o výkonu pěstounské péče vypovězena osobou pečující nebo osobou v evidenci a nebude nahrazena novou dohodou o výkonu pěstounské péče do 30 dnů ode dne doručení výpovědi druhé smluvní straně, upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností svým rozhodnutím podle § 47b odst. 2.

(7) Výpovědní lhůta skončí nejpozději uplynutím 30 dnů ode dne, kdy byla výpověď doručena druhé smluvní straně, ne však dříve, než bude uzavřena nová dohoda o výkonu pěstounské péče. V případě, kdy obecní úřad obce s rozšířenou působností vydá rozhodnutí podle § 47b odst. 2, končí výpovědní lhůta dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

§ 47d

Státní příspěvek na výkon pěstounské péče

(1) Nárok na státní příspěvek na výkon pěstounské péče má obecní úřad obce s rozšířenou působností na základě vydání správního rozhodnutí podle § 47b nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, obecní úřad, krajský úřad, nebo pověřená osoba, které uzavřely dohodu o výkonu pěstounské péče podle § 47b. Tento státní příspěvek je určen na pokrytí nákladů vynakládaných na zajišťování pomoci osobám pečujícím, osobám v evidenci nebo svěřeným dětem a na provádění dohledu nad pěstounskou péčí.

(2) Výše státního příspěvku na výkon pěstounské péče činí

- a) 48 000 Kč za kalendářní rok, pokud pravomocné správní rozhodnutí nebo dohoda o výkonu pěstounské péče trvaly po celý kalendářní rok,
- b) částku, odpovídající jedné dvanáctině z částky uvedené v písmenu a), a to za každý kalendářní měsíc nebo jeho část v rámci kalendářního roku, v němž existovalo pravomocné správní rozhodnutí, nebo trvala dohoda o výkonu pěstounské péče.

(3) O přiznání státního příspěvku na výkon pěstounské péče rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce, v jejímž obvodu se nachází sídlo nebo místo trvalého pobytu žadatele. O přiznání státního příspěvku na výkon pěstounské péče se rozhoduje na základě žádosti. Žadatel je povinen v žádosti

- a) uvést seznam všech osob pečujících a osob v evidenci, se kterými uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče nebo jejichž práva a povinnosti upravil pravomocným správním rozhodnutím v kalendářním roce a dobu, na kterou byla

takto práva a povinnosti upraveny,

- b) uvést jméno, popřípadě jména, příjmení osoby pečující nebo osoby v evidenci, je-li to nezbytné i datum narození, a dále adresu místa pobytu na území České republiky nebo adresu bydliště v cizině,
- c) přiložit kopii dohody o výkonu pěstounské péče nebo pravomocného správního rozhodnutí.

(4) Státní příspěvek na výkon pěstounské péče se přiznává za kalendářní rok a vyplatí se ve lhůtě do 60 dnů od právní moci rozhodnutí o jeho přiznání. Jestliže po 31. prosinci kalendářního roku, za který byl státní příspěvek na výkon pěstounské péče vyplacen, trvá dohoda o výkonu pěstounské péče nebo pravomocné správní rozhodnutí nadále, vyplatí se státní příspěvek na výkon pěstounské péče pro další kalendářní rok dopředu, a to ve výši, v níž tento příspěvek náležel k 1. lednu tohoto roku. V tomto případě se státní příspěvek na výkon pěstounské péče vyplatí do 15. února tohoto roku.

(5) Příjemce státního příspěvku na výkon pěstounské péče je povinen oznámit krajské pobočce Úřadu práce, která tento příspěvek přiznala, do 15 dnů všechny skutečnosti rozhodné pro nárok na tento příspěvek, zejména ukončení dohody o výkonu pěstounské péče nebo zrušení správního rozhodnutí.

(6) Krajská pobočka Úřadu práce na základě oznámení podle odstavce 5 rozhodne o změně výše státního příspěvku nebo o zastavení jeho výplaty. Zjistí-li se, že obecní úřad obce s rozšířenou působností, obecní úřad, krajský úřad nebo pověřená osoba pobíraly státní příspěvek na výkon pěstounské péče i po ukončení dohody o výkonu pěstounské péče nebo zrušení správního rozhodnutí, je příjemce příspěvku povinen vrátit část příspěvku za kalendářní měsíce, následující po ukončení dohody o výkonu pěstounské péče nebo zrušení správního rozhodnutí, jen jestliže tato dohoda nebo správní rozhodnutí v kalendářním roce trvaly po dobu kratší než 6 kalendářních měsíců.

(7) Nárok na státní příspěvek nebo nárok na zvýšení státního příspěvku lze přiznat zpětně, nejdéle za dobu 3 kalendářních měsíců od právní moci správního rozhodnutí nebo od uzavření dohody o výkonu pěstounské péče.

(8) Pro rozhodování o státním příspěvku podle odstavců 5 až 7 platí odstavec 4 obdobně.

HLAVA II

DÁVKY PĚSTOUNSKÉ PÉČE

§ 47e

Okruh dávek pěstounské péče

Dávkami pěstounské péče jsou

- a) příspěvek na úhradu potřeb dítěte,
- b) odměna pěstouna,
- c) příspěvek při převzetí dítěte,
- d) příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla,
- e) příspěvek při ukončení pěstounské péče.

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte

§ 47f

(1) Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má nezletilé nezaopatřené dítě⁵⁶⁾ svěřené do pěstounské péče. Příspěvek na úhradu potřeb dítěte náležející podle věty první se vyplácí osobě pečující.

(2) Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte se zachovává i po dosažení zletilosti dítěte, nejdéle však do dvacátého šestého roku jeho věku, jde-li o nezaopatřené dítě podle zákona upravujícího státní sociální podporu⁵⁶⁾, které trvale žije a společně uhrazuje náklady na své potřeby^{9b)} s osobou, která byla do dosažení jeho zletilosti osobou pečující. Příspěvek náležející dítěti podle věty první se vyplácí tomuto dítěti od splátky příspěvku na úhradu potřeb dítěte náležející za kalendářní měsíc následující po měsíci, v němž došlo ke zletilosti.

(3) Výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte činí za kalendářní měsíc

- a) 4 500 Kč pro dítě ve věku do 6 let,
- b) 5 550 Kč pro dítě ve věku od 6 do 12 let,
- c) 6 350 Kč pro dítě ve věku od 12 do 18 let,
- d) 6 600 Kč pro dítě ve věku od 18 do 26 let.

(4) Jde-li o dítě, které je podle zákona o sociálních službách osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby, činí příspěvek na úhradu potřeb dítěte

Dítě ve věku	Dítě ve stupni závislosti I (lehká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti II (středně těžká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti III (těžká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti IV (úplná závislost) Kč
Do 6 let	4 650	5 550	5 900	6 400
6 - 12 let	5 650	6 800	7 250	7 850
12 - 18 let	6 450	7 800	8 300	8 700
18 - 26 let	6 750	8 100	8 600	9 000

§ 47g

(1) Příspěvek na úhradu potřeb dítěte nenáleží po dobu, po kterou je dítě v

plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež nebo v péči jiné osoby na základě rozhodnutí soudu nebo jiného příslušného orgánu o svěřeni dítěte do péče nahrazující péči rodičů. Plné přímé zaopatření se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře.

(2) Jestliže dítě požívá důchod z důchodového pojištění, náleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte, jen je-li vyšší, a to ve výši rozdílu mezi tímto příspěvkem a důchodem.

§ 47h

Příspěvek při ukončení pěstounské péče

(1) Nárok na příspěvek při ukončení pěstounské péče má fyzická osoba, která byla ke dni dosažení zletilosti v pěstounské péči, a to ke dni zániku nároku této osoby na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle § 47f.

(2) Výše jednorázového příspěvku činí 25 000 Kč.

(3) Nárok na příspěvek při ukončení pěstounské péče náleží jen jednou.

Odměna pěstouna

§ 47i

(1) Nárok na odměnu pěstouna má osoba pečující a osoba v evidenci. Nárok na odměnu pěstouna má i osoba pečující nebo osoba v evidenci, jestliže nezaopatřené dítě⁵⁶⁾, které jí bylo svěřeno do péče, nemá po dosažení zletilosti nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte jen proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, jehož výše je stejná nebo vyšší než uvedený příspěvek.

(2) Pokud jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci oba manželé nebo dva poručníci, náleží odměna pěstouna pouze jednomu z nich. Na pěstounskou péči vykonávanou druhým manželem nebo poručníkem se pro účely stanovení výše odměny pěstouna podle věty první hledí jako na společnou pěstounskou péči.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce může při rozhodování o dávkách v případech, kdy manželé nebo oba poručníci spolu nejméně po dobu tří měsíců prokazatelně nežijí, rozhodnout, že se nepostupuje podle odstavce 2 a ke skutečnosti, že oba manželé nebo oba poručníci jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci, se nepřihlíží. Nedohodnou-li se v takovém případě manželé nebo poručníci o tom, komu z nich náleží odměna pěstouna z důvodu péče o dítě svěřené rozhodnutím příslušného orgánu do jejich společné péče, platí § 47n věty druhá a třetí obdobně.

§ 47j

(1) Výše odměny pěstouna činí za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak,

- a) 8 000 Kč, je-li pečováno o jedno dítě,
- b) 12 000 Kč, je-li pečováno o 2 děti,
- c) 20 000 Kč,
 1. je-li pečováno alespoň o 3 děti,
 2. je-li pečováno alespoň o 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost),
 3. jde-li o osobu v evidenci, a to i v případě, že nepečuje o žádné dítě, nebo
- d) 24 000 Kč, pečuje-li pěstoun alespoň o 1 dítě, které mu bylo svěřeno na přechodnou dobu, a toto dítě je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).

(2) Za každé další dítě svěřené do péče osoby pečující se odměna pěstouna podle odstavce 1 písm. c) bodů 1 a 2 zvyšuje o polovinu částky uvedené v odstavci 1 písm. a). Za každé další dítě, které je osobě v evidenci svěřeno do jiné péče, než je pěstounská péče na přechodnou dobu, se odměna pěstouna podle odstavce 1 písm. c) bod 3 nebo písm. d) zvyšuje o polovinu částky uvedené v odstavci 1 písm. a).

(3) Odměna pěstouna podle odstavce 1 písm. a) a b) náleží osobě pečující nebo osobě v evidenci, která je rodičem nebo prarodičem otce nebo matky svěřeného dítěte, pouze v případech hodných zvláštního zřetele, zejména s ohledem na sociální a majetkové poměry osoby pečující nebo osoby v evidenci a jejich rodiny a s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu dítěte. Pro účely rozhodnutí o přiznání odměny pěstouna je krajská pobočka Úřadu práce povinna si vyžádat vyjádření příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

(4) Odměna pěstouna se poskytuje i po dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény osoby pečující nebo osoby v evidenci, nejdéle však do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž dočasná pracovní neschopnost vznikla nebo v němž byla nařízena karanténa. Je-li dítě svěřené osobě pečující nebo osobě v evidenci v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež nebo v péči jiné osoby na základě rozhodnutí příslušného orgánu o svěřením dítěte do péče nahrazující péči rodičů, odměna pěstouna za péči o tyto děti nenáleží.

(5) Odměna pěstouna nenáleží osobě v evidenci po dobu, po kterou je přerušeno zprostředkování pěstounské péče na přechodnou dobu podle § 24b odst. 1 písm. a) a d).

§ 47k

Odměna pěstouna se pro účely zákonů upravující daně z příjmů, pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění⁶⁰⁾ považuje za příjem ze závislé činnosti.

§ 47l

Příspěvek při převzetí dítěte

(1) Nárok na příspěvek při převzetí dítěte má osoba pečující, která převzala dítě do pěstounské péče; příspěvek při převzetí dítěte, jde-li o totéž dítě, náleží osobě pečující jen jednou.

(2) Výše příspěvku při převzetí dítěte činí, jde-li o dítě ve věku

- a) do 6 let 8 000 Kč,
- b) od 6 let do 12 let 9 000 Kč,
- c) od 12 let do 18 let 10 000 Kč.

(3) Příspěvek při převzetí dítěte se vyplatí jednorázově.

§ 47m

Příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla

(1) Nárok na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla má osoba pečující, která má v pěstounské péči nejméně 3 děti nebo má nárok na odměnu pěstouna z důvodu péče o 3 děti, včetně zletilých nezaopatřených dětí, jež zakládají osobě pečující nárok na odměnu pěstouna, pokud zakoupila osobní motorové vozidlo (dále jen „motorové vozidlo“) nebo zajistila nezbytnou celkovou opravu motorového vozidla a toto vozidlo nepoužívá pro výdělečnou činnost.

(2) Výše příspěvku na zakoupení motorového vozidla činí 70 % pořizovací ceny motorového vozidla nebo prokázaných výdajů na opravy, nejvýše však 100 000 Kč. Součet těchto příspěvků poskytnutých osobě pečující v období posledních 10 kalendářních let přede dnem podání žádosti nesmí přesáhnout 200 000 Kč.

(3) Příspěvek na zakoupení motorového vozidla může být poskytnut v bezhotovostní formě i před zakoupením motorového vozidla. Použití příspěvku na zakoupení motorového vozidla je osoba pečující povinna prokázat do 6 měsíců od jeho poskytnutí; pokud tohoto příspěvku nepoužila k zakoupení motorového vozidla, je povinna příspěvek vrátit.

(4) Pokud osoba pečující do 5 let ode dne, kdy jí byl příspěvek poskytnut, motorové vozidlo, na jehož zakoupení nebo opravu byl příspěvek poskytnut, prodala, darovala, započala je používat pro výdělečnou činnost nebo přestala vykonávat pěstounskou péči, nejde-li o případ, kdy osoba pečující přestala

vykonávat pěstounskou péči z vážných zdravotních důvodů, je povinna vrátit poměrnou část příspěvku na zakoupení motorového vozidla odpovídající době z období 5 let, kdy uvedené podmínky nesplňovala.

§ 47n

Společná pěstounská péče manželů

Při společné pěstounské péči manželů náleží dávka pěstounské péče jen jednomu z manželů určenému na základě dohody manželů. Nedohodnou-li se manželé, určí příslušná krajská pobočka Úřadu práce, kterému z manželů se dávka pěstounské péče přizná. Totéž platí i v případě, kdy jsou do funkce poručníka soudem společně jmenováni manželé nebo jiné dvě osoby, které o dítě osobně pečují.

HLAVA III

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ O DÁVKÁCH PĚSTOUNSKÉ PÉČE

§ 47o

Okruh oprávněných osob

(1) Nárok na dávky pěstounské péče má při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně pouze fyzická osoba, jestliže je

- a) na území České republiky hlášena k trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu⁶¹⁾, jde-li o státního občana České republiky,
- b) na území České republiky oprávněna k přechodnému nebo trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu⁶²⁾, jde-li o cizince,
- c) nezletilým cizincem svěřeným na území České republiky do péče nahrazující péči rodičů,
- d) cizincem, který je držitelem povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajících rezidenta v Evropském společenství na území jiného členského státu Evropské unie a bylo mu vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶²⁾,
- e) rodinným příslušníkem cizince uvedeného v písmenu d), kterému bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶²⁾,
- f) cizincem, kterému byla na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶³⁾ udělena mezinárodní ochrana nebo žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, pokud není ubytován v azylovém zařízení Ministerstva vnitra,
- g) cizincem, kterému byla na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶⁴⁾ přiznána dočasná ochrana nebo žadatelem o přiznání dočasné ochrany, pokud není ubytován v humanitárním středisku, nebo

h) cizincem nebo jeho rodinným příslušníkem, kterému vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁷⁾, a to pokud má na území České republiky bydliště; co se rozumí bydlištěm, stanoví zákon o pomoci v hmotné nouzi^{39g)}. Podmínka bydliště se nevztahuje na fyzické osoby uvedené v písmenu h).

(2) Ministerstvo může v odůvodněných případech vydat rozhodnutí o prominutí podmínky trvalého pobytu stanovené v odstavci 1 písm. a) a d). Proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o prominutí podmínky trvalého pobytu se nelze odvolat ani je nelze přezkoumat v přezkumném řízení.

§ 47p

Vznik nároku na dávku péstounské péče a na její výplatu

(1) Nárok na dávku péstounské péče vzniká dnem splnění všech podmínek stanovených tímto zákonem.

(2) Nárok na výplatu dávky péstounské péče vzniká na základě vykonatelnosti rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do péče osoby, která má zájem stát se péstounem, splněním podmínek stanovených tímto zákonem pro vznik nároku na dávku péstounské péče a na její výplatu a podáním žádosti o přiznání dávky péstounské péče.

(3) Splňuje-li oprávněná osoba podmínky vzniku nároku na dávku péstounské péče uvedenou v § 47e písm. a) a b)

- a) jen po část kalendářního měsíce, náleží uvedené dávky ve výši, v jaké náleží za kalendářní měsíc, nebo
- b) po část kalendářního měsíce v nižší výměře a po část tohoto kalendářního měsíce ve vyšší výměře, náleží za kalendářní měsíc dávka péstounské péče ve vyšší výměře.

(4) Podmínkou vzniku nároku na výplatu dávky péstounské péče je písemný souhlas oprávněné osoby s tím, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily orgánům sociálně-právní ochrany, pokud o dávatel péstounské péče rozhodují, vyplácí ji nebo kontrolují, skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte⁵⁶⁾, stupeň závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona o sociální službách, údaje o přihlášení se k trvalému pobytu a další údaje, které tvoří náležitosti žádosti podle § 47w, a to v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávatel péstounské péče, její výši a výplatě. Mělo-li nezaopatřené dítě⁵⁶⁾ nárok na dávku péstounské péče před dovršením zletilosti, náleží mu výplata dávky péstounské péče po dovršení zletilosti, udělí-li takové dítě písemný souhlas podle věty první.

§ 47q

Změna nároku na dávku péstounské péče

(1) Dávka pěstounské péče neprávem přiznaná v nižší částce, než v jaké náleží, nevyplacená nebo vyplacená v nižší částce, než v jaké náleží, odepřená nebo přiznaná od pozdějšího data, než od jakého náleží, se přizná nebo zvýší, a to ode dne, od něhož dávka nebo její zvýšení náleží, nejvýše však 3 roky nazpět ode dne, kdy to orgán rozhodující o dávkách zjistil nebo ode dne, kdy o zvýšení dávky nebo o přiznání dávky oprávněná osoba požádala.

(2) Dávka pěstounské péče neprávem přiznaná, vyplácená, nebo vyplácená ve vyšší částce, než v jaké náleží, se odejme nebo se její výplata zastaví nebo sníží, a to od prvního dne kalendářního měsíce, následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla dávka pěstounské péče neprávem vyplacena. Ustanovení § 47z zůstává nedotčeno.

(3) Změní-li se v období, na něž byla dávka pěstounské péče přiznána, kutečnosti rozhodné pro nárok na dávku pěstounské péče nebo její výši, posoudí se nově nárok na dávku pěstounské péče nebo její výši ke dni, ke kterému k takové změně došlo a dávka pěstounské péče se

- a) přizná, vyplatí nebo se její výše zvýší, od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém tato změna nastala,
- b) sníží, od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí o snížení dávky pěstounské péče,
- c) odejme nebo se její výplata zastaví od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla dávka pěstounské péče vyplacena. Ustanovení § 47z zůstává nedotčeno.

§ 47r

Zánik nároku na dávku pěstounské péče

(1) Nárok na dávku pěstounské péče nezaniká uplynutím času, není-li tímto zákonem stanoveno jinak.

(2) Nárok na výplatu dávky pěstounské péče uvedené v § 47e písm. a) a b) zaniká uplynutím 1 roku ode dne, od kterého dávka nebo její část náleží, s výjimkou případů uvedených v § 47q odst. 1.

(3) Nárok na dávku pěstounské péče uvedenou v § 47e písm. c), d) a e) zaniká, nebyl-li uplatněn do 1 roku

- a) ode dne převzetí dítěte nebo ode dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče, jde-li o příspěvek při převzetí dítěte,
- b) ode dne zakoupení motorového vozidla nebo zaplacení opravy motorového vozidla, jde-li o příspěvek na zakoupení motorového vozidla,
- c) ode dne zániku nároku na příspěvek na úhradu potřeb dítěte, jde-li o příspěvek při ukončení pěstounské péče.

(4) Lhůta uvedená v odstavci 3 se nepoužije, jde-li o případ uvedený v § 47q odst. 1.

(5) Lhůty uvedené v odstavcích 2 a 3 neplynou po dobu řízení o dávce pěstounské péče.

(6) Je-li oprávněná osoba ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, zaniká jí nárok na dávku ode dne následujícího po uplynutí prvního kalendářního měsíce vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence. Navazuje-li na dobu vazby doba výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, obě doby se pro stanovení kalendářního měsíce podle věty první sčítají.

(7) Ustanovení odstavce 6 se nepoužije, jde-li o nároky za dobu přede dnem, od něhož nárok na dávku podle odstavce 6 zaniká.

§ 47s

Přechod nároku na dávku pěstounské péče

(1) Nárok na dávku pěstounské péče nelze postoupit ani dát do zástavy.

(2) Zemřela-li oprávněná osoba po uplatnění nároku na dávku pěstounské péče, vstupují do dalšího řízení o dávce a nabývají nárok na částky splatné do dne smrti oprávněné osoby postupně manželka (manžel), děti, rodiče nebo osoba pečující, jestliže žili s oprávněnou osobou v době její smrti v domácnosti. Podmínka domácnosti nemusí být splněna u dětí, které mají nárok na sirotčí důchod po zemřelém.

(3) Byla-li dávka přiznána před smrtí oprávněné osoby, vyplatí se splatné částky, které nebyly vyplaceny do dne smrti oprávněné osoby, postupně osobám uvedeným v odstavci 2.

(4) Nároky na dávky pěstounské péče nejsou předmětem dědictví.

§ 47t

Způsob výplaty dávek pěstounské péče

(1) Příspěvek na úhradu potřeb dítěte a odměna pěstouna se vyplácejí měsíčně, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za které náležely, nejpozději však do konce kalendářního měsíce následujícího po tomto měsíci.

(2) Příspěvek při převzetí dítěte a příspěvek na zakoupení motorového vozidla se vyplatí nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po

měsíci, v němž byla dávka přiznána.

(3) Dávky péstounské péče vyplácí krajská pobočka Úřadu práce, která je příslušná k rozhodování o dávkách.

(4) Dávky péstounské péče se vyplácejí v české měně převodem na platební účet určený příjemcem dávky péstounské péče, nebo poštovním poukazem, a to podle rozhodnutí příjemce dávky péstounské péče. Oprávněná osoba je povinna v žádosti uvést, kterým z uvedených způsobů jí má být dávka vyplácena. Požádá-li příjemce dávky o změnu způsobu výplaty dávky, je krajská pobočka Úřadu práce povinna provést změnu způsobu výplaty dávky od kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla žádost o změnu výplaty doručena.

(5) Dávky péstounské péče se do ciziny nevyplácejí.

§ 47u

Příjemce a zvláštní příjemce dávky péstounské péče

(1) Příjemcem dávky péstounské péče je oprávněná osoba. Namísto nezletilé oprávněné osoby je příjemcem dávky péstounské péče jiná fyzická osoba, již byla oprávněná osoba příslušným orgánem svěřena do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu.

(2) Krajská pobočka Úřadu práce ustanoví zvláštního příjemce dávek péstounské péče, jestliže oprávněná osoba, popřípadě jiná fyzická osoba, již byla oprávněná osoba svěřena do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu, nemůže dávky péstounské péče přijímat. S ustanovením zvláštního příjemce musí oprávněná osoba, popřípadě jiná fyzická osoba, již byla oprávněná osoba příslušným orgánem svěřena do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu souhlasit; souhlas této osoby se nevyžaduje, pokud vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle vyjádření ošetřujícího lékaře nemůže tento souhlas podat. Zvláštním příjemcem nemůže být ten, jehož zájmy jsou ve střetu se zájmy oprávněné osoby.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce může ustanovit zvláštním příjemcem pouze fyzickou osobu, která s tímto ustanovením souhlasí.

(4) Jiná fyzická osoba, již byla oprávněná osoba svěřena do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu, a zvláštní příjemce, jsou povinni dávku použít ve prospěch oprávněné osoby. Na žádost oprávněné osoby nebo na žádost krajské pobočky Úřadu práce je zvláštní příjemce povinen podat písemné vyúčtování dávky, která mu byla vyplacena, a to ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení této žádosti.

(5) Krajská pobočka Úřadu práce zruší rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce, jestliže odpadly důvody, pro které byl zvláštní příjemce ustanoven nebo jestliže zvláštní příjemce neplní povinnosti uvedené v odstavci 4.

§ 47v

Řízení o dávkách pěstounské péče

(1) O dávkách pěstounské péče rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce.

(2) Řízení o přiznání dávek pěstounské péče se zahajuje na základě písemné žádosti podané na tiskopise předepsaném ministerstvem.

(3) Řízení o změně výše již přiznané dávky nebo o jejím odnětí nebo o zastavení její výplaty se zahajuje na návrh oprávněné osoby nebo z moci úřední.

(4) Jde-li o příspěvek na úhradu potřeb dítěte, zastupuje nezletilé dítě v řízení o příspěvku osoba pečující nebo osoba v evidenci.

(5) Jde-li o odměnu pěstouna, provede krajská pobočka Úřadu práce srážky a odvody podle zvláštních právních předpisů⁶⁰⁾ z přiznané odměny pěstouna. Na úseku zdaňování příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků plní Úřad práce České republiky povinnosti plátce daně podle zvláštních právních předpisů⁶⁰⁾.

§ 47w

Náležitosti žádosti

Žádost o dávku musí kromě náležitostí stanovených správním řádem dále obsahovat

- a) skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte⁵⁶⁾, je-li to pro nárok na dávku nebo její výši potřebné,
- b) rozhodnutí o svěřeni dítěte do pěstounské péče nebo rozhodnutí o ustanovení poručníkem, popřípadě rozhodnutí soudu nebo orgánu sociálně-právní ochrany dětí o dočasném svěřeni dítěte do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem, nebo návrh, který byl podán soudu na zahájení soudního řízení o ustanovení osoby poručníkem dítěte, jestliže tato osoba o dítě, k němuž nemá vyživovací povinnost, osobně pečuje,
- c) doklad prokazující stupeň závislosti dítěte na pomoci jiné fyzické osoby, jde-li o nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle § 47f nebo o nárok na odměnu pěstouna podle § 47j odst. 1 písm. c) bod 2 nebo písm. d),
- d) doklad prokazující výši důchodu v případě dětí, které požívají důchod z důchodového pojištění, jde-li o nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte,
- e) doklad o výši nákladů na zakoupení motorového vozidla nebo nezbytnou celkovou opravu motorového vozidla, jde-li o nárok na příspěvek při zakoupení motorového vozidla.

§ 47x

Odvolání

0 odvolání proti rozhodnutí o dávkách péstounské péče vydanému krajskou pobočkou Úřadu práce rozhoduje ministerstvo. Odvolání nemá odkladný účinek.

§ 47y

Povinnosti příjemce a žadatele o dávku

(1) Příjemce dávky péstounské péče nebo žadatel je povinen písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu.

(2) Byl-li příjemce dávky nebo žadatel vyzván příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku péstounské péče, její výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení výzvy, neurčí-li příslušná krajská pobočka Úřadu práce delší lhůtu; neučiní-li tak v určené lhůtě, může být výplata dávky zastavena, dávka může být odejmuta nebo nepřiznána, jestliže příjemce nebo žadatel byl ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněn.

§ 47z

Přeplatky

(1) Příjemce dávky péstounské péče, který přijal dávku péstounské péče nebo její část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byly vyplaceny neprávem nebo ve vyšší částce, než náležely, nebo jinak způsobil, že dávky péstounské péče byly vyplaceny neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen částky neprávem přijaté vrátit.

(2) Nárok na vrácení dávky péstounské péče poskytnuté neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byla dávka péstounské péče vyplacena. Tato lhůta neplyne po dobu řízení o opravném prostředku nebo o žalobě, po dobu řízení a provádění výkonu rozhodnutí, nebo kdy jsou na úhradu přeplatku prováděny srážky z dávky péstounské péče nebo příjmu nebo kdy jsou placeny splátky na základě dohody o uznání dluhu.

(3) O povinnosti vrátit dávku péstounské péče nebo její část podle odstavců 1 a 2 rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce, která dávky péstounské péče vyplácí nebo vyplácela naposledy.

(4) Vrácené a vymožené prostředky podle odstavce 1 jsou příjmem státního rozpočtu.

§ 47za

Povinnost sdělovat údaje

(1) Státní orgány, další právnické osoby a fyzické osoby, s výjimkou příjemců dávek pěstounské péče a oprávněných osob, jsou povinny na výzvu příslušné krajské pobočky Úřadu práce nebo na požádání žadatele o dávku pěstounské péče, sdělit bezplatně údaje rozhodné podle tohoto zákona pro nárok na dávku pěstounské péče, její výši nebo výplatu; jde-li však o údaje týkající se zdravotního stavu vyžádané příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce, platí o úhradě zdravotních výkonů poskytovaných poskytovateli zdravotních služeb zvláštní předpisy⁵⁰).

(2) Jestliže státní orgány a osoby uvedené v odstavci 1 mohou sdělit údaje rozhodné podle tohoto zákona pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu jen za podmínky, že byly pro sdělení takových údajů zbaveny mlčenlivosti, má se za to, že jsou pro případ uvedených údajů mlčenlivosti zbaveny, jestliže jim krajská pobočka Úřadu práce písemně sdělila, že osoba, jíž se takové údaje týkají, dala písemný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické a fyzické osoby sdělily krajské pobočce Úřadu práce, uvedené údaje.

ČÁST ŠESTÁ

POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY POVĚŘENÝMI OSOBAMI

§ 48

Výkon sociálně-právní ochrany pověřenými osobami

(1) Pověřené osoby poskytují sociálně-právní ochranu na základě rozhodnutí o pověření k výkonu takové činnosti (dále jen "pověření").

(2) Pověřené osoby mohou v sociálně-právní ochraně

- a) vykonávat činnost podle § 10 odst. 1 písm. a) a § 11 odst. 1 písm. a) až c),
- b) vykonávat činnost zaměřenou na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku podle § 31 a 32,
- c) zřizovat zařízení sociálně-právní ochrany uvedená v § 39,
- d) uzavírat dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b,
- e) převzít zajišťování přípravy žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče k přijetí dítěte do rodiny [§ 19a odst. 1 písm. c)], kterou jinak zajišťuje krajský úřad (§ 11 odst. 2), provádět přípravy žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a poskytovat odborné poradenství a pomoc těmto žadatelům a poskytovat fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům nebo pěstounům poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské

péče,

- f) poskytovat osobě pečující, s níž uzavřely dohodu o výkonu pěstounské péče (§ 47b), výchovnou a poradenskou péči při výkonu pěstounské péče a sledovat výkon pěstounské péče; pokud osoba pečující o tuto službu požádá, je pověřená osoba povinna výchovnou a poradenskou péči poskytnout,
- g) vyhledávat fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny a oznamovat je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,
- h) vyhledávat děti uvedené v § 2 odst. 2, kterým je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou pěstounské péče nebo osvojení, a oznamovat je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

(3) Pověřené osoby nejsou oprávněny vykonávat sociálně-právní ochranu v jiném rozsahu, než je uveden v odstavci 2.

(4) Osoby, které se podílejí na výkonu činností uvedených v odstavci 2 písm. e), jsou povinny splnit požadavky odborné způsobilosti podle § 49a odst. 2 písm. a) a b). V případě, že osoby nesplní podmínky uvedené ve větě první, jsou povinny prokázat praxi v oblasti náhradní rodinné péče v trvání nejméně 2 roky a absolvovat akreditované vzdělávací kurzy pro sociální pracovníky podle zákona o sociálních službách⁶⁵⁾ v rozsahu nejméně 200 hodin.

§ 49

Vydávání pověření

(1) O pověření rozhoduje krajský úřad, pokud není k rozhodování o pověření příslušná komise podle § 38 odst. 2 písm. a).

(2) Podmínkou pro vydání pověření je

- a) podání písemné žádosti,
- b) prokázání odborné způsobilosti u všech osob, které budou sociálně-právní ochranu přímo poskytovat, předložení dokladu o ukončení jejich vzdělání a předložení seznamu jejich dřívějších zaměstnání a dalších pracovních činností; prokazování odborné způsobilosti a předložení uvedeného seznamu se nevztahuje na osoby uvedené v § 49a odst. 5,
- c) bezúhonnost
 - 1. všech fyzických osob, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat,
 - 2. právnické osoby, která bude sociálně-právní ochranu poskytovat,
- d) zajištění odpovídajících hygienických podmínek pro výkon sociálně-právní ochrany prokázané posudkem příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví, jde-li o pověření ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany uvedeného v § 39 odst. 1 písm. b) až d),
- e) vlastnické nebo užívací právo k objektu nebo prostorám, v nichž bude poskytována sociálně-právní ochrana, prokázané příslušným dokladem,
- f) potřebné materiální a technické podmínky pro poskytování sociálně-právní

ochrany a provozování zařízení sociálně-právní ochrany,

- g) předložení výroční zprávy o činnosti a hospodaření, a pokud pověřená osoba nevydává výroční zprávu, předložení jiného dokladu, který obsahuje popis její činnosti a pravidla hospodaření.

(3) Pro účely rozhodování o vydání pověření si krajský úřad nebo komise vyžádá vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má žadatel trvalý pobyt nebo bydliště, sídlo nebo sídlo organizační složky, a v případě, že žadatel vyvíjí činnost ve správním obvodu jiného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, než má trvalý pobyt nebo sídlo, vyžádá si také vyjádření tohoto obecního úřadu. Obecní úřad obce s rozšířenou působností se vyjádří zejména k dosavadní činnosti žadatele.

(4) Žádost o vydání pověření musí obsahovat kromě náležitostí stanovených správním řádem

- a) u právnické osoby doklad o zápisu do příslušného veřejného rejstříku podle zvláštních právních předpisů⁴⁵⁾, pokud je ve veřejném rejstříku zapsána,
- b) u fyzické osoby rodné číslo,
- c) rozsah poskytování sociálně-právní ochrany a podrobný popis činností, na které se žádá o vydání pověření,
- d) místo výkonu sociálně-právní ochrany,
- e) jméno, příjmení a rodné číslo všech fyzických osob, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat,
- f) výpis z evidence obdobné Rejstříku trestů vedené ve státech, ve kterých
 1. se v posledních 3 letech fyzická osoba zdržovala nepřetržitě déle než 3 měsíce,
 2. má právnická osoba sídlo nebo v posledních 3 letech alespoň po dobu 3 měsíců vykonávala činnost nebo měla sídlo;

tento doklad nesmí být starší než 3 měsíce.

(5) Pověření se vydá, prokáže-li žadatel, že splňuje podmínky uvedené v odstavci 2. V případě, že žadatel žádá o vydání pověření ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany, které má být zřízeno v obvodu jiného krajského úřadu, je krajský úřad povinen požádat o vydání závazného stanoviska podle odstavce 7 krajský úřad, v jehož obvodu má být zařízení zřízeno. V rozhodnutí o pověření se uvede rozsah poskytované sociálně-právní ochrany a místo, kde může být taková činnost vykonávána. Jde-li o rozhodnutí, kterým se osoba pověřuje ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany, s výjimkou výchovně rekreačních táborů pro děti, uvede se v rozhodnutí název a adresa sídla zařízení, pro které se pověření vydává.

(6) Krajský úřad nebo komise rozhoduje také o změně pověření k poskytování sociálně-právní ochrany,

- a) jestliže pověřená osoba chce vykonávat jinou činnost, než je činnost, na kterou jí bylo vydáno pověření,
- b) jestliže chce sociálně-právní ochranu vykonávat na jiném místě, než je uvedeno v rozhodnutí o vydání pověření.

(7) V případě, že pověřená osoba chce zřídit nové zařízení sociálně-právní ochrany anebo jiné pracoviště téhož zařízení sociálně-právní ochrany v obvodu jiného krajského úřadu, rozhoduje krajský úřad o změně pověření nebo o vydání nového pověření k výkonu sociálně-právní ochrany na základě závazného stanoviska krajského úřadu, v jehož obvodu má být zařízení nebo pracoviště zřízeno. Závazné stanovisko krajského úřadu musí být odůvodněno zejména potřebami poskytování sociálně-právní ochrany v jednotlivých typech zařízení sociálně-právní ochrany na území kraje, s přihlédnutím k dalším zařízením určeným pro poskytování péče a pomoci dětem na území kraje. Na vydání pověření o rozšíření nebo změně vykonávání sociálně-právní ochrany se vztahují odstavce 2 až 4 obdobně.

(8) Za bezúhonné se pro účely vydání pověření považují fyzická osoba a právnická osoba, které nebyly pravomocně odsouzeny pro úmyslný trestný čin ani nebyly pravomocně odsouzeny pro trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činností srovnatelných s činnostmi vykonávanými při poskytování sociálně-právní ochrany; je-li proti žadateli nebo fyzickým osobám, které jsou v žádosti o vydání pověření uvedeny jako fyzické osoby, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat, vedeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v části věty před středníkem, řízení o vydání pověření se přerušuje, a to až do doby vydání konečného rozhodnutí v tomto trestním řízení. Za účelem doložení bezúhonnosti si krajský úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, pokud je k rozhodování o pověření příslušná komise podle § 38 odst. 2 písm. a), vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů podle zvláštního právního předpisu. Žádost o vydání výpisu a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(9) Pověřená osoba může vykonávat sociálně-právní ochranu, pokud před započítáním jejího výkonu uzavřela pojistnou smlouvu pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem sociálně-právní ochrany. Pojištění musí být sjednáno po celou dobu, po kterou pověřená osoba sociálně-právní ochranu podle tohoto zákona poskytuje. Pověřená osoba je povinna do 15 dnů ode dne uzavření pojistné smlouvy zaslat její kopii orgánu, který pověření vydal.

(10) Pověřená osoba je povinna

- a) oznámit orgánu, který rozhodl o pověření, změny skutečností rozhodných pro vydání pověření nebo pozastavení činností uvedených v pověření, a to do 15 dnů od jejich vzniku,
- b) vést záznamy o své činnosti související s poskytováním sociálně-právní ochrany v rozsahu odpovídajícím udělenému pověření a předložit je na požádání orgánu, který rozhodl o vydání pověření,
- c) vypracovat za kalendářní rok výroční zprávu o své činnosti v sociálně-právní ochraně nebo jiný doklad, který obsahuje popis této činnosti a pravidla hospodaření, pokud výroční zprávu nevydává, a zaslat jej nejpozději do 30. června následujícího kalendářního roku orgánu, který rozhodl o vydání pověření; výroční zpráva může být zveřejněna v rozsahu a za podmínek stanovených v § 57 odst. 2,
- d) oznámit termín a místo konání výchovně rekreačního tábora pro děti příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany nejpozději 1 měsíc před započítáním jeho konání.

(11) Orgány, které vydaly pověření, jsou povinny sdělovat ministerstvu údaje o tom, kterým fyzickým nebo právnickým osobám bylo pověření vydáno, popřípadě kterým fyzickým nebo právnickým osobám bylo pověření odňato a z jakých důvodů. Tuto povinnost jsou orgány, které vydaly pověření, povinny splnit do 8 dnů ode dne právní moci rozhodnutí o vydání pověření nebo jeho odnětí. Ministerstvo vede na základě těchto údajů evidenci pověřených osob. Ministerstvo poskytuje pro účely rozhodování o pověření orgánům, které pověření vydávají, údaje z této evidence, a to i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(12) Orgán, který rozhodl o vydání pověření, je oprávněn kontrolovat výkon sociálně-právní ochrany pověřenými osobami. Oprávnění kontrolovat výkon sociálně-právní ochrany podle věty první má i krajský úřad, v jehož obvodu je místo sídla zařízení sociálně-právní ochrany nebo v jehož obvodu vykonává pověřená osoba činnost související se sociálně-právní ochranou. Tento krajský úřad je povinen sdělit skutečnosti zjištěné při kontrole krajskému úřadu, který je příslušný k vydání pověření.

§ 49a

Odborná způsobilost pro poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami

(1) Sociálně-právní ochranu mohou přímo poskytovat osoby, které získaly odbornou způsobilost.

(2) Odbornou způsobilostí pro účely poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami se rozumí

- a) řádně ukončené vysokoškolské studium ve studijních programech v oblasti pedagogických a společenských věd zaměřených na sociální péči, sociální politiku, sociální práci, pedagogiku, právo, psychologii, vychovatelství nebo ošetřovatelství, a v oblasti lékařství zaměřených na všeobecné a dětské lékařství,
- b) řádně ukončené studium ve vzdělávacích programech uskutečňovaných vyššími odbornými školami v oboru sociální práce, pedagogika, charitní a sociální péče, charitní a sociální činnost, sociálně-právní činnost, dvouoborové studium pedagogika a teologie a ukončené studium pro diplomované zdravotní sestry nebo řádně ukončené maturitní studium v těchto oborech,
- c) vzdělání v rozsahu, ve kterém se vyžaduje pro získání osvědčení o zvláštní odborné způsobilosti na úseku sociálně-právní ochrany podle zvláštního právního předpisu^{45b)}, a praxe v trvání nejméně 1 roku, nebo
- d) absolvování akreditovaných vzdělávacích kurzů pro sociální pracovníky podle zákona o sociálních službách⁶⁵⁾ v rozsahu nejméně 200 hodin a praxe v oblasti péče o rodinu a dítě v trvání nejméně 2 roky, jde-li o osoby, které
 1. řádně ukončily vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělání v jiné oblasti studia nebo v téže oblasti studia, avšak v jiném zaměření, než je uvedeno v písmenech a) a b),
 2. dosáhly středního nebo základního vzdělání, nebo

3. absolvovaly přípravu pro dobrovolníky organizovanou vysílající organizací, které byla udělena akreditace Ministerstvem vnitra podle zvláštního právního předpisu^{45c)}, je-li tato příprava zaměřena na pomoc při péči o děti, mládež a rodinu v jejich volném čase.

(3) Odborná způsobilost se prokazuje dokladem o absolvování studia a potvrzením o odborné praxi, které vystavují ty orgány nebo osoby, u nichž byla odborná praxe konána.

(4) Při uznávání odborné kvalifikace a praxe nebo jiné způsobilosti, kterou státní příslušníci členských států Evropské unie nebo jejich rodinní příslušníci^{45d)} získali v jiném členském státě Evropské unie, se postupuje podle zvláštního právního předpisu^{45a)}.

(5) Na přímém poskytování sociálně-právní ochrany se mohou podílet také osoby, které nezískaly odbornou způsobilost, pokud tuto činnost vykonávají pod dozorem odborně způsobilé osoby a nejde o poskytování poradenství dětem, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte, osvojitelům, pěstounům a zájemcům o osvojení dítěte nebo o přijetí do pěstounské péče. Osoby uvedené ve větě první jsou povinny získat odbornou způsobilost podle odstavce 2 ve lhůtě 2 let od zahájení přímého poskytování sociálně-právní ochrany. Do lhůty 2 let se nezapočítává doba, po kterou se osoba bez odborné způsobilosti přímo na poskytování sociálně-právní ochrany nepodílela.

§ 50

Odnětí pověření

(1) Orgán sociálně-právní ochrany, který vydal pověření, rozhodne o odnětí pověření,

- a) požádá-li pověřená osoba o zrušení pověření,
- b) pokud byla pověřené osobě pravomocně uložena sankce za správní delikt uvedený v § 59 až 59k v případě, že jde o zvláště závažné porušení povinností ,
- c) nevykonává-li pověřená osoba činnost, na kterou jí bylo vydáno pověření, a tuto skutečnost ve stanovené lhůtě neoznámí [§ 49 odst. 10 písm. a)],
- d) pokud po oznámení o pozastavení činnosti pověřená osoba do doby 1 roku od tohoto oznámení nezačala znovu činnost, na niž jí bylo vydáno pověření, vykonávat, nebo
- e) pokud byla pověřená osoba pravomocně odsouzena pro trestný čin uvedený v § 49 odst. 8.

(2) Bylo-li pověření odňato podle odstavce 1 písm. b) až d), může fyzická nebo právnická osoba znovu požádat o vydání pověření až po dvou letech ode dne, kdy rozhodnutí o odnětí pověření nabylo právní moci.

(3) Orgán, který odňal pověření, je povinen zajistit péči o děti, kterým

pověřená osoba poskytovala sociálně-právní ochranu, pokud není zajištěna jiným způsobem.

ČÁST SEDMÁ

INSPEKCE POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

§ 50a

Inspekci poskytování sociálně-právní ochrany provádí u pověřených osob krajská pobočka Úřadu práce. Předmětem inspekce je kvalita poskytování sociálně-právní ochrany stanovená standardy kvality sociálně-právní ochrany. Pro postup při této inspekci platí obdobně ustanovení zákona o sociálních službách⁶⁵⁾ o postupu při provádění inspekce sociálních služeb.

ČÁST OSMÁ

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 51

Povinnosti orgánů sociálně-právní ochrany při sdělování údajů

(1) Orgány sociálně-právní ochrany, komise a poradní sbory jsou povinny sdělovat si navzájem údaje z evidence a spisové dokumentace, které vedou, a to v rozsahu nezbytném pro potřeby těchto orgánů.

(2) Orgán sociálně-právní ochrany, který zprostředkovává osvojení nebo pěstounskou péči, vede evidenci dětí a evidenci žadatelů i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup ostatním orgánům sociálně-právní ochrany zprostředkujícím osvojení nebo pěstounskou péči podle tohoto zákona.

(3) Obecní úřad na vyžádání

- a) podává soudu zprávy o poměrech dítěte, u něhož rozhodl soud o výchovném opatření,
- b) doporučuje soudu osobu vhodnou stát se poručníkem a toto své doporučení oznamuje obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) podává obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností zprávy o poměrech dítěte,
- d) podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, u něhož soud na návrh státního zastupitelství v občanskoprávním řízení uložil ochrannou výchovu podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností na vyžádání

- a) podává soudu zprávy o poměrech dítěte, u něhož rozhodl soud o výchovném opatření,
- b) podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, pokud státní zastupitelství vede podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾ řízení týkající se dítěte,
- c) poskytuje krajskému úřadu a ministerstvu spisovou dokumentaci vedenou o dětech a zobecněné informace a souhrnné údaje, které získá při své činnosti, s výjimkou jmenných údajů,
- d) poskytuje pověřené osobě údaje potřebné pro poskytování sociálně-právní ochrany těmito osobami a poskytovateli sociálních služeb údaje potřebné pro poskytnutí sociální služby,
- e) může poskytovat potřebné údaje poskytovateli zdravotních služeb.

(5) Orgán sociálně-právní ochrany je povinen

- a) na žádost poskytnout
 1. soudu a správnímu úřadu údaje potřebné pro občanské soudní řízení a správní řízení,
 2. orgánu činnému v trestním řízení údaje potřebné pro trestní řízení,
 3. orgánu sociálního zabezpečení, orgánu pomoci v hmotné nouzi a orgánu státní sociální podpory údaje potřebné pro rozhodování o sociálních dávkách, a to v rozsahu odpovídajícím potřebám řízení před těmito orgány,
 4. krajské pobočce Úřadu práce údaje potřebné pro řízení a povolování výkonu činnosti dítěte podle zvláštního právního předpisu^{47a)},
 5. krajské pobočce Úřadu práce údaje potřebné pro podání návrhu soudu na stanovení výživného a návrhu na výkon rozhodnutí, jde-li o výživné na děti svěřené do pěstounské péče nebo předpěstounské péče,
 6. zařízení uvedenému v § 29 odst. 1 informace o poměrech v rodině dítěte, které bylo do tohoto zařízení umístěno na základě rozhodnutí soudu, a je-li tomuto dítěti zprostředkovávána pěstounská péče nebo osvojení, též informace o postupu při tomto zprostředkování,
 7. věznicí, ve které mladistvý vykonává trest odnětí svobody, informace potřebné pro dosažení účelu trestu,
 8. intervenčnímu centru údaje, které má orgán sociálně-právní ochrany o osobě ohrožené násilným chováním pro účely poskytování pomoci této osobě intervenčním centrem podle zákona o sociálních službách⁶⁵⁾,
 9. obecní policii údaje v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů obecní policie;
- b) orgánu činnému v trestním řízení oznamovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán na dítěti trestný čin⁴⁸⁾, nebo že dítě bylo použito ke spáchání trestného činu, nebo že dochází k násilí mezi rodiči, jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte a dalšími fyzickými osobami v domácnosti obývané dítětem, nebo že není plněna vyživovací povinnost k dítěti;
- c) poskytnout Probační a mediační službě na její žádost informace v rozsahu potřebném pro trestní řízení;
- d) oznámit krajské pobočce Úřadu práce, která povolila výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte podle zvláštního právního předpisu^{47a)}, skutečnosti, které odůvodňují zahájení řízení o zákazu

činnosti dítěte; orgán sociálně-právní ochrany je také povinen sledovat, zda došlo k nápravě;

- e) poskytnout Veřejnému ochránci práv informace, které si vyžádá při šetření podle zvláštního zákona.

(6) Evidence vedené podle tohoto zákona jsou informačními systémy veřejné správy^{47b}).

§ 52

(1) Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona navštěvovat dítě a rodinu, ve které žije, v obydlí a zjišťovat v místě bydliště dítěte, ve škole a ve školském zařízení, v zařízení poskytovatele zdravotních služeb, v zaměstnání nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje, jak rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte o dítě pečují, v jakých sociálních podmínkách dítě žije a jaké má dítě chování.

(2) Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou oprávněni pořídit obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy dítěte a prostředí, v němž se dítě zdržuje, je-li to třeba pro účely ochrany a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu práv dítěte.⁴⁹⁾

(3) Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu konají činnost uvedenou v odstavcích 1 a 2 na základě zvláštního oprávnění vydaného tímto orgánem, v němž je uvedeno jméno, popřípadě jména a příjmení zaměstnance, titul a zaměstnavatel a vymezena činnost, kterou může tento zaměstnanec vykonávat.

§ 53

Povinnosti státních orgánů, dalších právnických a fyzických osob a pověřených osob

(1) Na výzvu orgánů sociálně-právní ochrany jsou

- a) státní orgány,
- b) zaměstnavatelé,
- c) další právnické osoby, zejména poskytovatelé zdravotních služeb, školy, školská a jiná obdobná zařízení,
- d) fyzické osoby, pokud jsou poskytovateli zdravotních služeb nebo zřizovateli

škol a dalších zařízení uvedených v písmenu c),

e) pověřené osoby,

f) poskytovatelé sociálních služeb,

povinni sdělit bezplatně údaje potřebné podle tohoto zákona pro poskytnutí sociálně-právní ochrany nebo pro účely rozhodování o vydání pověření, nebrání-li tomu zvláštní právní předpis. Povinnosti zachovávat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu^{49a)} se nelze dovolávat, jestliže mají být sděleny údaje o podezření z týrání, zneužívání dítěte nebo ze zanedbávání péče o něj. Jde-li však o údaje týkající se zdravotního stavu vyžádané orgánem sociálně-právní ochrany, platí o úhradě zdravotních služeb zvláštní právní předpis.⁵⁰⁾

(2) Rodiče jsou povinni

a) spolupracovat s orgány sociálně-právní ochrany při ochraně zájmů a práv dítěte,

b) na výzvu příslušného orgánu sociálně-právní ochrany se dostavovat k osobnímu jednání, předložit listiny a další doklady a poskytnout nezbytné informace, je-li jich třeba pro výkon sociálně-právní ochrany,

c) umožnit za podmínek uvedených v § 52 odst. 3 návštěvu zaměstnance orgánu sociálně-právní ochrany a zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do obecního úřadu v obydlí, popřípadě v jiném prostředí, kde dítě žije, je-li to nezbytné pro ochranu života nebo zdraví dítěte nebo pro ochranu jeho práv.

(3) Povinnosti uvedené v odstavci 2 se vztahují obdobně i na jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte.

(4) Pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče jsou žadatelé o osvojení dítěte nebo svěřeni dítěte do pěstounské péče povinni v rámci odborného posouzení podle § 27 podrobit se vyšetření zdravotního stavu, sdělit údaje o svém zdravotním stavu a sdělit název a adresu poskytovatele zdravotních služeb, v jehož péči jsou.

(5) Rodiči nebo jiné osobě odpovědné za výchovu dítěte může orgán sociálně-právní ochrany uložit pořádkovou pokutu do 20 000 Kč, nesplní-li povinnost uvedenou v odstavci 2 písm. a) až c). Pokutu lze uložit opakovaně. Pokutu lze uložit do 6 měsíců ode dne, kdy byla povinnost porušena. Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

§ 53a

(1) Ministerstvo je správcem informačního systému sociálně-právní ochrany dětí, který obsahuje údaje

a) o dávkách pěstounské péče a jejich výši, o žadatelích o tyto dávky a o příjemcích těchto dávek,

b) o žadatelích o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a o dětech zařazených v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské

péče,

c) o osobách v evidenci.

Veškeré údaje, které jsou vedeny v informačním systému sociálně-právní ochrany dětí, jsou součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí⁶⁶⁾.

(2) Ministerstvo sděluje z informačního systému sociálně-právní ochrany dětí údaje uvedené v odstavci 1 písm. a) krajským pobočkám Úřadu práce v souvislosti s řízením o dávkách pěstounské péče, a to v rozsahu nezbytném pro rozhodování a poskytování dávek pěstounské péče.

(3) Ministerstvo sděluje z informačního systému sociálně-právní ochrany dětí údaje uvedené v odstavci 1 písm. b) a c) krajským úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, a to v rozsahu nezbytném k plnění jejich úkolů podle tohoto zákona v oblasti náhradní rodinné péče, zprostředkování osvojení a pěstounské péče, pěstounské péče na přechodnou dobu a pěstounské péče.

(4) Krajské pobočky Úřadu práce, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností jsou oprávněny zpracovávat údaje potřebné pro plnění jejich úkolů podle tohoto zákona, a to v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup a zároveň zajišťujícím ochranu osobních údajů. Krajské pobočky Úřadu práce, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností jsou povinny zajistit uložení všech údajů z informačního systému, které byly získány na základě zpracování údajů podle odstavce 1, a všech písemností a spisů týkajících se pravomocně ukončených správních řízení o dávkách pěstounské péče po dobu 15 kalendářních let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k pravomocnému ukončení takového správního řízení nebo k poslednímu uložení údajů do informačního systému.

(5) Ministerstvo vnitřní nebo Policie České republiky poskytuje ministerstvu a orgánům sociálně-právní ochrany pro výkon státní správy na úseku sociálně právní ochrany

- a) referenční údaje ze základního registru obyvatel,
- b) údaje z agendového informačního systému evidence obyvatel,
- c) údaje z agendového informačního systému cizinců,
- d) údaje z registru rodných čísel o fyzických osobách, kterým bylo přiděleno rodné číslo, avšak nejsou vedeny v informačních systémech uvedených v písmenech b) a c).

(6) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. a) jsou

- a) příjmení,
- b) jméno, popřípadě jména,
- c) adresa místa pobytu,
- d) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
- e) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí

uveden jako den smrti nebo den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,

f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(7) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. b) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě jejich změna, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví a jeho změna,
- d) místo a okres narození; u občana, který se narodil v cizině, místo a stát, na jehož území k narození došlo,
- e) rodné číslo a jeho změny,
- f) státní občanství,
- g) adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu,
- h) počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o místě trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území České republiky,
- i) omezení svéprávnosti,
- j) rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
- k) rodinný stav, datum jeho změny a místo uzavření manželství,
- l) rodné číslo manžela; je-li manželem cizinec, který nemá přiděleno rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména, příjmení manžela a datum jeho narození,
- m) rodné číslo dítěte,
- n) u osvojení dítěte původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte, původní a nové rodné číslo dítěte, datum a místo narození dítěte, rodná čísla osvojitelů a datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení dítěte,
- o) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, datum, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,
- p) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti nebo den, který občan prohlášený za mrtvého nepřežil.

(8) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. c) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, jejich změna, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví a jeho změna,
- d) místo a stát narození,
- e) rodné číslo a jeho změny,
- f) státní občanství,
- g) druh a adresa místa pobytu,
- h) číslo a platnost oprávnění k pobytu,
- i) počátek pobytu, popřípadě datum ukončení pobytu,
- j) omezení svéprávnosti,

- k) správní nebo soudní vyhoštění a doba, po kterou není umožněn vstup na území České republiky,
- l) rodinný stav, datum a místo jeho změny, jméno, popřípadě jména, příjmení manžela, rodné číslo nebo datum narození,
- m) jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte, pokud je dítě cizincem, a jeho rodné číslo; v případě, že rodné číslo nebylo přiděleno, datum narození,
- n) jméno, popřípadě jména, příjmení otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce, pokud jsou cizinci, a jejich rodné číslo; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
- o) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,
- p) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti nebo den, který cizinec prohlášený za mrtvého nepřežil,
- q) u osvojení dítěte, které je cizincem, původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte, původní a nové rodné číslo dítěte, datum a místo narození dítěte, rodná čísla osvojitelů a datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení dítěte,
- r) jméno, popřípadě jména, a příjmení
 1. zletilého nezaopatřeného dítěte cizince,
 2. nezletilého cizince, který byl cizinci, nebo jeho manželu rozhodnutím příslušného orgánu svěřen do náhradní rodinné péče, nebo který byl cizincem, nebo jeho manželem osvojen anebo jehož poručníkem nebo manželem jeho poručníka je cizinec,
 3. osamělého cizince staršího 65 let nebo bez ohledu na věk cizince, který se o sebe nedokáže ze zdravotních důvodů sám postarat, jde-li o sloučení rodiny s rodičem nebo dítětem, kteří jsou cizinci,
 4. cizince, který je nezaopatřeným přímým příbuzným ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takovým příbuzným manžela občana Evropské unie,
 5. rodiče nezletilého cizince a jeho rodné číslo; jde-li o cizince, kteří nemají přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození.

(9) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. d) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) den, měsíc a rok narození,
- c) místo narození; u fyzické osoby narozené v cizině místo a stát narození,
- d) rodné číslo a jeho změny.

(10) Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z agendového informačního systému evidence obyvatel nebo agendového informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

(11) Z poskytovaných údajů lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu.

§ 54

Vedení evidence a spisové dokumentace

Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede evidenci dětí

- a) uvedených v § 6,
- b) kterým byl ustanoven opatrovníkem nebo poručníkem.

§ 55

(1) O dětech zařazených v evidenci podle § 54 vede obecní úřad obce s rozšířenou působností spisovou dokumentaci.

(2) Spisová dokumentace obsahuje zejména osobní údaje dětí, jejich rodičů, údaje o výchovných poměrech těchto dětí, záznamy o výsledcích šetření v rodině, záznamy o jednání s rodiči nebo jinými osobami, kopie podání soudům a jiným státním orgánům, písemná vyhotovení rozhodnutí soudů, orgánů činných v trestním řízení a správních orgánů.

(3) Spisovou dokumentaci mohou tvořit záznamy na technických nosičích dat, mikrografické záznamy, tištěné produkty optického archivačního systému a tištěné nebo fotografické produkty jiné výpočetní techniky místo originálu listiny, podle jehož obsahu byly pořízeny, pokud z povahy věci nevyplývá, že je třeba uchovat originál nebo úředně ověřenou kopii listiny.

(4) Kromě spisové dokumentace vede obecní úřad obce s rozšířenou působností i další písemnosti tvořící podklad pro zpracování spisové dokumentace. Tyto písemnosti se nevydávají žádnému orgánu, fyzické nebo právnické osobě. Lze je předložit jen soudu a státnímu zastupitelství v případě, že se údaje v nich obsažené týkají trestního stíhání.

(5) Nahlížet do spisové dokumentace vedené o dítěti, nejde-li o část týkající se správního řízení, je oprávněn na základě písemné žádosti pouze rodič dítěte, kterému náleží rodičovská odpovědnost, nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nebo jejich zástupce na základě písemně udělené plné moci. Nevidomé osobě bude obsah spisové dokumentace přečten a obecní úřad obce s rozšířenou působností umožní na požádání této osoby, aby do spisu nahlížel její doprovod. Rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte nebo jejich zástupce na základě písemně udělené plné moci mají právo při nahlížení do spisové dokumentace činit si z ní výpisy a pořizovat za úhradu kopie spisové dokumentace nebo její části; pro stanovení úhrady za pořízení kopie ze spisové dokumentace platí zvláštní právní předpis^{50a)}. Na nahlížení do spisové dokumentace se nevztahuje zákon o svobodném přístupu k informacím^{50b)}. Do spisové dokumentace týkající se osvojení dítěte je oprávněn nahlížet na základě písemné žádosti osvojenec, jakmile nabude svéprávnosti.

(6) Údaje obsažené ve spisové dokumentaci týkající se dítěte je obecní úřad obce s rozšířenou působností oprávněn využít pouze v zájmu dítěte při zajišťování sociálně-právní ochrany. Obecní úřad obce s rozšířenou působností do 15 dnů ode dne, kdy rodič, osvojenec nebo osoba odpovědná za výchovu dítěte požádali o nahlédnutí do uvedené spisové dokumentace,

- a) sdělí, že se rodiči nebo osobě odpovědné za výchovu dítěte umožní nahlédnout do spisové dokumentace, a určí termín k nahlédnutí, v tomto případě se nevydává rozhodnutí, nebo
- b) rozhodne o odmítnutí písemné žádosti, pokud by to bylo v rozporu se zájmem dítěte, v rozporu s rozhodnutím soudu o utajení osvojení nebo pokud lze ze spisové dokumentace zjistit, která fyzická osoba upozornila na skutečnosti uvedené v § 7.

(7) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen zajistit uložení všech údajů obsažených ve spisové dokumentaci, týkající se

- a) dítěte, po dobu 15 let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k vyřazení dítěte z evidence,
- b) dítěte, které bylo osvojeno nebo svěřeno do pěstounské péče, po dobu 15 let následujících po kalendářním roce, v němž dítě nabylo zletilosti,
- c) žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, po dobu 15 let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k vyřazení žadatelů z evidence.

(8) Pro vedení evidence krajským úřadem podle § 22 a 27a platí ustanovení odstavce 7 obdobně.

§ 56

Pro vedení záznamů o dítěti jinými orgány sociálně-právní ochrany a o nakládání se spisovou dokumentací obecního úřadu obce s rozšířenou působností těmito orgány platí § 55 obdobně.

§ 57

(1) Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu, zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci zařízení sociálně-právní ochrany jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se při provádění sociálně-právní ochrany nebo v přímé souvislosti s tím seznámili, pokud se v tomto zákoně nestanoví jinak. Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobě, která upozornila orgán sociálně-právní ochrany na skutečnosti uvedené v § 7, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o místu pobytu rodiče, který se stal obětí domácího násilí v rodině s dítětem, a jsou rovněž

povinni zachovávat mlčenlivost o údajích o osobách, jímž bylo dítě svěřeno do péče před osvojením, jakož i o místě pobytu takového dítěte. Zaměstnanci uvedení ve větě první jsou povinni zachovávat mlčenlivost podle věty první a druhé i po skončení pracovního vztahu. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být zaměstnanci uvedení ve větě první zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.

(2) Povinnost stanovená v odstavci 1 platí obdobně i pro pověřené osoby a jiné fyzické osoby, které se při spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany a zařízeními sociálně-právní ochrany seznámily s údaji, o nichž jsou zaměstnanci uvedení v odstavci 1 povinni zachovávat mlčenlivost.

(3) Orgány sociálně-právní ochrany jsou oprávněny zpracovávat vyžádané osobní údaje v rozsahu, který je nezbytný k plnění úkolů podle tohoto zákona, a to i tehdy, jestliže se jedná o osobní údaje označené podle zvláštního právního předpisu^{50a)} jako citlivé. Oprávnění mají i pověřené osoby, a to v rozsahu a způsobem, který je nezbytný pro výkon sociálně-právní ochrany v souladu s uděleným pověřením.

§ 58

(1) Náklady vzniklé v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany, není-li dále stanoveno jinak, nese stát, s výjimkou nákladů na zřízení a provoz zařízení sociálně-právní ochrany, které nese zřizovatel tohoto zařízení, a s výjimkou nákladů, které vznikly pověřené osobě v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany.

(2) Je-li obec, kraj nebo pověřená osoba zřizovatelem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, má nárok na státní příspěvek podle § 42g až 42n.

(3) Sociálně-právní ochrana se poskytuje bezplatně, s výjimkou pobytu dítěte ve výchovně rekreačním táboře, pobytu dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a správy jmění dítěte.⁵¹⁾

(4) Při stanovení ceny za pobyt dítěte ve výchovně rekreačním táboře vychází zřizovatel ze zvláštního právního předpisu.⁴⁰⁾ Zřizovatel může stanovit podmínky, za nichž nebude zaplacení této ceny zcela nebo zčásti požadovat.

§ 58a

Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 58b

Zmocňovací ustanovení

(1) Vláda může nařízením zvýšit dávky pěstounské péče, pokud došlo od počátku měsíce nabytí účinnosti právní úpravy stanovující platnou výši dávek k růstu úhrnného indexu spotřebitelských cen za domácnost celkem zjištěného Českým statistickým úřadem alespoň o 5 %.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou

- a) zaměření a rozsah vyhodnocování situace dítěte a jeho rodiny podle § 10 odst. 3 písm. c),
- b) obsah individuálního plánu ochrany dítěte podle § 10 odst. 3 písm. d),
- c) obsah a rozsah odborné přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojitelem nebo pěstounem k přijetí dítěte do rodiny podle § 11 odst. 2 písm. a),
- d) minimální rozsah poradenství, které je osobě pečující nebo osobě v evidenci trvale nebo dočasně poskytováno při zajištění osobní péče o dítě svěřené do péče a obsah, zaměření a způsob zajištění zvyšování znalostí a dovedností v oblasti výchovy a péče o dítě pro osoby pečující a osoby v evidenci.

(3) Ministerstvo stanoví vyhláškou obsah standardů kvality sociálně-právní ochrany a jejich bodové hodnocení při poskytování sociálně-právní ochrany

- a) orgány sociálně-právní ochrany,
- b) pověřenými osobami vykonávajícími na základě pověření činnosti podle § 48 odst. 2 písm. d) až f),
- c) zařízeními pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

ČÁST DEVÁTÁ

SPRÁVNÍ DELIKTY

HLAVA I

PŘESTUPKY

§ 59

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) jako osoba, u níž se dítě nachází, neumožní seznámení dítěte se žadatelem podle § 24 odst. 3,
- b) vykonává bez pověření činnost uvedenou v § 48 odst. 2,
- c) neoprávněně, v rozporu s § 19a odst. 2, zprostředkuje osvojení nebo pěstounskou péči podle § 19a odst. 1 písm. d),

- d) nesplní povinnost podle § 10a odst. 2 oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že převzala do své péče dítě s úmyslem přijmout je do péče trvalé,
- e) ztíží péči osvojitele nebo výchovu osvojence prozrazením nebo rozšířením údajů v rozporu s rozhodnutím soudu o utajení osvojení,
- f) maří výkon ochranné výchovy dítěte anebo narušuje výchovu dítěte svěřeného do péče jiné osoby než rodiče nebo do pěstounské péče,
- g) jako osoba odpovědná za dítě ponechá dítě bez náležitého dozoru přiměřeného jeho věku, rozumové vyspělosti, popřípadě zdravotnímu stavu, a tím je vystaví nebezpečí vážné újmy na zdraví, nebo v důsledku toho dítě způsobí újmu na zdraví jiné osobě nebo škodu na cizím majetku nikoli nepatrnou,
- h) použije vůči dítěti nepřiměřený výchovný prostředek nebo omezení,
- i) úmyslně ztěžuje nebo maří výkon rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností o výchovném opatření podle § 13 odst. 1,
- j) zneužívá nezletilého dítěte k fyzickým pracím nepřiměřeným jeho věku a stupni tělesného a rozumového vývoje.

(2) Za přešupek podle odstavce 1 písm. a), b), d) až j) lze uložit pokutu do 50 000 Kč a za přešupek podle odstavce 1 písm. c) pokutu do 200 000 Kč.

§ 59a

(1) Rodič nebo jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte se dopustí přešupku tím, že

- a) nesplní povinnost využít odbornou poradenskou pomoc nebo účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem nebo rodinné terapie, o jejímž uložení rozhodl orgán sociálně-právní ochrany podle § 12 nebo § 13,
- b) nepřevzme dítě při jeho návratu z ciziny podle § 36 odst. 3, ačkoliv mu v tom nebrání závažná překážka, nebo
- c) neoznámí obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností předání dítěte do péče budoucímu osvojiteli podle § 823 odst. 1 občanského zákoníku.

(2) Za přešupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 20 000 Kč.

§ 59b

(1) Fyzická osoba se jako pověřená osoba dopustí přešupku tím, že

- a) překročí rozsah sociálně-právní ochrany stanovený v pověření nebo vykonává sociálně-právní ochranu v rozporu s podmínkami stanovenými v § 49 nebo poruší povinnost stanovenou v tomto pověření,
- b) poruší práva dětí žijících v zařízeních sociálně-právní ochrany nebo neplní povinnosti nutné pro jejich ochranu při výkonu sociálně-právní ochrany v rámci rozsahu sociálně-právní ochrany stanoveného v pověření, nebo
- c) závažně poruší hygienické a protiepidemiologické předpisy nebo tyto

předpisy porušuje soustavně.

(2) Za přešupek podle odstavce 1 písm. a) a b) lze uložít pokutu do 200 000 Kč a za přešupek podle odstavce 1 písm. c) pokutu do 50 000 Kč.

§ 59c

(1) Fyzická osoba se jako osoba odpovědná za ústavní zařízení nebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které není právnickou osobou ani obchodním závodem podnikající fyzické osoby, dopustí přešupku tím, že nezajistí, aby takové zařízení plnilo povinnosti podle § 29 odst. 6.

(2) Za přešupek podle odstavce 1 lze uložít pokutu do 50 000 Kč.

§ 59d

(1) Fyzická osoba se jako poskytovatel zdravotních služeb, zřizovatel školy, školského nebo jiného obdobného zařízení, nebo jako pověřená osoba dopustí přešupku tím, že nesplní povinnost sdělit bezplatně údaje potřebné pro poskytnutí sociálně-právní ochrany nebo pro účely rozhodování o vydání pověření podle § 53 odst. 1.

(2) Za přešupek podle odstavce 1 lze uložít pokutu do 50 000 Kč.

§ 59e

(1) Fyzická osoba se jako pověřená osoba nebo jako osoba odpovědná za školu, školské zařízení nebo jiné zařízení určené pro děti, které není právnickou osobou nebo obchodním závodem podnikající fyzické osoby, dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost podle § 10 odst. 4 bez zbytečného odkladu oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že se dověděla o dítěti uvedeném v § 6, na které se zaměřuje sociálně-právní ochrana, nebo nezajistí, aby tuto povinnost splnila škola, školské zařízení nebo jiné zařízení určené pro děti, za které je odpovědná.

(2) Za přešupek podle odstavce 1 lze uložít pokutu do 50 000 Kč.

HLAVA II

SPRÁVNÍ DELIKTY PRÁVNICKÝCH OSOB A PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB

§ 59f

(1) Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že

- a) jako osoba, u níž se dítě nachází, neumožní seznámení dítěte se žadatelem podle § 24 odst. 3, nebo
- b) nesplní povinnost podle § 10a odst. 2 oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že převzala do své péče dítě s úmyslem přijmout je do péče trvalé.

(2) Právnícká osoba se dopustí správního deliktu tím, že

- a) vykonává bez pověření činnost uvedenou v § 48 odst. 2, nebo
- b) neoprávněně, v rozporu s § 19a odst. 2, zprostředkuje osvojení nebo pěstounskou péči podle § 19a odst. 1 písm. d).

(3) Za správní delikt podle odstavce 1 a odstavce 2 písm. a) se uloží pokuta do 50 000 Kč a za správní delikt podle odstavce 2 písm. b) pokuta do 200 000 Kč.

§ 59g

(1) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako pověřená osoba dopustí správního deliktu tím, že

- a) překročí rozsah sociálně-právní ochrany stanovený v pověření nebo vykonává sociálně-právní ochranu v rozporu s podmínkami stanovenými v § 49 nebo poruší povinnost stanovenou v tomto pověření,
- b) poruší práva dětí žijících v zařízeních sociálně-právní ochrany nebo neplní povinnosti nutné pro jejich ochranu při výkonu sociálně-právní ochrany v rámci rozsahu sociálně-právní ochrany stanoveného v pověření, nebo
- c) závažně poruší hygienické a protiepidemiologické předpisy nebo tyto předpisy porušuje soustavně.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 písm. a) a b) se uloží pokuta do 200 000 Kč a za správní delikt podle odstavce 1 písm. c) pokuta do 50 000 Kč.

§ 59h

(1) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba jako ústavní zařízení nebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc se dopustí správního deliktu tím, že poruší povinnost podle § 29 odst. 6.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do 50 000 Kč.

§ 59i

(1) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako zaměstnavatel, škola, školské nebo jiné obdobné zařízení, poskytovatel zdravotních služeb nebo jako pověřená osoba anebo jako poskytovatel sociálních služeb dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost sdělit bezplatně údaje potřebné pro poskytnutí sociálně-právní ochrany nebo pro účely rozhodování o vydání pověření podle § 53 odst. 1.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do 50 000 Kč.

§ 59j

zrušen

§ 59k

(1) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba jako pověřená osoba nebo jako škola, školské zařízení nebo jiné obdobné zařízení anebo poskytovatel zdravotních služeb určené pro děti se dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost podle § 10 odst. 4 bez zbytečného odkladu oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že se dověděli o dítěti uvedeném v § 6, na které se zaměřuje sociálně-právní ochrana.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do 50 000 Kč.

HLAVA III

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 59l

(1) Právnícká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výše pokuty právnícké osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Odpovědnost právnícké osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezačal řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dověděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby⁵²⁾

nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby.

(5) Správní delikty podle tohoto zákona v prvním stupni projednává

- a) orgán sociálně-právní ochrany, který žadatele zařadil do evidence žadatelů, jde-li o správní delikt podle § 59 odst. 1 písm. a) nebo podle § 59f odst. 1 písm. a),
- b) krajský úřad, který by byl příslušný k vydání pověření, nebo pokud by byla k vydání pověření příslušná komise, obecní úřad obce s rozšířenou působností, jejíž starosta komisi zřídil, jde-li o správní delikt podle § 59 odst. 1 písm. b) nebo § 59f odst. 2 písm. a),
- c) krajský úřad příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte, jde-li o správní delikt podle § 59 odst. 1 písm. c) nebo podle § 59f odst. 2 písm. b),
- d) obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte, jde-li o správní delikt podle § 59 odst. 1 písm. e) až j), § 59a odst. 1 písm. a) , § 59a odst. 1 písm. b), § 59c odst. 1 nebo § 59h odst. 1, pokud nebyla zřízena komise pro výkon přenesené působnosti podle zvláštního zákona⁶⁷⁾,
- e) krajský úřad, který vydal pověření, krajský úřad, v jehož obvodu má sídlo zařízení sociálně-právní ochrany provozované pověřenou osobou, nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, jejíž starosta zřídil komisi, která vydala pověření, jde-li o správní delikt podle § 59b odst. 1 nebo § 59g odst. 1,
- f) orgán sociálně-právní ochrany, vůči kterému má být povinnost plněna, nejsou-li k projednání správního deliktu příslušné orgány podle písmen a) až e).

(6) Pokuty vybírá orgán sociálně-právní ochrany, který je uložil.

(7) Při vybírání a vymáhání uložených pokut se postupuje podle zvláštního právního předpisu^{52a)}.

ČÁST DESÁTÁ

ŘÍZENÍ A MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOST

§ 60

(1) Žádosti podle § 21 odst. 2, § 47v a podle § 49 se podávají na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

(2) Je-li podle tohoto zákona pro podání nebo jiný úkon stanoven tiskopis, lze podání nebo jiný úkon učinit též

- a) se souhlasem příslušného orgánu sociálně-právní ochrany na počítačové sestavě, která má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s předepsaným

tiskopisem,

- b) v elektronické podobě, pokud z charakteru podání nebo jiného úkonu vyplývá, že je lze učinit v elektronické podobě; příslušný orgán sociálně-právní ochrany je povinen zveřejnit tyto tiskopisy v elektronické podobě, přičemž je povinen tyto tiskopisy zveřejnit vždy na portálu veřejné správy⁶⁹⁾, pokud ministerstvo zveřejnilo příslušný tiskopis v elektronické podobě.

§ 61

Místní příslušnost

(1) Místní příslušnost krajského úřadu, obecního úřadu obce s rozšířenou působností a obecního úřadu se řídí místem trvalého pobytu dítěte, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Místní příslušnost krajského úřadu se řídí

- a) místem trvalého pobytu fyzické osoby, která má zájem stát se osvojitelem nebo přijmout dítě do pěstounské péče, jde-li o případy uvedené v § 11 odst. 2 písm. a), § 22, § 24 odst. 2 a 3, § 24b odst. 1 a 3, § 24c odst. 1 písm. b) a c), § 24c odst. 3 a § 27,
- b) místem trvalého pobytu fyzické osoby vhodné stát se osvojitelem nebo pěstounem a místem trvalého pobytu osvojitele nebo pěstouna, jde-li o případy uvedené v § 11 odst. 2 písm. b),
- c) místem, kde se nachází objekt nebo prostory, v nichž je provozováno zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jde-li o státní příspěvek pro zřizovatele tohoto zařízení,
- d) místem trvalého pobytu nebo sídla pověřené osoby, jde-li o vydání, rozšíření nebo změnu pověření podle § 49 nebo odnětí pověření podle § 50,
- e) místem, kde se nachází objekt nebo prostory, v nichž má být poskytována sociálně-právní ochrana a provozováno zařízení sociálně-právní ochrany, jde-li o vydání stanoviska podle § 49,
- f) místem trvalého pobytu osoby zařazené do evidence pěstounů na přechodnou dobu.

(3) Místní příslušnost obecního úřadu obce s rozšířenou působností se řídí

- a) místem, kde se dítě nachází, jde-li o dítě uvedené v § 10a odst. 1, § 15 odst. 2, § 16 a § 37 odst. 2,
- b) místem trvalého pobytu fyzické osoby, která má zájem stát se osvojitelem nebo přijmout dítě do pěstounské péče, jde-li o případy uvedené v § 11 odst. 1 písm. d), § 20 odst. 1, § 21 odst. 1 a § 27a odst. 2,
- c) místem trvalého pobytu fyzické osoby, jde-li o případy uvedené v § 30 odst. 5,
- d) místem trvalého pobytu fyzické osoby, která uzavírá dohodu o výkonu pěstounské péče nebo vůči níž směřuje správní rozhodnutí.

(4) Místní příslušnost obecního úřadu se řídí místem, kde se dítě nachází,

jde-li o dítě uvedené v § 10 odst. 1 písm. a), § 15 odst. 1 a § 37 odst. 1.

(5) Místní příslušnost komise se řídí místem trvalého pobytu nebo sídla pověřené osoby, jde-li o vydání pověření podle § 38 odst. 2 písm. a) nebo odnětí pověření podle § 50.

(6) Místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce, jde-li o rozhodování o dávkách péčovské péče, se řídí místem trvalého pobytu osoby pečující a osoby v evidenci a v případě osoby, která má od zletilosti nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte nebo na příspěvek při ukončení péčovské péče se místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce řídí místem trvalého pobytu této osoby; jde-li o fyzickou osobu uvedenou v § 47o odst. 1 písm. h) řídí se místní příslušnost místem jejího pobytu na území České republiky, a nelze-li místní příslušnost takto určit, řídí se místní příslušnost místem sídla zaměstnavatele nebo místem podnikání této osoby na území České republiky.

§ 62

(1) Byl-li obecní úřad obce s rozšířenou působností ustanoven opatrovníkem dítěte pro řízení, které se koná u jiného soudu, než je soud příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte, je tento obecní úřad obce s rozšířenou působností oprávněn požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu je věc soudem projednávána, o zastoupení dítěte a postoupit mu spisovou dokumentaci dítěte spolu se svým stanoviskem. Dožádaný obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen dožádání vyhovět a je oprávněn dítě v řízení zastoupit.

(2) Byl-li opatrovníkem ustanoven Úřad, může požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu je věc soudem projednávána, o zastoupení dítěte a postoupit mu potřebnou spisovou dokumentaci spolu se svým stanoviskem. Dožádaný obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen dožádání vyhovět a je oprávněn dítě v řízení zastoupit.

(3) Orgán sociálně-právní ochrany příslušný podle § 61, který má navštívit dítě v rodině nebo pro účely sociálně-právní ochrany provést šetření u jiných osob, je oprávněn požádat o provedení takové návštěvy jiný orgán sociálně-právní ochrany, v jehož obvodu se dítě nebo jiné osoby nachází. Orgán sociálně-právní ochrany je povinen dožádání vyhovět.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, který je místně příslušný podle § 61, je oprávněn požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se rodič dítěte nachází, o součinnost při zprostředkování pomoci poradenského zařízení pro rodiče, jehož dítě bylo umístěno do zařízení pro výkon ústavní výchovy (§ 12 odst. 2). Dožádaný obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen dožádání vyhovět.

(5) Odstavce 1 až 4 platí přiměřeně i pro účast obecního úřadu obce s rozšířenou působností, jde-li o trestní řízení proti dítěti nebo o správní řízení, jehož je dítě účastníkem.

§ 63

zrušen

§ 64

(1) Účastníkem řízení v řízení o zařazení do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče je pouze žadatel.

(2) Pro vydání rozhodnutí o zařazení do evidence žadatelů (§ 22 odst. 5 a 6, § 25 odst. 3) neplatí ustanovení správního řádu o lhůtách pro vydání rozhodnutí.⁵⁴⁾ V řízení o vydání souhlasu s osvojením dítěte do ciziny [§ 35 odst. 2 písm. i)] nejsou rodiče dítěte účastníky řízení, pokud by jimi nebyli ani v řízení o osvojení.

(3) Odvolání proti rozhodnutí o výši příspěvku na úhradu pobytu a péče podle § 42b až 42f nemá odkladný účinek.

ČÁST JEDENÁCTÁ

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 65

Přechodná ustanovení

(1) Evidence a spisová dokumentace týkající se sociálně-právní ochrany vedená o dítěti před účinností zákona se považuje za evidenci a spisovou dokumentaci podle tohoto zákona. Okresní úřady a obce jsou povinny nejpozději do 9 kalendářních měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona evidenci a spisovou dokumentaci týkající se sociálně-právní ochrany doplnit a přizpůsobit požadavkům tohoto zákona.

(2) Právnícké a fyzické osoby, které ke dni účinnosti tohoto zákona poskytují sociálně-právní ochranu na základě dosavadních předpisů a v rozsahu odpovídajícím tomuto zákonu, jsou povinny do 3 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona požádat ministerstvo, a jde-li o případ uvedený v § 49 odst. 1 větě druhé, okresní úřad o vydání rozhodnutí o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany. Do právní moci rozhodnutí o pověření, nejdéle však po dobu 12 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona, se právnícké a fyzické osoby uvedené ve větě první považují za osoby mající pověření k výkonu sociálně-právní ochrany.

(3) Pokud osoby uvedené v odstavci 2 vykonávají ke dni účinnosti tohoto

zákona sociálně-právní ochranu v jiném rozsahu, než připouští tento zákon, jsou povinny ukončit tuto činnost do 6 kalendářních měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona.

(4) Práva a závazky, které mělo ke dni účinnosti tohoto zákona Ústředí pro mezinárodněprávní ochranu mládeže, přecházejí na Úřad. Práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů zaměstnanců Ústředí pro mezinárodněprávní ochranu mládeže přecházejí na Úřad.

(5) Lhůta pro návštěvu dítěte svěřeného do výchovy jiné fyzické osoby (§ 19 odst. 5), dítěte umístěného v zařízení, v němž se vykonává ústavní nebo ochranná výchova (§ 29 odst. 2), a dítěte, které je ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody (§ 34), počíná u dítěte svěřeného do péče nebo umístěného do zařízení přede dnem účinnosti tohoto zákona běžet ode dne účinnosti tohoto zákona.

(6) Pro dočasný pobyt dětí u rodičů nebo jiných fyzických osob (§ 30), který začal se souhlasem orgánu sociálně-právní ochrany probíhat přede dnem účinnosti tohoto zákona, platí délka tohoto pobytu nejvýše 14 kalendářních dnů ode dne účinnosti tohoto zákona; tato doba může být prodloužena jen na základě písemného souhlasu orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

(7) Komise péče o rodinu a děti zřízené podle dosavadních právních předpisů se považují ode dne účinnosti tohoto zákona za komise pro sociálně-právní ochranu dětí (§ 38).

(8) Zařízení pro výkon pěstounské péče zřízená přede dnem účinnosti tohoto zákona se považují za zařízení pro výkon pěstounské péče podle tohoto zákona ode dne uzavření dohody podle tohoto zákona; do dne uzavření dohody podle tohoto zákona, nejdéle však po dobu 12 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona, platí pro výkon pěstounské péče v zařízení zvláštní právní předpisy platné přede dnem účinnosti tohoto zákona.

(9) Při zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podle § 20 až 27 se postupuje podle tohoto zákona, i když žádost o zprostředkování byla podána před jeho účinností. O těchto žádostech o zprostředkování osvojení rozhodne ministerstvo podle § 22 odst. 5 do 3 kalendářních měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona.

§ 66

Zrušují se:

1. Zákon č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči.
2. Zákon č. 58/1984 Sb., kterým se mění zákon o pěstounské péči.

3. Zákon č. 118/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči, ve znění zákona č. 58/1984 Sb.

4. Část čtvrtá zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů.

§ 67

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2000.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

Vybraná ustanovení novel

Článek II zákona č. 272/2001 Sb.

Přechodná ustanovení

1. O žádostech o zařazení žadatele do evidence žadatelů postoupených okresním úřadem Ministerstvu práce a sociálních věcí, o nichž nebylo pravomocně rozhodnuto do 31. prosince 2001, rozhodne Ministerstvo práce a sociálních věcí podle předpisů platných před 1. lednem 2002. Ode dne rozhodnutí o zařazení žadatele do evidence žadatelů je žadatel zařazen do evidence žadatelů vedené Ministerstvem práce a sociálních věcí.

2. Doba, po kterou byl žadatel o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče v evidenci žadatelů Ministerstva práce a sociálních věcí před 1. lednem 2002, se započítává do doby, po jejímž uplynutí postoupí Ministerstvo práce a sociálních věcí kopii údajů z této evidence Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Věta první platí obdobně pro evidenci dětí vedenou Ministerstvem práce a sociálních věcí pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

3. O žádostech o povolení k výkonu sociálně-právní ochrany dětí fyzickými nebo právníckými osobami, o nichž nebylo před 1. lednem 2002 pravomocně rozhodnuto, rozhodne Ministerstvo práce a sociálních věcí podle předpisů platných před 1. lednem 2002. Opis rozhodnutí o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí, včetně opisu žádosti a dokladů předložených k takovému rozhodnutí, zašle Ministerstvo práce a sociálních věcí krajskému úřadu příslušnému podle místa trvalého pobytu, žádala-li o vydání uvedeného pověření fyzická osoba, nebo místa

sídla, žádala-li o vydání uvedeného pověření právnická osoba. Opis rozhodnutí žádosti a dokladů zašle Ministerstvo práce a sociálních věcí krajskému úřadu do 8 dnů ode dne právní moci uvedeného rozhodnutí.

Článek II zákona č. 518/2002 Sb.

Přechodné ustanovení

Bylo-li pověření k výkonu sociálně-právní ochrany vydáno Ministerstvem práce a sociálních věcí před 1. lednem 2002, je příslušný ke kontrole výkonu sociálně-právní ochrany poskytované podle tohoto pověření, k udělování pokut a k odnětí pověření krajský úřad příslušný podle místa trvalého pobytu nebo sídla pověřené osoby.

Čl.IV zákona č. 315/2004 Sb.

Přechodné ustanovení

Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který má ke dni účinnosti tohoto zákona v zařízení umístěno dítě, je povinen bez zbytečného odkladu splnit oznamovací povinnost podle čl. III bodu 1 a do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž nabyl účinnosti tento zákon, zavést evidenci dětí podle čl. III bodu 4.

Čl.II zákona č. 134/2006 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Pověřená osoba, které bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona vydáno pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí krajským úřadem, je povinna krajskému úřadu, který pověření vydal, nejpozději do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona

- a) prokázat splnění požadavku odborné způsobilosti osob, které sociálně-právní ochranu dětí vykonávají,
- b) oznámit místo výkonu činnosti nebo název a sídlo všech zařízení, v nichž je sociálně-právní ochrana dětí vykonávána, jde-li o pověřenou osobu, které bylo uděleno pověření ke zřízení zařízení sociálně-právní ochrany dětí,
- c) prokázat další skutečnosti podmiňující vykonávání sociálně-právní ochrany dětí podle tohoto zákona, pokud si jejich prokázání vyžádá orgán sociálně-právní ochrany dětí příslušný k vydávání pověření.

2. Krajský úřad je povinen nejpozději do 6 měsíců ode dne splnění povinností podle bodu 1 posoudit, zda jsou splněny podmínky pro výkon sociálně-právní ochrany dětí pověřenou osobou stanovené tímto zákonem, a v případě osoby, které bylo vydáno pověření ke zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující

okamžitou pomoc, vydat rozhodnutí, v němž bude uveden název a sídlo všech zařízení, v nichž je sociálně-právní ochrana vykonávána a která z těchto zařízení splňují, popřípadě nesplňují podmínky pro výkon sociálně-právní ochrany dětí. Jestliže pověřená osoba nesplní povinnosti uložené podle bodu 1, je krajský úřad povinen o pověření znovu rozhodnout.

3. Řízení o žádostech o vydání pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí, o nichž nebylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona pravomocně rozhodnuto, se dokončí podle tohoto zákona.

4. Pověřená osoba, které bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona vydáno pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí ministerstvem, plní povinnosti uvedené v bodu 1 vůči krajskému úřadu, který je místně příslušný podle tohoto zákona; tento krajský úřad je povinen rozhodnout podle bodu 2.

5. Body 1 až 4 platí obdobně pro pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí pověřenými osobami, o nichž rozhoduje komise pro sociálně-právní ochranu dětí.

6. Povinnost úhrady příspěvku na úhradu potřeb dítěte v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc vzniká dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

7. Obec nebo kraj, pokud zřídily zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jsou povinny nejpozději do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona splnit povinnosti, které pro ně pro provoz těchto zařízení vyplývají z článku I tohoto zákona.

8. Je-li v zařízeních pro výkon péstounské péče zřízených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona počet dětí vyšší, než připouští čl. I bod 84, může být péstounská péče vykonávána i nadále s tím, že ke změně počtu dětí může dojít, jen je-li to v souladu s čl. I bodem 84.

9. O žádostech o zařazení do evidence žadatelů o osvojení nebo péstounské péči, o nichž nebylo pravomocně rozhodnuto přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, rozhodne příslušný krajský úřad podle předpisů platných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Bude-li žadateli v rozhodnutí o zařazení do evidence žadatelů uložena povinnost zúčastnit se přípravy k přijetí dítěte do rodiny, je povinností krajského úřadu přípravu žadatele zajistit.

10. Přípravu fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo péstouny k přijetí dítěte do rodiny, která nebyla ukončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

11. Lhůta pro návštěvu rodiče, jehož dítě bylo po nařízení ústavní výchovy přijato do ústavního zařízení nebo do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, začíná běžet ode dne účinnosti tohoto zákona.

Čl. II zákona č. 176/2007 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Řízení o příspěvku na úhradu pobytu a péče poskytované v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle právních předpisů ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Výše příspěvku na úhradu pobytu a péče poskytované v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc za období do dne nabytí účinnosti tohoto zákona se posuzuje podle právních předpisů ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Výše příspěvku na úhradu pobytu a péče poskytované v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který náležel ke dni účinnosti tohoto zákona, se stanoví podle čl. I bodu 3 poprvé za kalendářní měsíc, ve kterém tento zákon nabyl účinnosti.

4. Výše státního příspěvku za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který náležel za období do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzuje podle právních předpisů ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. XIX zákona č. 420/2011 Sb.

Přechodné ustanovení

Řízení o žádostech právnických osob o vydání pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí zahájená a pravomocně neskončená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

Čl. II zákona č. 401/2012 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Řízení o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, vedené Ministerstvem práce a sociálních věcí se zastavuje. Ministerstvo práce a sociálních věcí předá spisovou dokumentaci krajskému úřadu příslušnému podle místa trvalého pobytu žadatele nejpozději do jednoho měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Doba, po kterou bylo dítě vedeno v evidenci dětí, a doba, po kterou byl žadatel veden v evidenci žadatelů vedené Ministerstvem práce a sociálních věcí, se započítává do doby vedení evidence krajským úřadem po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Pokud je v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc umístěn větší počet dětí nebo zde děti pobývají delší dobu, než je stanoveno v § 42 odst. 3 až 5 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, je zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinno učinit opatření, aby nejpozději do 31. prosince 2013 nepřesáhl počet dětí v takovém zařízení počet dětí stanovený v § 42 odst. 3 a 4 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a aby doba pobytu dětí v takovém zařízení nepřesáhla délku pobytu stanovenou v § 42 odst. 5 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. V případě, že ani v uvedeném termínu nedojde v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc ke snížení počtu dětí a k úpravě délky pobytu dětí tak, aby odpovídaly § 42 odst. 3 až 5 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, je příslušný orgán sociálně-právní ochrany povinen podat soudu nejpozději do 5 měsíců od uplynutí lhůty stanovené do 31. prosince 2013 návrh na změnu výchovných opatření, popřípadě učinit jiná vhodná opatření na snížení počtu dětí a k úpravě délky pobytu dětí v tomto zařízení.

3. Nárok na státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc ve výši stanovené podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zaniká dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, na který vznikl nárok přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a náležel podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a nebyl do dne účinnosti tohoto zákona vyplacen, se doplatí ve výši, v jaké náležel do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

4. Rozsah práv a povinností osoby pečující nebo osoby v evidenci podle § 47b zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, které bylo svěřeno dítě do náhradní rodinné péče přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen upravit správním rozhodnutím nebo namísto správního rozhodnutí uzavřít dohodu o výkonu pěstounské péče nejpozději do 30. června 2013. Tato povinnost se nevztahuje na osoby pečující, které uzavřely do dne nabytí účinnosti tohoto zákona dohodu o výkonu pěstounské péče v zařízení pro výkon pěstounské péče, pokud tato dohoda zůstává i nadále v platnosti podle bodu 5.

5. Písemné dohody o výkonu pěstounské péče v zařízení mezi pěstounem a zřizovatelem zařízení pro výkon pěstounské péče, uzavřené podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají v platnosti i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona. Práva a povinnosti pěstouna a zřizovatele zařízení, které vyplývají z těchto dohod, se vztahují pouze k dětem, které byly svěřeny do pěstounské péče, osobě, která má zájem stát se pěstounem, nebo poručnické péče přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Platnost dohody o výkonu pěstounské péče v zařízení skončí nejpozději dnem ukončení uvedené péče u posledního dítěte, které bylo do takové péče svěřeno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Fyzická nebo právnická osoba, kterým bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona vydáno pověření ke zřizování a provozování zařízení pro výkon pěstounské péče, mohou na základě tohoto pověření vykonávat práva a povinnosti zřizovatele zařízení pro výkon pěstounské péče podle dohod o výkonu pěstounské péče v zařízení uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Tyto pověřené osoby mohou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona požádat krajský

úřad o vydání pověření k uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče. Na základě dohody pěstouna a zřizovatele zařízení pro výkon pěstounské péče může být dohoda o výkonu pěstounské péče v zařízení pro výkon pěstounské péče změněna na dohodu o výkonu pěstounské péče. Odměnu pěstouna, která pěstounovi náleží na základě dohody o výkonu pěstounské péče v zařízení pro výkon pěstounské péče uzavřené do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, je zřizovatel zařízení povinen vyplatit pěstounovi naposledy za kalendářní měsíc předcházející dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

6. Osoby, které přímo poskytovaly sociálně-právní ochranu dětem přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jsou povinny splnit podmínky uvedené v § 49a odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

7. Řízení o žádostech o vydání pověření ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany, o nichž nebylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona pravomocně rozhodnuto, dokončí krajský úřad podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

8. Právnícké nebo fyzické osoby, kterým bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona krajským úřadem vydáno pověření výkonu sociálně-právní ochrany dětí, jsou povinny krajskému úřadu, který pověření vydal, nejpozději do 2 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona oznámit všechna místa výkonu činnosti, ke kterým jim bylo vydáno pověření. Tyto osoby jsou povinny krajskému úřadu, v jehož obvodu mají sídla zařízení sociálně-právní ochrany, nejpozději do 2 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona oznámit název a adresu sídla všech zařízení, v nichž je sociálně-právní ochrana dětí vykonávána v obvodu tohoto krajského úřadu.

9. Krajský úřad, v jehož obvodu je zařízení sociálně-právní ochrany provozované právníckou nebo fyzickou osobou, které bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona krajským úřadem vydáno pověření výkonu sociálně-právní ochrany dětí, je povinen nejpozději do 6 měsíců ode dne splnění povinnosti pověřenou osobou podle bodu 8 posoudit, zda jsou v zařízení sociálně-právní ochrany splněny podmínky pro výkon sociálně-právní ochrany dětí. Tento krajský úřad je povinen vydat závazné stanovisko, ve kterém bude uveden název a adresa sídla všech zařízení, která splňují podmínky pro provozování těchto zařízení, popřípadě název a adresa sídla zařízení, která podmínky pro výkon sociálně-právní ochrany dětí nesplňují; závazné stanovisko přitom bezodkladně zašle krajskému úřadu, který pověření vydal.

10. Krajský úřad, který pověření vydal, je povinen nejpozději do 6 měsíců ode dne doručení závazného stanoviska, nejdéle však do 8 měsíců ode dne splnění povinnosti právníckou nebo fyzickou osobou podle bodu 8 vydat rozhodnutí, ve kterém budou uvedena zařízení, v kterých může být sociálně-právní ochrana dětí vykonávána, popřípadě zařízení, která podmínky pro výkon sociálně-právní ochrany dětí nesplňují.

11. Kraj nebo obec, které ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona byly provozovateli zařízení sociálně-právní ochrany, jsou povinny nejpozději do 2

měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona požádat krajský úřad, v jehož obvodu se nachází adresa sídla zařízení, o vydání pověření k provozování zařízení sociálně-právní ochrany a doložit splnění podmínek pro vydání pověření podle § 49 odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Do nabytí právní moci rozhodnutí krajského úřadu o žádosti o vydání pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí může kraj nebo obec provozovat zařízení sociálně-právní ochrany bez pověření, pokud jsou v zařízení splněny podmínky pro poskytování sociálně-právní ochrany stanovené v § 49 odst. 2 písm. b) až f), odst. 8 a 9 a § 49a zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

12. Standardy kvality jsou orgány sociálně-právní ochrany, právnická nebo fyzická osoba, které bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona krajským úřadem vydáno pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí podle § 48 odst. 2 písm. d) až f), a zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinny vypracovat do 31. prosince 2014. Nejpozději od tohoto data jsou povinny se jimi při výkonu své činnosti řídit.

13. Řízení o uložení výchovných opatření, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí příslušný obecní úřad podle právních předpisů ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Bylo-li o uložení výchovného opatření pravomocně rozhodnuto obecním úřadem přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je příslušný k dohledu nad dodržováním výchovného opatření a k ukládání sankcí za ztěžování nebo maření výkonu rozhodnutí o uložení výchovného opatření, nebo ke zrušení uloženého výchovného opatření obecní úřad obce s rozšířenou působností podle místa trvalého pobytu dítěte.

Čl. XXXV zákona č. 303/2013 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Řízení o žádostech o svěřeni dítěte do péče budoucích osvojitelů a řízení o žádostech o svěřeni dítěte do péče fyzické osoby, která má zájem stát se pěstounem, které bylo zahájeno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Je-li dítě svěřeno pravomocným rozhodnutím orgánu sociálně-právní ochrany dětí do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem a splňuje stanovené podmínky přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, řídí se právní poměry tohoto vztahu podle právních předpisů účinných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. VI zákona č. 306/2013 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Osoba, které byla vydána karta sociálních systémů a které je dávka

vyplácena způsobem podle § 47t odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, bude písemně vyzvána krajskou pobočkou Úřadu práce České republiky nejpozději do 1 kalendářního měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, aby osobně nebo písemně sdělila způsob výplaty dávky v návaznosti na zrušení karty sociálních systémů.

2. Krajská pobočka Úřadu práce České republiky je povinna provést změnu způsobu výplaty dávky nejpozději do 2 měsíců ode dne sdělení podle bodu 1. Lhůta uvedená v § 47t odst. 4 větě poslední zákona č. 359/1999 Sb. zde neplatí.

3. Pokud osoba nesdělí krajské pobočce Úřadu práce České republiky způsob výplaty dávky podle bodu 1 do 3 kalendářních měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, bude dávka ode dne určeného krajskou pobočkou Úřadu práce České republiky, nejpozději však od šestého kalendářního měsíce následujícího po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, vyplácena na účet naposledy sdělený Úřadu práce České republiky příjemcem dávky, a nebude-li takový účet, bude vyplácena poštovním poukazem.

1) Čl. 1 sdělení č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte.

§ 8 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 509/1991 Sb.

1a) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 140/2001 Sb.

2) § 87 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

2a) Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců.

4) § 86 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění zákona č. 175/1990 Sb.

5) § 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

6) § 168 trestního zákona.

7) Například § 178 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, § 2 a 43 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

8) Například § 46 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění zákona č. 149/1998 Sb.

9) Například zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

11) § 44, 46 a § 68 odst. 1 a 3 zákona o rodině.

12) § 178 občanského soudního řádu.

12a) § 272 až 273a občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

13) § 924 občanského zákoníku.

14) Například § 37, 37b a 79 zákona o rodině, § 45 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, § 16 zákona č. 71/1967 Sb., o správním

řízení (správní řád).

15) § 929 občanského zákoníku.

21) § 20 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění zákona č. 194/1999 Sb.

23) § 10 zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů.

23a) § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

24) § 272 až 273a občanského soudního řádu.

26) § 23 a následující zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

28) Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).

28a) Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů.

29) Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže).

31) § 74 odst. 2, § 81 odst. 1 a § 92 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb.

32) § 5 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně souvisejících zákonů.

§ 15 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby.

33) § 61 odst. 6, § 67 odst. 2 a 4 a § 68 zákona č. 169/1999 Sb.

33a) § 54 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů.

34) Například vyhláška č. 33/1959 Sb., o Úmluvě o vymáhání výživného v cizině, vyhláška č. 14/1974 Sb., o Úmluvě o uznání a vykonatelnosti rozhodnutí o výživovací povinnosti k dětem, vyhláška č. 132/1976 Sb., o Úmluvě o uznávání a výkonu rozhodnutí o výživovací povinnosti, sdělení č. 34/1998 Sb., Úmluva o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí.

34a) Článek 19 odst. 3 směrnice Rady 2003/9/ES ze dne 27. ledna 2003, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl.

34b) § 27 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb.

34c) Čl. 53 až 58 nařízení Rady č. 2201/2003 o soudní příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a věcech rodičovské zodpovědnosti.

35) § 12 odst. 5 vyhlášky č. 64/1981 Sb., o školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy.

36)

37) § 46 zákona o rodině.

38) § 106 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

39) § 124 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

39b) § 75 odst. 4 občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

- 39d) § 18 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.
- 39e) § 32 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 39f) Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.
- 39g) Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.
- 39h) § 52 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.
- 40) § 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.
- 45) Například zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, zákon č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností, zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.
- 45a) Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.
- 45b) Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 46/2004 Sb.
- 45c) Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění zákona č. 436/2004 Sb.
- 45d) Čl. 11 nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství.
- 46) Například § 38 zákona č. 20/1966 Sb., § 23 a následující zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, § 73 zákona č. 100/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 182/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 47a) § 121 až 124 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.
- 47b) Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 48) § 8 trestního řádu.
- 49) § 12 odst. 2 občanského zákoníku.
- 49a) § 55 odst. 2 zákona č. 20/1966 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 50) § 15 odst. 9 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.
- 50a) Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- 50b) Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.
- 51) § 37b zákona o rodině.
- 52) § 2 obchodního zákoníku.
- 52a) Zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 54) § 71 odst. 1 a 3 správního řádu.
- 55) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie.

Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

56) § 11 až 16 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

57) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie.

58) Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

59) § 33 až 34 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

60) Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

61) Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

62) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

63) Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

64) Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů.

65) Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

66) § 4a zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 366/2011 Sb.

67) Zákon č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

69) § 6f zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

70) § 452 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.